

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR-I KUDEMÂ, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ, NUMARA: NEKTY03560 (198-
257) (İNCELEME-MESTAP TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI
METİN)**

Aleyna BUDAK EKİZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN

ŞUBAT- 2024

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MECMÛ'A-I EŞ'ÂR-I KUDEMÂ, İSTANBUL
ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ,
NUMARA: NEKTY03560 (198-257) (İNCELEME-MESTAP
TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Aleyna BUDAK EKİZ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

“Bu tez 01/02/2024 tarihinde yüzyüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Prof. Dr. Ozan YILMAZ	Başarılı
Doç. Dr. Özgür KIYÇAK	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet

Hayır

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütölen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmaları.)

Aleyna BUDAK EKİZ

01/02/2024

ÖN SÖZ

Mecmualar ve özellikle de şiir mecmuaları, edebiyat tarihine kaynaklık etmesi bakımından büyük bir öneme sahip, tarihî belge niteliğindeki çalışmalardır. Tarihsel süreç incelendiği zaman görüleceği üzere atlanmış, unutulmuş, hak ettiği önemi görememiş şair ve şiirlerin tespit, tenkit ve tahlilinde bu mecmualar araştırmacılar için önemli bir kaynak teşkil etmektedir. Diğer bir husus ise, çeşitli sebeplerle okunamamış, çözümlenememiş eserleri veya elimizde bugün tertipli bir divanı bulunmayan şairlerin pek çok şiirini mecmualarda bulabilmek imkanı düşünüldüğünde mecmuaların önemi bir kez daha artmaktadır.

Bu çalışmanın konusu İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY03560 numarada “Mecmû’a-i Eş’âr-ı Kudemâ ” adıyla kaydedilen şiir mecmuasının “198-257” sayfa numaralı varaklar arasında bulunan şiirlerin incelenmesidir.

Çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. Mecmualar hususunda genel bir açıklamayla başladıktan sonra çalışmamızın amacı, önemi, yöntemi ve konusu giriş bölümümüzde açıklanmıştır.

Birinci bölümde mecmuanın fiziksel özellikleri, içeriği, dil ve yazım özellikleri, başlıklar, açıklamalar, eserin tanıtımı ve kimliği tespit edilen şairlerin yaşam öykülerine yer ayrılmıştır. İkinci bölümde ise metnin kuruluşunda izlenen yol, yöntem ve kriter hususları açıklanmıştır. Çalışmanın konusu olan mecmuanın transkripsiyonlu ve tenkitli metni verilmiştir. Dipnotlar ve kaynakçada SAÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzunda belirtilmiş olan APA sistemi tercih edilmiştir. Çalışmanın sonunda kaynakça verilmiş ve çalışma tamamlanmıştır.

Ayrıca öğrenim hayatım boyunca ve bilhassa da bu çalışmanın hazırlanmasında, tüm sorularımı sabırla cevaplayan, ilmi bir disiplinin nasıl olması gerektiğini tüm ince ayrıntılarıyla paylaşan, büyük bir titizlikle çalışmamızı yürütmemizi sağlayan tez danışmanım çok değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN’a değerli emekleri, sabrı, destekleri ve anlayışı için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Akademik süreçte engin bilgisinin derslere yansımaları hayranlıkla dinlediğim, çalışma azmini ve disiplinini benimsediğim kıymetli hocam Prof. Dr. Ozan YILMAZ’a, her zaman ilgi ve desteklerini gösteren Prof. Dr. Bayram Ali Kaya’ya şükranlarımı sunarım. Maddi ve manevi olarak çalışmam boyunca benim yanımda olan aileme, çalışmamı bitirebilmem için desteğini ve duasını hep hissettiren anneciğime, sevgili eşime ve bütün

bu süreçte yanıbaşında beni bekleyen küçük kızım Mihrimah'a da sabrı için çok teşekkür ederim.

Aleyna BUDAK EKİZ

01/02/2024

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	ii
TABLO LİSTESİ	v
GRAFİK LİSTESİ	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: 1. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR-I KUDEMÂ'NIN TANITIMI	4
1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri, Muhtevası, Dil ve Yazım Özellikleri	4
1.2. Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı.....	7
1.3. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı	11
1.4. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri	12
1.5. Mecmuanın (198-257) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu.....	21
2. BÖLÜM: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR-I KUDEMÂ'NIN KARŞILAŞTIRMALI	
METNİ	43
2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol.....	43
2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol.....	45
2.3. Metnin İşaretler Sistemi	48
2.4. Karşılaştırmalı Metin.....	49
SONUÇ	112
KAYNAKÇA	115
EK	120
ÖZ GEÇMİŞ	151

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

- Azmî-zâde Hâletî D.** : Azmî-zâde Hâletî Dîvânı, Bayram Ali Kaya, Sakarya 2017.
- Bâkî D.** : Bâkî Dîvânı, Sabahattin Küçük, Ankara 2015.
- Bağdatlı Rûhî D.** : Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin), Coşkun Ak, Bursa 2001.
- Çelebizade Âsım D.** : Çelebizade Âsım Dîvânı, Özge Öztekin, Ankara 2010.
- Derzi-zâde ‘Ulvî D.** : Derzi-zâde Ulvî Dîvânı, Büşra Çelik-Muzaffer Kılıç İstanbul 2008
- Edirneli Şevkî D.** : Edirneli Şevkî Dîvânı, Halil İbrahim Yakar, Konya 2010.
- Enderunlu Fâzıl D.** : Enderunlu Fâzıl Dîvânı Metin-İnceleme, Esra Beyhan, İzmir 2021.
- Enderunlu Vâsıf D.** : Enderunlu Osman Vâsıf Bey ve Dîvânı, Rahşan Gürel, İstanbul 1987.
- Fuzûlî D.** : Fuzûlî Divanı, Haz. Kenan Akyüz, Süheyl Beken, Sedit Yüksel, Müjgân Cunbur, Ankara, 1958.
- Hüdâyî-i Kadîm D.** : Hüdâyî-i Kadîm (16. yy.) ve Dîvânı İnceleme Tenkidli Metin, Mehmet Demiralay, Isparta 2007.
- ‘İzzetî D.** : Vişne-zâde İzzetî (Dîvânı), Adnan Çağlı, Konya 1990.
- Mantıkî D.** : Mantıkî Ahmet Efendi ve Dîvânçesi, Bilge Kaya, Ankara 1991.
- Mihrî Hâtun D.** : Mihrî Hâtun Dîvânı, Sabiha Gemici, Balıkesir 1990.
- Nâbî D.** : Nâbî Dîvânı, Ali Fuat Bilkan, Ankara 2011.
- Nahîfî D.** : Nahîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni), A. İrfan Aypay, Konya 1992.
- Seyyid Vehbî D.** : Seyyid Vehbî (Dîvânı), Hamit Dikmen, Ankara 1991.
- Sun'î D.** : Sun'î Dîvânı ve Tahlili, Halil İbrahim Yakar, İstanbul 2002.
- Şeyhülislâm Yahyâ D.** : Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı, Hasan Kavruk, Ankara 2001.
- ‘Ubeydî D.** : Ubeydî Dîvânı, Ömer Arslan, İstanbul 2013.
- Veysî D.** : Dîvân-ı Veysî, Süleymaniye Ktp. Esad Efendi Nr. 2715.
- Zâtî D.** : Zâtî Divanı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı, Mehmed Çavuşoğlu-M. Ali Tanyeri, İstanbul 1987.

2. Diğer Kısaltmalar

AKMB	: Atatürk Kùltür Merkezi Başkanlığı
B.	: Beyit
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
D.	: Dîvân / Dîvânçe
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
DT.	: Doktora Tezi
G.	: Gazel
GFM.	: Güfte Mecmuası
Haz.	: Hazırlayan
İA	: İslâm Ansiklopedisi
K.	: Kaside
KB	: Kùltür Bakanlığı / Kùltür ve Turizm Bakanlığı
Kt.	: Kıt'a
M.	: Mecmua (Cem'iyetü's-Şi'r)
Mr.	: Murabba
Mat.	: Matla'
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Muh.	: Muhammes
Mur.	: Murabba
Müf.	: Müfred
Müs.	: Müstezad
N.	: Nazm
nr./nu.	: Numara
ö.	: ölüm tarihi
ör.	: örnek
R.	: Rubâi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SAÜ	: Sakarya Üniversitesi
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü

T.	: Tezkire
Tb.	: Tıpkıbasım
TDEA	: Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Dergâh Yay.)
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
Ty.	: Türkçe yazma
vb.	: ve benzeri
vr.	: varak
Yay.	: Yayınevi / Yayınları
yk.	: yaprak
YLT.	: Yüksek Lisans Tezi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı.....	11
Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı.....	12
Tablo 3: Mecmuanın (198-257) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu.....	42

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları	8
Grafik 2: Nazım Şekilleri ve Sayısı	9
Grafik 3: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar	10

ÖZET

Başlık: Mecmû‘a-i Eş‘âr-ı Kudemâ, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Numara: NEKTY03560 (198-257) (İnceleme-MESTAP Tablosu-Karşılaştırmalı Metin)

Yazar: Aleyna BUDAK EKİZ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN

Kabul Tarihi: 01/02/2024

Sayfa Sayısı: viii (ön kısım) + 120 (ana kısım) + 31 (ek)

Tezin konusu İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY03296 numarada “Mecmû‘a-i Eş‘âr-ı Kudemâ,” ismiyle kayıtlı şiir mecmuasının 198-257 arası varakların incelenmesi, transkripsiyonu ve tenkitli metnin oluşturulmasıdır.

Çalışmada öncelikle çalışmanın amacı, önemi, yöntemi ve konusu hakkında bilgi verilmiş; mecmuanın dış özellikleri, içeriği, dil ve yazım özellikleri maddeler ve tablolar halinde gösterilerek eserin tanıtımı yapılmıştır. Kimlikleri tespit edilen ve mecmuadaki şiirlerini divanlarında bulduğumuz şairlerin yaşam öykülerine yer verilmiştir. Mecmuada kayıtlı şiirlerin transkripsiyonu yapılmıştır. Tespit edilen şiirlerin karşılaştırmalı metni oluşturularak elde edilen bilgiler dipnotta belirtilmiştir. Mecmuada; 161 Türkçe şiir bulunmaktadır. Bunlardan yalnızca bir tanesi tekrar edilmiştir. Türkçe şiirler şairin mahlası, nazım şekli, ve hangi vezinde yazıldığı gibi özellikleri belirtilerek kaydedilmiştir. Mecmuada şiiri tespit edilen 31 tane şair olduğu bilgisine varılmıştır. Bu 31 şairin 24 tanesinin kimliği belirlenmiş ve biyografik bilgileri çalışmaya dâhil edilmiştir.

Amacımız divanı bulunmayan, adları tezkirelerde geçen ancak şiirlerine ulaşamayan, akademik kaynaklarda ulaşamadığımız şairlerin şiirlerinin ortaya çıkmasına katkı sağlamaktır. Ayrıca tanınmış ve divanı çalışılmış şairlerin de bilinmeyen yeni şiirlerini ortaya çıkartarak onların eserlerine katkı sağlamak ve bu amacı güden saha araştırmacılarının da yeni çalışmalarına bir nebze olsun katkı sağlayabilmektir. Akademik sahaya sunduğumuz bu çalışmanın faydalı olmasını temenni ediyoruz.

Anahtar Kelimeler: Şiir Mecmuası, Klasik Türk Edebiyatı, MESTAP

ABSTRACT

Title of Thesis: Mecmû‘a-i Eş‘âr-ı Kudemâ, Istanbul University Rare Books Library, Number: NEKTY03560 (198-257) (Examination-Comparative Text-MESTAP Table)

Author of Thesis: Aleyna BUDAK EKİZ

Supervisor: Asst. Prof. Orhan KAPLAN

Accepted Date: 01/02/2024

Number of Pages: viii (pre text) + 120 (main body) + 31 (add)

With the development of technology, we often encounter phone applications as music listening tools. While individuals used to listen to songs with communication tools such as vinyl records, mp3s and television, they now listen to songs with paid/free applications downloaded to their phones.

Generation Z, which is highly influenced by social media, expresses itself through these applications. This generation, born with technology, accepts digital media as part of their lives. They quickly adopt innovations in digital media and use social media as a communication tool to create their own identities and communicate with the outside world. They prefer self-expression, sensationalism and activist behavior on digital media. Although not all individuals are the same, Generation Z individuals tend to reflect the same behaviors and values as each other.

Generation Z, active members of the Emirec theory, consume products quickly and create new products without realizing it. Although they are behaviorally prone to be contradictory, they strive to innovate, develop and change the old. This situation has also affected their music listening preferences. They make a profit by reintroducing an old song to the market by making a "cover" (reorganization of an old song). The research problem: "What are the musical preferences and consumption of Generation Z that emerged under the influence of social events or technology era?" The aim of the research: "The expressive and characteristic reflections of Generation Z; whether they are members of the Emirec theory in the context of the music they prefer to listen to". This research was carried out using the Descriptive Survey Model since a literature review and a questionnaire study applied to the determined sample was conducted. In this research, Stratified Sampling Method was used since it constitutes a heterogeneous structure due to factors such as age, gender, socio-economic status, education, etc. In this research, while the wishes and preferences and artistic tendencies of the people of Sakarya constitute the universe; Sakarya University constitutes the sample within the scope of the musical tendencies, wishes and consumption of Generation Z in Sakarya.

In this survey study conducted within the framework of the sample, it is observed that the songs preferred are the songs of people who are popular or popularized on social media. The data obtained were analyzed with qualitative analysis methods and applications and interpreted by frequency analysis. According to the results obtained from the analysis programs of the data obtained, it is concluded that factors such as gender and educational status do not affect the music listening preferences of people belonging to this generation; it is sufficient to belong to this generation and to actively use social media, and that they are members of the Emirec theory.

Keywords: Poetry journal, Classical Turkish Literature, MESTAP

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın amacı, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Kataloğu'nda T3560 numarada Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ (NEKTY03560) adıyla kayıtlı şiir mecmuasının son bölümü olan 198-257 varakları içerisinde bulunan manzum parçaları okumak, transkripsiyon alfabesiyle yazmak, varsa orijinal kaynakları olan divanlarından veya yayımlanmış diğer çalışmalardan (yöktez, ekitap vb.) karşılaştırıp farkları ortaya koymaktır.

Bu aşamada çalışmamız; çeşitli sebeplerle dîvânı bulunmayan, şair tezkirelerinde ve diğer akademik kaynaklarda bulunmayan şairler ve onların şiirleri hakkında bir bilgi edinebilmemize de yardımcı olacak ve bu şiirlerin tanınmasını sağlayacaktır. Dîvânlar, tezkireler veya diğer akademik kaynaklardan ulaşabildiğimiz şairlerinse bilinmeyen yeni şiirlerini ortaya çıkarmak, var olan şiirlerindeki eksiklikleri gidermek, dîvân nüshalarında yıpranmalar ve silinmeler sebebiyle okunması mümkün olmayan şiirlerin doğru okunmasına yardımcı olmaya çalışmaktır.

Çalışmanın Önemi

Çalışmamız; daha önce ismi zikredilmeyen şairlerin ortaya çıkarılması, bilinen şairlerin divanlarında bulunmayan şiirlerinin tespiti ve bilinen şairlerin divanlarında bulunan şiirlerindeki farkların meydana çıkarılması bakımından önemlidir. Bu doğrultuda yapılan bulgular çalışmamızın önemini vurgulamaktadır.

Çalışmanın Yöntemi

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Kataloğu'nda T3560 numarada Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ adıyla kayıtlı şiir mecmuası üzerinde çalışmaya başlamadan önce bu sahada yapılan benzer içerikli çalışmalar incelenmiştir.

İlk olarak karşılaştırma yaptığımız kaynakların kısaltmalarını "Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar" başlığı ile verdiğimiz bölümde eser için uygun olabilecek kısaltmalarla birlikte eserin ismi, yazarı, yayımlandığı şehir ve tarihi kaydedilmiştir. Tam açıklamalı künyeleri ise "Kaynakça" bölümünde verilmiştir.

Çalışmamız Giriş, Bölüm 1 ve Bölüm 2 başlıklarıyla üç ayrı bölümde incelenmiştir.

Giriş bölümünde çalışmamızın amacı, önemi, yöntemi ve konu üzerinde durulmuştur. Birinci bölümde ise mecmuanın iç ve dış özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Mecmuadaki şiirlerde görülen hatalar veya müelliften kaynaklı kusurlar aktarılmıştır. Mecmuanın genel yazım özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Mecmuada yer alan şairler, kullandıkları nazım şekilleri ile sayıları ve yaşadıkları yüzyıllar hakkında bilgiler içeren grafik ve tablolar hazırlanmıştır.

Sonrasında mecmuadaki şiirleri; divanlarında, tezkire veya akademik kaynaklarda tespit edilebilen şairlerin kısa biyografilerine yer verilmiştir. Çalışmamız hakkında bu genel bilgilendirmeden sonra Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)¹ kapsamında hazırlanan tabloda 198-257. varaklar arasındaki şiirler; şiirlerin bulunduğu sayfa numaraları, şairlerin mahlasları, şiirlerin ilk beyti/bendi ve son beyti/bendi, vezinleri, nazım şekilleri ve birimleri varsa gerekli açıklamaları gösteren kısımlarıyla hazırlanmıştır.

İkinci bölümde ise metin okuması yapılmış, transkripsiyon alfabesine çevrilmiştir. İncelenen şiirler imkanlar dahilinde çalışmamızın da temel amacı olan karşılaştırma yapabilmek amacıyla varsa orijinal kaynakları olan divanlardan, tezkirelerden, yayınlanmış akademik çalışmalar üzerinden karşılaştırılmış ve farklar dipnot olarak gösterilmiştir. Bu noktada mecmuada yer alan şiirlerde müellifin hatasından kaynaklanan yanlış yazımlar var ise doğruları divanlardan ve yukarda bahsettiğimiz çalışmalardan tespit edildiği takdirde doğrusu metne alınmış, mecmuadaki şekli fark olarak verilmiştir. Şayet her iki okuma da kelime vezne ve anlama uyuyorsa mecmuadaki şekline sadık kalınıp divandaki şekli dipnotta verilmiştir.

Eğer bir şiir aynı mahlaslı divanlarda veya diğer akademik kaynaklarda bulunamadıysa; bu şiirlerin hangi divanlarda bulunmadığı dipnotta verilmiş en azından bu alanda çalışacak olan diğer araştırmacılar için hem bir kaynak sunulmuş hem de yeni yapılacak araştırmalar için yol gösterici olması amaçlanmıştır. (Örneğin; mecmuamızda Kâmil mahlaslı şairin şiiri için düştüğümüz dipnot şu şekildedir: “Bu kapsamda Deniz GÖRER’in “Kıbrıslı Hocasâde Şeyh Ahmed Dîvân-ı Kâmil” isimli YLT.’de; Dürdane Tekin’in “19. Yüzyıldan Çağatayca Bir Divan: Harezmî Kâmil Divanı’nın Transkripsiyonu Ve İncelemesi” isimli tezinde de tarama yapılmış fakat bu şiir tespit

¹ Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL’ın başlattığı bu proje çeşitli üniversitelerden araştırmacıların katılımıyla devam etmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://mecmualar.tr.gg/MESTAP-Projesi-Hakk%26%23305%3Bnda.htm> (E.T. 05/10/2023).

edilememiştir. Yine Kâmil mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda şiir tespit edilememiştir.”)

Mecmuadaki bir şiir, TC Kùltür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap ile YÖK Tez Merkezi’ndeki divanlarda bulunuyorsa veya herhangi bir akademik çalışmada ilk defa tanıtılmışsa tekrardan kaçınmak için bu şiirler metne dâhil edilmemiştir. Diğer şiirler gibi numaralandırılan bu şiirler tez numarası veya erişim linkleri ile birlikte dipnotta verilmiş; varsa şiirler arasındaki farklar da köşeli parantez içinde gösterilmiştir. Bunun sebebi bilinen şiirlerle eğer mecmuamızdaki şiirin bir farkı yoksa tekrarlamamaktır.

Yine mecmuamızda başlıklar nazım türleri ve şairlerin mahlasları ile birlikte verildiği için (Ğazel-i Fazlı, Müstezâd-ı Pertev Paşa gibi) bu konudaki detaylı açıklamalar da dipnotta künyeden sonra verilmiştir.

Çalışmamızın en son kısmında kaynakçaya, mecmuanın tıpkıbasımına ve özgeçmişe yer verilerek çalışma tamamlanmıştır.

Çalışmanın Konusu

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 numarada kayıtlı Mecmû’a-i Eş’âr-ı Kudemâ (NEKTY03560) adlı mecmuanın daha önce 1-139 arası sayfaları Pınar Efe, 139-197 arası sayfaları Khairullah Ortağ isimli araştırmacılar tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışmıştır. Çalışmamızın konusu; bu mecmuanın son sayfaları olan 198-257 arası sayfalarının karşılaştırmalı metnini oluşturmaktır.

1. BÖLÜM: 1. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR-I KUDEMÂ'NIN TANITIMI

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri², Muhtevası, Dil ve Yazım Özellikleri

Bu çalışmanın konusunu, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 numarada kayıtlı olan şiir mecmuası oluşturmaktadır. Mecmuanın istinsah tarihi ve müstensihiyile ilgili herhangi bir bilgi bulunamamıştır.

Ta'lik hattıyla yazılmış olan mecmuanın tamamı 257 varaktır. 213X121 mm ölçülerindedir.

Mecmuanın 1-139 arası sayfalarını Pınar EFE, 139-197 arası sayfalarını Khairullah ORTAQ isimli araştırmacılar çalışmıştır.

İncelediğimiz kısımlar ise mecmuanın 198-257 arasındaki sayfalardan oluşmaktadır. Müstensih bu sayfaların her birine numara vermiştir. Çalışmanın metin bölümünde ise verdiği sayfa numarasına göre numaralandırmıştır. Mecmuanın özgün metninde şiirler; her sayfa iki sütuna bölünmüştür. Her sütunda yaklaşık 20'ye yakın satır ve yaklaşık dört şiir yer almaktadır. Mecmuanın 253. sayfasının ikinci sütununa ve 256-257. sayfalarına şiir kaydedilmemiştir. 258. sayfada nazm ve kıt'alar vardır. 259. sayfada çiçek desenleri bulunmaktadır. Karşılaştırmalı metin oluştururken her bir şiire sırayla numara verilmiştir. Böylece tekrara düşmemek için metne dahil etmediğimiz şiirlerin sadece numarası belirtilip dipnotta o şiire dair künye bilgisi ve farkları içeren bir dipnot yer almıştır. Farklar beyit sayısı belirtilerek köşeli parantez içerisinde yazılmıştır.

Çalışmanın konusu olan mecmuada 31 şair, 161 şiir bulunmaktadır. İncelediğimiz sayfalar arasında mahlas olmayan şiirler sadece mecmuanın son sayfalarındaki Kıt'a, Rubai ve Beyt başlıklı şiirlerdir. 33 tane (14 kıt'a, 8 müfred, 11 nazm) mahlası yazılı olmayan şiirin yapılan araştırmalar sonucunda 29'unun Fuzûlî'nin Hadîkatü's-Süedâ adlı eserinde yer aldığı tespit edilmiştir. Bunun dışındaki 1 müfred, 1 nazm ve 2 kıt'a olmak üzere toplam 4 şiirin ise hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. Diğer bütün şiirlerde mahlas vardır.

Yine mahlasıyla uyuşmayan yani mahlasın yazılı olduğu şairin divanında bulamadığımız tek bir şiir vardır ki o da mecmuada "Gazel-i Âlî" başlığıyla kaydedilen şiirdir. Yapılan

² Mecmuanın fiziksel özelliklerinin tanıtımında, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Kataloğu'nda yer alan kayıtlardan istifade edilmiştir. Katalog bilgisi için bkz. [http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/detailnonmodal/ent:\\$002f\\$002fSD_ILS\\$002f0\\$002fSD_ILS:799486/one?qu=NEKTY03560](http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/detailnonmodal/ent:$002f$002fSD_ILS$002f0$002fSD_ILS:799486/one?qu=NEKTY03560) (E.T. 25/11/2023).

araştırmalar sonucu Gelibolulu Āli'ye değil de Mihrî Hâtun'a ait olduğu hatta bu Şiiri kendisi gibi Şair olan Necâtî Bey'e yazdığı bilgisine ulaşılmıştır.

Őiirlerin bařlıkları, mahlasları, eyzan, temme gibi ifadeler kaydedilirken kırmızı műreкке kullanılmıřtır. Sadece son sayfalarda bulunan Műstezād-ı Vehbî, Műstezād-ı Pertev Pāřā ve Da'ire-i Ġazel-i Őāhîn Girāy bařlıklı Őiirlerde kırmızı műreккеle bařlık yazılmamıřtır. Birkaç Őiirde de mahlas siyah műreккеle yazılmıř űstű kırmızı műreкке ile çizilmiřtir. Bu da műellifin sonradan mahlası kırmızı műreккеle yazması gereken yerlerdeki hatasını bu Őekilde dűzelttięini akla getirmektedir.

Ayrıca mecmuanın 254-255 ve 258. sayfalarındaki Őiirlerin başlıkları da kırmızı műreккеle yazılmamıştır. Mecmuada herhangi bir divanda bulamadığımız "Ķıı' a" başlıklı bir Őiir aynı sayfada (258) iki defa yazılmıştır. Őiirin niçin tekrar yazıldığına dair bir aııklama kaydedilmemiştir. Yine aynı Őaire ait Őiirler Ġazel-i Nābî, Nābî Efendi űstād-ı ' Ař, Diger Ġazel-i Nābî Efendi gibi başlıklarla verilmiştir.

Mecmuadaki Őiirler belli bir sıra gűzetilmeksizin karıřık olarak verilmiřtir. Mecmuanın bařındaki dűzen bu çalıřmanın űnceki sayfalarını iřleyen tezlerden de inceledięimiz űzere pek fark bulunmamaktadır. İnceledięimiz sayfalar arasında Őairlerin Őiirleri genellikle peř peře sıralanmıř, nadiren ise karmařık halde verilmiřtir. Hatta zaman zaman aynı Őairin Őiirleri ard arda kaydedilirlen araya bařka bi Őairin bir gazelinin kaydedilip sonra dięer Őairin gazellerine devam edildięi de gűrűlműřtűr.

Őiirlerde; Gűfte-i Vāřıf, Ġazel-i Nābî, Ġazel-i Fařlî, Műstezād-ı Pertev Pařa gibi bařlıklar kullanılmıřtır. Genel olarak yukarda űrneklerini verdięimiz gibi Őairin adı ve Őiirin nazım Őekli bařlıkta verilmiřtir. Bu sebeple de çalıřmamızda tűr belirtmek için ayrı bir bařlık aılmamıřtır. Bazen de Őairin adı zikredilmeyerek -ki bu durum genelde son sayfalarda gűrűlműřtűr- yalnızca rubāî, beyt, kıı' a gibi nazım Őekli bařlık olarak kaydedilmiřtir. Fakat bu konuda bazı hatalar yapılmıř, bazı Őiirlerin nazım Őekilleri yanlıř kaydedilmiřtir. űrneęin Őiirin nazım Őekli gerçekte kıı' a iken bařlığında rubā' i olduęu yazmaktadır. Çalıřmamızda bu Őekilde kaydedilen bařlıklar metne alınmamıř, doęruları kűşeli parantez içerisinde yazılmıř, nűshada kaydedilen bařlık da dipnotta verilmiřtir. MESTAP tablosundaki nazım Őekli bűlűműne doęru Őekilleri kaydedilmiřtir. Genel itibariyle Őiirlerin isimleri mahlas beytiyle uyuřmaktadır.

Mecmuadaki kasidelere bakılacak olursa; Nahîfî Süleyman Efendi'nin kasidesi divandaki başlığından da anlaşılacağı üzere -Mev'iza Der Tergib ü Terhib- hayra yöneltmek ve kötülüklerden alıkonmak için söylenmiş bir nasihatnâme özelliği taşımaktadır.

Hasîb'in "Saraybosna Ahâlisi Mücrimlerinüñ Cürümleri ' Afvı İçün Vezîr-i Āşaf Nazîr Devletlü ' Abdullah Paşa Hâzretlerine Sarây Mollasının Virdigü Kaşîdedür" başlıklı kasidesi başlığından da anlaşılacağı üzere bağışlanmak için bir paşaya sunulmuş kasidedir. Bu kaside; Yavuz Sultan Selîm Han devrinde meydana gelen hazinedeki ihmallerinden dolayı vâkî olan hırsızlık sebebiyle sultanın yüz elli kişinin öldürülmelerini emretmesi ve durumu öğrenen Şeyhülislâm Zenbilli Ali Efendi'nin karar icrâ edilmeden buna mânî olabilmek için sultana verdiği kararın caiz olmadığını "Ben size şer'î hükümleri bildirmeye geldim. Zîrâ bizim vazîfemiz sizin âhiretinizi korumaktır." sözüyle açıklamış ve böylece emrini geri çektiği hadiseyi aktarmaktadır. Çünkü sultan emirlerinde ne kadar keskin ise Allâh'ın emirleri hususunda makamını bir kenara bırakarak hüküm vermeyi bilmıştır.

Bir diğer kaside ise Veysî'ye aittir. Çağın ahlaksızlığı, kurumlardaki yöneticilerin bilgisizliği, rüşvet ve kişilerin vicdan yoksunluğunun eleştirilmesi sebebiyle divanında yer almadığı düşünülmektedir. Bu konuları işlemesi sebebiyle hiciv özelliği taşımaktadır. Günay Kut bu kasideyi bir makale ile ele almıştır.

Mecmuanın tamamı içerik açısından 13. yüzyıldan başlayıp 19. yüzyıla kadar geniş bir zaman aralığında birçok şairin şiirini içermektedir. Fakat bizim incelediğimiz sayfalarda daha çok 15-19.yy. arası şairlerin olduğunu söylemek mümkündür. Bu şairlere ve şiirlere baktığımızda belli bir dönem ve yüzyılı daha fazla işlediğini veya içerdiğini söylemek güçtür. Şiirlerin genelinde Divan edebiyatının klasik üslubu hakimdir. Bununla birlikte daha çok müstensihin ve şiirlerin yazıldığı devrin dini, tasavvufi ve klasik şiirin üslubunu yansıttığını söyleyebiliriz.

İncelediğimiz sayfalar arasındaki şiirlerin tamamı Türkçe'dir. Mecmuanın önceki sayfalarında olduğu gibi Farsça bir şiire rastlanmamıştır. Birkaç örnek dışında şiirlerin genelini dili süslü ve anlaşılması güç tamlamalarla örülü değil sade bir Türkçe'dir.

Mecmuanın bazı bölümlerinde yapılan hatalar ve mecmuanın genel yazım nitelikleri ise şu şekildedir:

1. Bazı sözcüklerde yer alan noktalı harflerin hatalı şekilde noktasız yazılması:

“hı” (ح) harfinin (hatalı olarak) noktasız yazılması: ħatm (G1/3), ħat(G19/3), ħazān (G.44/7), ħumār (G41/3)

2. Bazı sözcüklerde yer alan noktasız harflerin (hatalı olarak) noktalı yazılması

➤ “ħa (ح)” harfinin (hatalı olarak) noktalı yazılması: ħūrī (G45/4), rāĥat (G50/2), ħüsn (G52/1)

3. İlgili hali ekinin Ĥ harfiyle (ĥ) değil de Ĥ şeklinde yazılması āfitābuĥ (G 36/5), ħüsnüĥe (G 38/4)

4. Çift ünsüzle biten kelimelerin vezne uygunluk gösterebilmesi için kimi yerlerde şeddeli kimi yerlerde şeddesiz yazılması: Ĥaĥ (102/13), Ĥaĥĥa (102/12) vb.

5. Nazım şekli konusunda yapılan hatalar:

➤ Mecmuada “Rubā‘ī” başlığı ile kaydedilen 132-133-134 -136-137 vd. numaralı şiirlerin veznine ve uyak düzenine bakıldığında kıt‘a olduğu anlaşılmıştır.

➤ Mecmuada “Rubā‘ī başlığı ile kaydedilen 139-142-144-145-150 vd. numaralı şiirlerin veznine ve uyak düzenine bakıldığında nazm olduğu anlaşılmıştır.

6. Bazı kelime gruplarının arasına yazılması gerekli olan atıf vavlarının yazılmaması:

➤ Çār-yāruĥdur Ebū-bekr ‘Ömer [ü] ‘Osmān ‘Alī (102/27), Vey şalātı revnaĥ u pīrāye-i efvāh-ı nās(102/12).

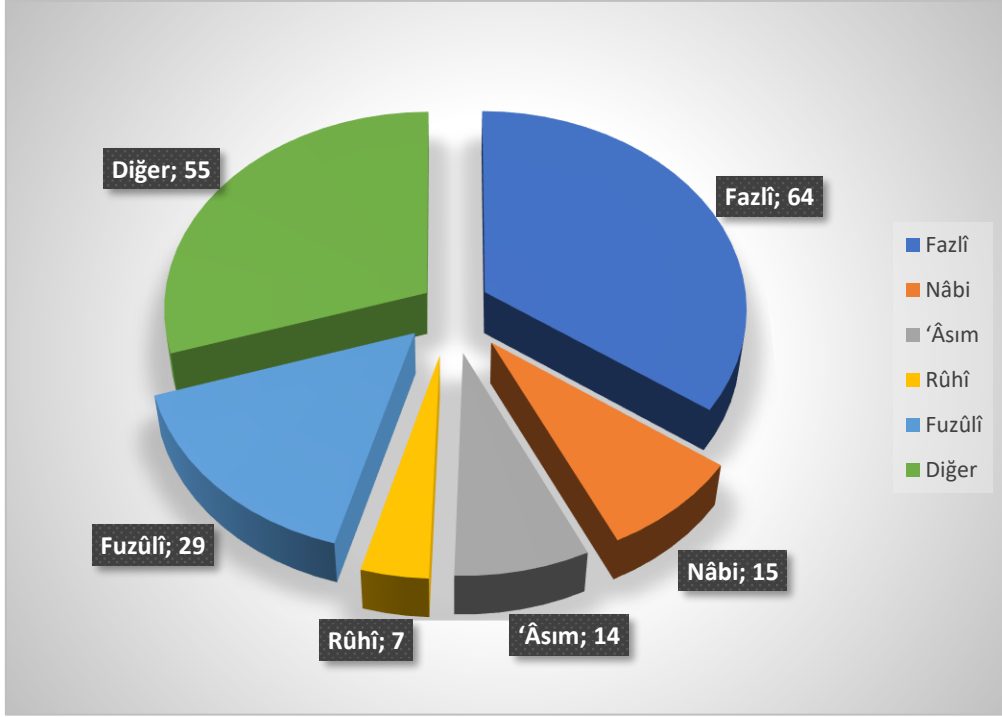
7. Mecmuada sayıca çok az olmakla birlikte şairin mahlası yanlış başlık ile verilmiştir.

➤ Ġazel-i Ālī başlığı ile verilen bir gazelin Mihri Hâtun’a ait olduğu tespit edilmiştir. (G/13)

1.2. Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Mecmû‘a-i Eş‘âr-ı Kudemâ‘da en çok şiiri bulunan şair, 62 gazel ile Kara Fazlî‘dir.

Ancak mecmuadaki şiirlerinin çoğu divanında yer almamaktadır. Bunu 15 gazel ile Nâbî; 13 gazel, 1 ruba‘i ile Çelebizade ‘Âsım; 6 gazel, 1 muhammes ile Bağdatlı Rûhî ve 13 Kıt‘a, 10 Nazm, 7 Müfred ile Fuzûlî izlemektedir. Sayısal veri olarak Fuzûlî‘nin şiirleri fazla gibi gözükse de beyit sayısı bazında bakıldığında Bağdatlı Rûhî ondan önce gelmektedir. Tabloda yer verdiğimiz Mantukî, Derzizâde Ulvî, Sun‘î, Hayâtî gibi şairlerin ikişer gazeli bulunmaktadır. Yine tabloda diğer başlığı altında verdiğimiz Âhî, Bâkî, Celalî, Azmîzâde Hâletî, Zâtî, Şeyhülislam Yahyâ, ‘Ubeydî, Şahîn Giray, Vişnezâde ‘İzzetî vd. şairlerin ise birer tane şiirleri bulunmaktadır.

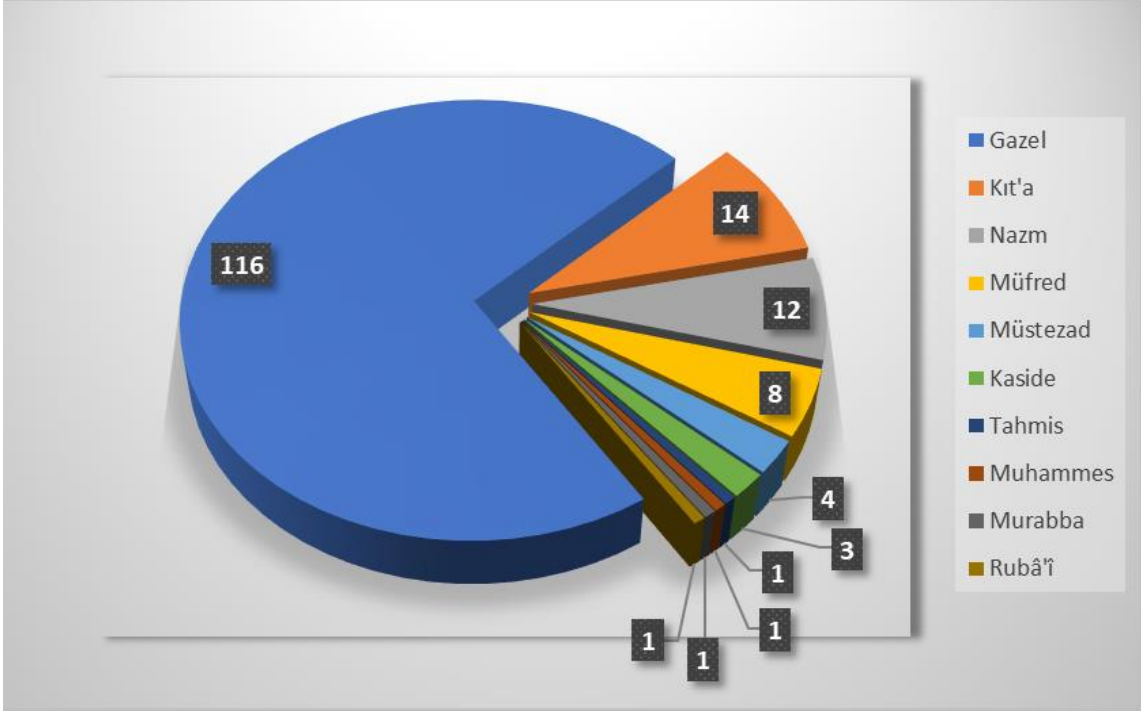
Grafik 1: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'da bulunan 161 Türkçe şiiirden 14 kıt'a, 8 müfred, 11 nazm olmak üzere 33 şiiirin mahlası kaydedilmemiştir. Fakat yaptığımız detaylı tarama sonucu bu şiiirlerden yalnızca 1 müfred, 1 nazm ve 2 kıt'anın şairi tespit edilememiştir. Bunun dışında kalan 12 kıt'a, 10 nazm, 7 müfredin Fuzûlî'ye ait olduğu tespit edilmiştir. Mecmuamızda bulunan diğer tüm şiiir parçalarında mahlas bulunmaktadır. Mecmuada yer alan mahlaslara ait şairler tespit edilebilmiştir. (Örneğin; Şevki'ye ait bir tarih düşürme, ilgili mahlasa sahip divanlara ve çalışmalara bakılmış fakat tespit edilememiştir. Yine Ali mahlasıyla verilen şiiirin Mihri Hatuna ait olduğu tespit edilmiştir.)

Fakat bunların da bazılarının divanlarında, mecmuada bulduğumuz şiiirler bulunamamıştır. Bu da aslında mecmua okuması yapmaktaki asıl amacımızı ortaya koyduğumuzu göstermektedir ki bu şairlere ait yeni, daha önce bulunmamış şiiirleri tarafımızca ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Aynı mahlasla kaydedilen şiiirlerden kiminin şairleri tespit edilebilmiş, kimisinin ise edilememiştir. Örnek vermek gerekirse; Fazlî mahlaslı 62 şiiirden sadece 4 tanesinin Kara Fazli divanında olduğu, diğerlerinin ise bu mahlaslı herhangi bir divan veya çalışmada bulunamadığı tespit edilmiştir.

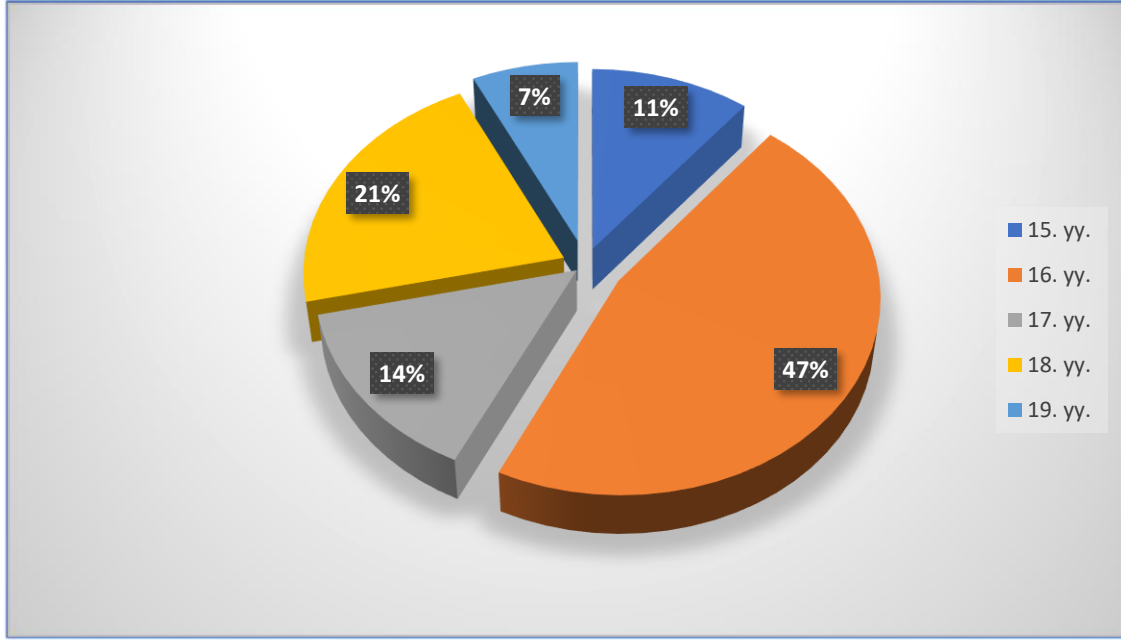

Grafik 2: Nazım Şekilleri ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mecmuadaki nazım türlerine baktığımızda gazel, kaside, kıt'a, nazm, müfred, ruba'i, müstezad, muhammes, tahmis ve murabba olmak üzere 10 farklı nazım şekliyle yazılmış 161 Türkçe şiir bulunmaktadır. Mecmuada 116 gazel, 14 kıt'a, 12 nazm, 8 müfred, 4 müstezad, 3 kaside, 1 rubâ'î, 1 muhammes, 1 tahmis ve 1 murabba yer almaktadır.

Mecmuada yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllara bakıldığında mecmuanın tamamında yapılan çalışmada 13-19 yy arası yaşamış şairlerin eserlerinin olduğu görülmüştür. Bizim çalıştığımız sayfalar arasındaki şairlerin ise daha çok 15-19.yy arası şairleri içerdiği görülmektedir. Bu konuya farklı bir açıdan bakmak gerekirse orantısal olarak şairlerin yaşadıkları yüzyıllar aşağıdaki grafikteki gibidir.

Grafik 3: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mecmuada mahlası bilinmeyen 33 şiir varken bunlardan 30 tanesinin şairi tespit edilmiş olup, 3 tanesinin şairi tespit edilememiş bununla birlikte, kayıt düşülen mahlasa ait olmayan bir adet gazelin de olduğu bu gazelin de Mihrî Hatun'a ait olduğu bulunmuştur. Çalışmamızın da bir diğer amacı olan o şaire ait yeni bir şiir de keşfedilmiş olabileceği görülmüştür. Bu durumda ulaşılabilen kaynaklardan araştırmalar yapıp şiirin asıl sahibi bulunmuştur. Aynı zamanda mecmuadaki şiirlerin adı geçen mahlastaki şaire ait olmadığı veya divanında bulunmadığı durumlar da görülmüştür. Mecmuadaki şairler ve kullandıkları nazım şekilleri aşağıda verilen tablodaki gibidir.

Sıra Numarası	Şair Mahlası	Nazım Şekilleri ve Sayısı
1	Âlî (Gelibolulu)	1 Gazel
2	Âhî	1 Gazel
3	Âsım (Çelebizâde)	13 Gazel, 1 Ruba'î
4	Bâkî	1 Gazel
5	Celalî	1 Gazel
6	Fazlî (Kara)	62 Gazel
7	Fuzûlî	12 Kıt'a, 10 Nazm, 7 Müfred
8	Hâletî (Azmîzâde)	1 Gazel
9	Hasîb	1 Kaside
10	Hâtem (Mâtemî)	1 Müstezad
11	Hayâtî	2 Gazel
12	Hüdâyî-i Kadîm	1 Gazel
13	İzzetî (Vişnezâde)	1 Gazel
14	Kamîl	1 Tahmis
15	Lâ-edrî	2 Kıt'a, 1 Nazm, 1 Müfred
16	Mantikî	2 Gazel
17	Nâbî	15 Gazel
18	Nahîfî (Süleyman Efendi)	1 Kaside
19	Pertev Paşa	1 Müstezad
20	Rûhî (Bağdatlı)	6 gazel, 1 Muhammes
21	Sâ'î	1 Gazel
22	Safvet	1 Müstezad
23	Sun'î (Gelibolulu)	2 Gazel
24	Şahîn Giray	1 Gazel
25	Şevkî	1 Nazm
26	Ubeydî	1 Gazel
27	Ulvî (Derzizâde)	2 Gazel
28	Vâsîf (Enderunlu)	1 Murabba
29	Veysî (Üveysî)	1 Kaside
30	Vehbî (Sümbülzâde)	1 Müstezad
31	Yahyâ (Şeyhülislam)	1 Gazel
32	Zâtî	1 Gazel
Toplam		161 (116 Gazel, 3 Kaside, 14 Kıt'a, 12 Nazm, 8 Müfred, 4 Müstezad, 1 Ruba'î, 1 Murabba, 1 Tahmis, 1 Muhammes

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.3. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Mecmuamızda 161 şiir bulunmaktadır. 161 Türkçe şiirin vezinlerine bakıldığında ahreb, serî', müctes, remel, muzârî' ve hezec olmak üzere 6 farklı bahir kalıbıyla kaleme alındığı görülmüştür. Mecmuada en çok ve en az görülen vezinler ve sayıları tabloda verildiği gibidir:

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayı
1	fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün	80
2	mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün	37
3	mef' ülü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ülün	17
4	fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün	15
5	mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün	3
6	mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün	2
7	müfte' ilün müfte' ilün fâ' ilün	2
8	mef' ülü mefâ' ilü mefâ' ilün fa'	1
9	fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün	1
10	mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilâtün	1

Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.4. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri

Âhî: (1476/1517)³: İsmi Hasan olan şair Benli Hasan lakabıyla anılmış ayrıca sakin mizacı sebebiyle Dilsiz Dânişmend olarak da tanınmıştır. Kırklı yaşlarındayken Kara Bâlî'den mülâzım olan şair, şiir ve nesirle adını duyurmaya başlamıştır. Âhî'nin şiir kabiliyetini beğenerek takip eden Yavuz Sultan Selîm, onun yaşıyla konumunun birbirine uygun olmadığı gerekçesiyle Bursa'daki Bâyezîd Paşa Medresesi'nde görev yapmasını istemiştir. Fakat çevre etkisinde kalan Âhî, uygun görülen görevi küçümseyip istemeyince padişahın gözünden düşmüştür. Daha sonra Karaferye Medresesi'ne müderris iken burada vefat etmiştir (Köksal, 2013). Eserleri; Hikâyet-i Şîrîn ü Pervîz ve Rivâyet-i Gülgûn u Şebdîz (Husrev ü Şîrîn) mesnevisidir. Dîvânı, Mustafa Sinan Kaçalın tarafından çalışılmıştır.

Âsım (Çelebizâde): 18. yüzyılın tarihçi kimliğinin yanı sıra şairliği ile de dikkat çeken Çelebi-zâde Âsım Efendi, 1865'te İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Köprülü-zade Fazıl Ahmed Paşa himayesindeki Küçük Çelebi Mehmet Efendi'nin oğludur. Mevlevî tarikatına mensuptur. Kaynaklar onun iyiliksever, doğru sözlü, ince ruhlu, zarif bir kişiliğe sahip, zamanının çoğunu okumaya ve araştırma yapmaya ayıran bir ilim adamı şeklinde tarif eder. Âsım; iyi bir medrese eğitimi görmüş ve bunun yanında devrin en iyi hocalarından hat, musiki ve şiir alanlarında eğitimler almıştır. Haziran 1723'te vakanüvis olmuştur. Sadrazam Damat İbrahim Paşa'nın önderliğindeki ilim heyetinde devrin ünlü şairlerinin yanında yer almıştır. Süleymaniye Medresesi'nde müderrislik yapmıştır.

³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa İsen, "Âhî, Benli Hasan", DİA, C. 1, İstanbul 1988, s. 527.

Ardından Yenişehir-i Fenâr ve Medine’de kadılık görevlerini yerine getirmiştir. Anadolu ve Rumeli kazaskerliği görevlerinde bulunmuştur. Haziran 1759’da şeyhülislamlık görevine atanmıştır. Fakat kendisi bu göreve uygun görüldükten çok kısa bir süre sonra 16 Şubat 1760’da vefat etmiştir. Eserleri; Dîvân, Acâibü’l Letâ’if, Münşeât, Tarih’tir (Öztekin, 2010).

Bâkî (1526-27/1600): İsmi Mahmud Abdülbâkî olan şair 933 tarihinde (1526-27) İstanbul şehrinde doğmuştur. Babası Fâtih Camii’nin müezzini Mehmed Efendi’dir. Bâkî gençliğinin ilk zamanlarında serrâklık yapmıştır. Gençlik yıllarından itibaren okuma ve yazmaya olan düşkünlüğü ile bilinen şair o sırada Beyazıt Camii avlusundaki Zâtî’nin remilci dükkânına sıkça gitmiş ve gazellerini hocası gibi gördüğü Zâtî’nin eleştirisine sunmuştur. Bir yandan kendi şiir dilini geliştirmiş bir yandan da Zâtî’nin dükkanını şairler için bir toplanma yeri haline getirmiştir. Yaşamı boyunca dört padişah görmüş, hayat yolunda zaman zaman çeşitli sıkıntılar çekse de her devirde el üstünde tutulmuş ve şair yeteneği hep onore edilmiştir. Şair Kanûnî Sultan Süleymân’a sunduğu meşhur kasidesiyle daha da şöhret bulmuş ve ona “Sultanü’ş-şu‘arâ” unvanı verilmiştir. Eğlence ve içki meclislerini seven ve bunları şiirlerine konu edinen bir şairdir. Yaşadığı dönem içerisinde çeşitli yerlerde kadılık, naib yardımcılığı, kazaskerlik, müderrislik görevlerini üstlenmiştir. Fakat çok istediği şeyhülislamlık görevine gelmesine ömrü vefa etmemiştir. Şair 23 Ramazan 1008 (7 Nisan 1600) Cuma tarihinde vefat etmiş, naaşı Fâtih Camisi’nde Sun‘ullah Efendi tarafından kalabalık bir cemaatle kılınan cenaze namazının ardından Edirnekapı dışındaki kabristanda toprağa verilmiştir. Dîvân’ının yanı sıra diğer eserleri; Me’âlimü’l-Yakîn Fî-Sîreti Seyyidi’l-Mürselîn, Fazâ’ilü’l-Cihâd, Fezâ’il-i Mekke ve Kırk Hadis Tercümesi’dir. (Kaplan-Macit, 2014).

Hâlefi [Azmîzâde] (1570/1631): Asıl ismi Mustafa olan şair 17. yüzyıl dîvân şiirinde şöhretini rubâileriyle kazanmıştır. Babası ulemâ ve şuarâ zümresine mensuptur. 977 senesinin Şaban ayının 15. Berat gecesinde İstanbul’da dünyaya gelmiştir. İstanbul’un bazı medreselerinde çalışmış, ardından Şam, Kahire, Bursa, Edirne gibi şehirlerde kadılık yapmış, çeşitli sebeplerle bu yerlerdeki görevlerinden azledilmiş ve en son Rusçuk arpalığı verilerek görevinden emekli edilmiştir. 26 Şâban 1040’ta (30 Mart 1631) tarihinde vefat etmiş, İstanbul’un Sofular mevkinde kendi evinin karşısına yaptırdığı mektebin bahçesine defnedilmiştir. Şairin eserlerini şu şekilde sıralamak mümkündür; Dîvân, Sâki-nâme, Rubâiyyât, Hidâye ve Miftah Şerhleri’ne Ta’lîkat, Muğni’l-Lebîb,

Şerhi Dürer ve Gurer Hâşiyeleri, Münşeât, Mihr ü Müşterî Hâşiyesi, Menar Şerhi Hâşiyesi ve Kelimât'tır. (Kaya, 2017)

Fazlî (?/1564): 16. yüzyılda yaşayan şair ününü Gül ü Bülbül adlı mesnevisiyle kazanmıştır. İstanbullu bir şair olduğunu kendi beyitleriyle anlatmıştır. Bir saracın oğlu olduğu bilinen şair, devrinde “Kara Fazlî” olarak bilinmiştir. Kâtip zümresine mensup şairin ismi hakkında kaynaklarda farklı bilgiler vardır. Fakat onun yine kendi beyitlerinde geçen ifadelerden kendi adının “Ali” olduğunu söylemiştir (G.112/5). Gençlik döneminde önce nahiv ve sarf, ardından Üsküplü Riyâzî'den de Farsça öğrenmiştir. Şiire ilgi duyup, diğer tüm meşgalelerden uzaklaşmıştır. Beyazıt Camii avlusunda yer alan ve devrin tanınan şairlerinin akademik bir okul ve ekol olarak kabul gördükleri Zâtî'nin falcı dükkanına gidip gelerek, onun en yetenekli öğrencileri arasında bulunmuştur. Fazlî, öncelerde zâhirî ilimlerle ilgi duyarken, bâtinî ilimleri de öğrenmeye yönelmiş ve Halvetî tarikatı şeyhi Zarîfî Hasan Efendi'ye bağlanarak Halvetî tarikatına intisab etmiştir. Eserleri; Dîvân, Rubâ'ıyyât, Gül ü Bülbül, Hümây ü Hümâyûn, Lücetü'l-Esrâr'dır (Özkat, 2015).

Fuzûlî (1483/1556): Asıl adı Mehmed'dir. Kerkük ve Bağdat çevresindeki bölgeye yerleşen Türkmenlerin Bayat boyuna mensuptur. Fuzûlî-i Bağdâdî olarak da anılması sebebiyle Bağdatlı olduğu düşünülmektedir. Necef, Hille veya Kerbelalı olduğunu söyleyen kaynaklar da bulunmaktadır. Devrindeki padişahlara ve beylere yazdığı şiirler sebebiyle iltifat görmüştür. Ancak hayatı boyunca bir hâmîsi olmamıştır. Necef'te bulunan Hz. Ali Türbesi'nde türbedârlık yaptığı düşünülmektedir. Vefat ettiğinde Kerbelâ'daki Hz. Hüseyin'in kabrinin yanına defnedildiği söylenmektedir. Türkçe, Farsça ve Arapça Dîvân'ı bulunmaktadır. Türkçe yazdığı eserlerinden olan Leylâ vü Mecnûn adlı mesnevîsi Türk edebiyatında türünün en başarılı örneği olarak görülür. Türkçe kaleme alınan diğer eserleri Sohbetü'l-Esmâr, Heft-Câm, Beng ü Bâde isimli mesnevîleriyle beraber Hadîs-i Erbaîn Tercümesi, Hadîkatü's-Suadâ ve Mektuplar'dır. Enîsü'l-Kalb, Risâle-i Mu'ammeyât, Rind ü Zâhid ve Hüsn ü 'Aşk ise Farsça eserleridir. Matla'u'l- İ'tikâd ise Arapça eseridir (Macit, 2013).

Hâtem (?/ 1755): Asıl adı Ahmet olan şair, daha çok Akovalızâde Hâtem olarak bilinir. Mora yakınlarındaki bir mevki olan Akova'da doğmuş, İstanbul'a gelerek disiplinli bir eğitim almıştır. Mısır, Hicaz, Keşan gibi kazalarda bulunduktan sonra memleketi Fener Yenişehir'e dönmüştür. Burada ders verme ve ilim irfan ile meşgul olmuştur. Ömrünün

son yıllarını da burada geçiren şair, 1754'te vefat etmiştir. Dîvânı; Arapça, Türkçe, Farsça şiirlerden oluşmaktadır. Dîvânındaki gazellerinde Nâbî etkisi görülmüştür. Bu etki ile devrinin sosyal bozukluklarına da değinmiştir. Yine Sebk-i Hindi etkisinde kaldığı da söylenebilir. Bunun dışında Şerhü'l-Lüma, Şerh-i Tuhfe-i Şâhidî, Kasîdetü'l-Hâdim Benî Âdem ve Mültekâ Şerhi gibi eserleri vardır (Varışoğlu, 1997).

Hüdâyî (?/1584): Gerçek adı Mustafa Hüdâyî'dir. Şairin mahlası, dönemin ünlü mutasavvıflarından olan ve bugün türbesi Üsküdar'da bulunan Aziz Mahmud Hüdâyî ile karıştırılmaması için Hüdâyî-i Kadîm olarak anılmıştır. Şairin diğer lakapları şunlardır; Muslı Şâh, Salâ Muslîsî, Müezzîn Hüdâyî. İstanbul doğumlu olan şairin kaynaklarda iyi eğitim gördüğü, Farsça'yı iyi derecede bildiği ve musiki konusunda da şöhrete sahip olduğu bilgisi bulunmaktadır. Gazel söylemede oldukça yeteneklidir. Sesinin güzelliği sebebiyle Haseki Hürrem Sultan Camisi'nde müezzîn olarak görev yapmıştır. 1584 tarihinde vefat eden şairin naaşı Edirnekapı Mezarlığı'na defnedilmiştir. Bilinen tek eseri Dîvân'ıdır (Yekbaş, 2013).

İzzetî (1692/1734): Asıl adı İzzet olan şair, bugün Beşiktaş'ta bir mahallesi ve camiye adını veren nüfuzlu bir aile olan Vişnezadelere mensuptur. Şeyhülislam Yahyâ Efendi de onun amcasıdır. İzzetî, ilk eğitimini Yahyâ Efendi'den almıştır. Amcasının nüfuzu sayesinde dönemin en meşhur hocalarından dersler almış, iyi bir eğitim görmüştür. Ardından çeşitli medreselerde müderrislik yapmış, Mısır, Bursa, İstanbul gibi şehirlerde kadılık; Rumeli ve Anadolu kazaskerliği görevlerini yerine getirmiştir. 1681 tarihinde İstanbul'da dünyadan göçmüştür. Şairin bilinen tek eseri Dîvân'ıdır. Bunun yanı sıra kaynaklarda Tezkire-i Şu'arâ adlı iki eseri daha olduğu, Keşfü'z-Zünûn ve Kafzâde Fâizî'nin Zübdetü'l-Eş'âr'ına ilaveler yaptığı belirtilmektedir (Yıldız, 2014).

Mantıkî (1594-95/1635): Şam'da dünyaya gelen şairin asıl ismi Ahmed'dir. Genç yaşta ünlü âlimlerden dersler almış, eğitimini tamamlamıştır. Kendisi de çok genç yaşlarda İstanbul'da farklı medreselerde ders vermeye başlamıştır. Zekâsı, nüktedanlığı, bilgisi vesilesiyle IV. Murad'ın şiir meclisine dahil olduysa da sonrasında yazdığı hicivler başına dert açmıştır. Mısır'da idam ettirilen şairin, ölüm sebebi hakkında birçok söylenti bulunmaktadır. Bilinen tek eseri Dîvânçe'sidir (Kaya Yiğit, 2014).

Mihri Hâtun: 15. yüzyılda yaşamış olan şairin doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte 1460'lı yıllarda olduğu sanılmaktadır. Asıl isminin Mihrimah, mahlasın Mihri olduğu kaynaklarda geçer. Amasyalıdır. Amasya, şehzadelerin de yetiştirildiği bir şehir

olması hasebiyle devrinde bir ilim ve sanat merkezi olmuş, Mihrî Hâtun da bu ortamın şahsına sunduğu olanaklardan faydalanarak Şehzade Ahmed'in sancakbeyliği sırasında onun oluşturduğu edebi çevrede yetişmiştir. Şair kültür ve eğitim düzeyi yüksek bir aileden gelmiştir. Dedesi, Belâyî mahlasıyla şiirler yazan bir kadı, keramet sahibi Gümüşlüoğullarından İlyas Şücaeddin'dir. Böyle kudretli bir aileden gelmesi devrinde iyi derecede tahsil görmesine ve bunları icra edecek saray çevresine yakınlık kurmasına vesile olmuştur. Devrindeki diğer ünlü şairlerle tanıştığı kendi divanındaki şiirlerinden anlaşılmaktadır. Şiirlerinde bir kadın bakış açısının yanısıra duygusal anlamda yaşadıkları da şiirlerinde etkisini göstermiştir. Âşık Çelebi tezkiresindeki kayda göre 1506 yılında genç sayılabilecek bir yaşta vefat etmiş, zevâyide adı verilen Halvetî tekkesinde dedesinin yanına defnedilmiştir. Bilinen tek eseri Dîvân'ıdır. Mihrî Hatun'un Süleymaniye Kütüphanesi'nde bulunan ve sonunda II. Bayezid'in mührü vurulmuş olan divanında Sultan Bayezid için tek bir kaside bulunmaktadır. Ayrıca I. Bayezid'e belirli aralıklarla kasideler gönderdiği ve divanını tamamladığında ise onun beğenisine sunduğu ve 3000 akçe ile mükafatlandırıldığı bilinmektedir (Kaya, 2010).

Nâbî (1642-1712)⁴: Bugün Urfa'nın Eyyübiye ilçesinde bir mahalle olan Ruha'da dünyaya gelen şairin asıl ismi Yûsuf'tur. İyi bir eğitim aldığı tahmin edilen şair, 1665 tarihinde İstanbul'a gelip kâtiplik yaparak geçimini sağlamıştır. Nâbî'nin divan kâtibi olarak görev yapması, kendisinin saray eşrafınca kabul görmesinin önünü açmıştır. Musâhib Mustafa Paşa'ya kethüdâ olmakla görevli Nâbî, uzunca seneler onun koruması altında kalmıştır. Paşa'nın vefatının ardından korumasız kalan şair Halep'e gitmiş, bir süre sonra Halep Valisi Baltacı Mehmed Paşa'nın emriyle İstanbul'a dönmüştür. Burada çeşitli memurluklarda görev almıştır. 1712 senesinde vefât eden Nâbî'nin naaşı, Üsküdar'daki Karacaahmet Mezarlığı'na defnedilmiştir. Hikemî tarzın öncüsü sayılan Nâbî'nin Türkçe ve Farsça Dîvân'ı bulunmaktadır. Diğer eserleri; Münşeât, Hayrâbâd, Hayriyye, Tuhfetü'l Hameyn, Kırk Hadis Tercümesi, Zeyl-i Siyer-i Veysî, Fetihnâme-i Kamanîçe ve Sûrnâme'dir (Bilkan, 2014).

Nahîfî Süleyman Efendi (1665-66-1738)⁵: İsmi Süleymân, mahlası Nahîfî olan şair, İstanbulludur ve burada doğmuştur. 17. asrın ikinci yarısı ve 18. asrın ilk yarısınca uzunca bir ömür yaşamıştır. İyi bir eğitim alıp Hafız Osman'dan hat dersleri almıştır. Hattatlıkla

⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Karahan, "Nâbî", DİA, C. 32, İstanbul 2006, s. 477-478.

⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Uzun, "Nahîfî", DİA, C. 32, İstanbul 2006, s. 297-299.

birlikte çeşitli memuriyetlerde bulunmuştur. Yine devlet görevi için Mısır'a gittiği bu memuriyetlerden birinde ya da diğer bir rivayete göre Mısır üzerinde, hacdan döndüğü sırada Konya'da Mevleviliğe intisab etmiştir. Uzun yıllar çeşitli memuriyetlerinden sonra emekli olmuştur. Eserleri; Dîvân, Hilyetü'l-Envâr, Tercüme-i Mesnevî-i Şerîf, Hicretü'n-Nebi (Hicret-nâme), Mevlidü'n-Nebî, Risâle-i Hızriyye ve Nasîhatü'l-vüzerâ'dır. (Karavelioğlu, 2014).

Pertev Paşa (1785-1837)⁶: İsmi Mehmed Said olan Paşa Hicaz asıllıdır. Hicaz'dan Rumeli'ye ardından Kırım'a taşınan ve oradan da İstanbul'a gelen seyyid bir ailenin oğludur. Babası ulemadan İbrahim Efendi'dir. Fakat küçük yaşta babasını kaybetmiştir. Kardeşi ile birlikte dedesinin Darıca'daki çiftliğinde kalmış ardından sıbyan mektebine gitmiştir. Anne ve dayısının desteğiyle iyi bir eğitim almıştır. Meşhur Hoca Neş'et Efendi'den de özellikle Farsça dersleri almıştır. Neş'et Efendi, Pertev Paşa'ya "Meşreb" mahlasını vermiş ve şair bir şiirinde de bu mahlası kullanmıştır. Devrinde çeşitli memuriyetlerde bulunmuş ve paşalık görevini de üstlenmiştir. II. Mahmud'un şahsi iltifatına layık olmuş, devrinde "Tuğsuz Padişah" olarak anılmıştır. Bilinen bir müretteb Dîvân'ı bir de müretteb olmayan Dîvân'ı vardır (Selçuk, 2013).

Rûhî (Bağdatlı) (1535/1605-06)⁷: Asıl ismi Osman olan şairin mahlasından anlaşılacağı üzere Bağdat'ta doğmuştur. Babası, Kanûnî'nin ordularıyla Bağdat'a gidip orada yerleşen Rumeli asıllı bir sipahidir. Kendisi de hayatının kısa bir zaman diliminde babasının yolundan gitmiş fakat sonra kendi tabiatına uygun arayışlarda bulunmuştur. Hicaz, Şam, Kerbelâ, Konya, Erzurum gibi çeşitli vilayetlerde bulunmuş, devlet ve ilim ile sanat büyükleriyle tanışmak, onlarla ilgilenmek, onların hizmetinde bulunmak onun asıl amacı olmuştur. Gezdiği yerlerde gördüğü riyakâr ruhlu insanlardan, rüşvet yolunu kendine tercih eden kadılardan ve kendi bahtından sıklıkla şikâyet etmiştir. Ömrünün sonlarında Şam kadısı Azmîzâde Hâletî'den iltifat görmüş ve birlikte çalışmıştır. Kalenderâne bir hayatı yer yer zorluklarla geçirerek Şam'da vefat etmiştir. Şairin bilinen tek eseri ise Türkçe Dîvân'ıdır (Öztoprak, 2014).

Sun'î (?-1534-35)⁸: Doğum tarihi hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgi olmayan şairin tahminen 1484-1485 yıllarında Gelibolu'da doğduğu bilinmektedir. Asıl adı Mehmet olan

⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Carter Vaughn Findley, "Pertev Mehmed Said Paşa", İslâm Ansiklopedisi, Cilt 34, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 2007, s. 233-234.

⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Coşkun Ak, "Rûhî-i Bağdâdî", DİA, C. 35, İstanbul 2008, s. 205-206.

⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/suni> (E.T. 14/11/2023).

şair çevresi tarafından Epssem Pire veya Mehmet Çelebi lakabıyla tanınmıştır. Kaynaklar, onun kalem sahibi bir şair iken Sultane isimli Rum bir kadına âşık olup meyhanelere düştüğünü yazar. Güzele ve güzellere düşkünlüğü şiirlerinde kendini göstermiştir. Gelibolu gümrüklerinde çeşitli nezaretlerde kâtiplik yapmıştır. Yaşamı boyunca maddi sıkıntılar çekmiş buna tercih ettiği hayat ve devrinde bir hamisinin bulunmaması sebep olmuştur. Şairin 1534-35 yılında vefat ettiği bilinmektedir. Bilinen tek eseri Divan'ıdır. Bir doktora tezi olarak çalışılmıştır.

Sünbülzade Vehbi (1720-21/1809): Maraş'ın meşhur Sünbül-zâdeler lakabıyla tanınan ailelerinden birine mensub olan şairin asıl adı Mehmed'dir. Maraşlıdır ve burada doğmuştur. Yaş ve Bükreş gibi bölgelerinde 17 yıl kadılık yaptıktan sonra I. Abdülhamid'in isteği üzerine İran'a elçi olarak gitmiştir. Rodos, Edirne, Sofya, Niş, Manastır ve Bolu kadılığı ile Silistre kadı naibliği gibi birçok görevde bulunmuştur. Rodos kadısıyken Kırım Hanı Şahin Giray'ın idam kararıyla yargılanmasında önemli rol oynamış ve bunu Tayyâre kasidesine konu edinmiştir. Eserleri; Dîvân, Lutfiyye, Tuhfe-i Vehbî, Nuhbe-i Vehbî, Şevk-engîz, Münşe'ât.

Şahin Giray (1745-1787)⁹ : Topal Ahmed Giray'ın oğlu ve İkinci Devlet Giray'ın torunudur. 48. ve en son Kırım Hanıdır. Edirne şehrinde doğmuştur. Küçük Kaynarca Antlaşması'ndan sonra Kırım Hanlığı artık hükmü kalmayan formaliteden bir hanlık konumuna düşünce, Rusya'nın baskısına dayanma gücü gösteremeyen Şahin Giray, 1783 yılında hayatını kurtarmak ümidiyle Hanlığının topraklarını Rus ordularına açmıştır. 1787 senesine kadar St. Petersburg'da ev hapsinde yaşamıştır. Daha sonra Rusya'yı terk ederek Edirne'ye gelmiş ve sonrasında Rodos'a sürgün edilmiştir. 1787 yılında burada idam edilmiştir. Şahin Giray, Kırım hanedan üyelerinin birçoğu gibi güzel sanatların çeşitli alanlarıyla ilgilenmiş, şiirle de hemhal olmuştur. Şiirlerinde mahlas olarak ismini kullanmıştır.

Şeyhülislâm Yahyâ Efendi (1561/1644)¹⁰: İstanbulludur. Şairin babası Şeyhülislâm Bayram-zâde Zekeriya Efendi'dir. İlk öğrenimini babasından almıştır. Osmanlı'da müderrislik, kadılık, kazaskerlik ve sonunda şeyhülislamlık vazifelerini yerine getirmiştir. Gazellerinde rindâne bir üslup hâkimdir. Bu durum çevresinde hoş

⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sahin-giray> (E.T. 11/09/2023).

¹⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bayram Ali Kaya, "Yahyâ Efendi, Zekeriyyâzâde", DİA, C. 43, İstanbul 2013, s. 245-246.

karşılanmamış ve eleştirilmiştir. Eserleri, Ta'lîku Şerhi Câmî'i'd-dürer, Nigârîstân Tercümesi, Tahmîsü Kasîdeti'l-bürde, Fetâvâ-yı Yahyâ Efendi ve Sâkînâme ve Dîvân'dır (Kaya, 2013).

Ubeydî (?/1573): İsmi Abdurrahman Çelebi olan şairin doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber Edirne'de doğmuştur. Devrinde çok sevilen, saygı duyulan bir vâiz olan babasının adı bazı kaynaklarda, Nebî Efendi, Nebî Halife, Nebî Dede şeklinde geçmektedir. Küçük yaşta eğitim almaya başlayan Ubeydî, zamanının ilimlerini ve Farsça'yı iyi derecede öğrenmiştir. Eş zamanlı olarak büyük bir ilgiyle mûsikî ve muammâ ilimleriyle ilgilenmiştir. Daha öğrencilik zamanlarında yazdığı bir şiiri Sultan Süleymân'ın beğenisine sunmuş ve kendisine ulûfe layık görülerek sultanın özel duacıları ve hizmetkârları arasına alınmıştır. Kaynaklarda; bilgili bir şair olduğu, güler yüzlü ve derviş-meşrep bir tabiatının olduğu anlatılmaktadır. Bilinen tek eseri Dîvân'ıdır (Şanlı, 2014).

Ulvî (?-1585): Asıl ismi Mehmet'tir. İstanbulludur. 16. yüzyılın tanınmış divan şairlerindedir. İlmiye sınıfındandır. II. Selim'in tahta çıkmasını dile getirdiği bir beyti yüzünden Kanunî tarafından ferman çıkarılmış ve katli istenmiştir. Bu süre zarfında kendini gizleyerek içki meclislerine katılmıştır. II. Selim'in tahta çıkışıyla beraber tekrar İstanbul'a gelmiş ve saraydan beklediği yakınlığı görmüştür. II. Selim'in has adamlarından Turak Çelebi'nin çok sayıda yardımını görmüştür. Fakat hem onun katli hem de II. Selim'i aniden gelen vefat haberi, Ulvî'nin hayatında zorluklar yaşamasına ve ömründeki son demlerini meyhane köşelerinde tüketmesine sebebiyet vermiştir. Hatta bu sebeple çeşitli mecmualarda eserlerine rastlanan şairin, içki meclislerinden fırsat bulup divanını tertip edemediği bilinir. Eserleri; Dîvân, Manisa Şehrengizi, Medh-i Şehr-i Manisa'dır (Şahin, 2014).

Vâsîf (1771-1824): İsmi Osman Vâsîf olan şairin; saray kaftancılığından sadrazamlığa kadar yükselen bir hayat hikayesi olmuştur. Enderun Mektebi'nde yetiştiği için Enderunlu veya Enderûnî lakabıyla anılmıştır. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte kaynaklarda 1745 olduğu belirtilmiştir. Gençlik yıllarında Halil Paşa yardımıyla enderuna yetiştirilmek üzere Galata Sarayı'na yerleştirilmiştir. Ardından bazı sebeplerden dolayı bir süre enderuna alınmasa da Silâhdar Süleyman Paşa'nın kaftancısı olarak bu zinciri kırmış ve saraya girebilmiştir. Sarayda sırasıyla peşkir ve anahtar ağalığı, kiler kethüdâlığı Şehzade Süleyman Vakfı'nın mütevelliliği gibi görevlerde bulunmuştur.

Tophane’de oturmuş ve büyük Tophane yangınında evi yanmıştır. 1824 yılında İstanbul’da vefat etmiştir. Ömrünün sonlarında şiirlerini topyekün gözden geçirdiği ve öyle düşündüğü muhtemel ki daha müstehcen olanları ve kendince değersiz olduğunu düşündüklerini yaktığı bilinmektedir. Dîvân şiirinin önemli konu alanlarından tasavvufa pek ilgi duymamıştır. Daha çok gazelleri ve özellikle şarkılarıyla ün kazanmış, ilgisi bu yönde olmuştur. Şarkılarından önemli bir bölümü kardeşi Sâdullah Efendi ve Zekâi Dede Efendi olmak üzere dönemin tanınmış mûsikişinasları tarafından bestelenip günümüzde halen icra edilmektedir. Şairin tek bilinen eseri; ikinci baskısında adı Dîvân-ı Gülşen-i Efkâr-ı Vâsıf-ı Enderûnî olan Dîvân’ıdır (Gürel, 1987).

Veysî (1561/1628)¹¹: Asıl adı Üveys olan şairin mahlası Veysî’dir. Manisa Alaşehir’de doğmuştur. Burada başladığı eğitimine İstanbul’da devam etmiştir. Ardından kadılık görevine yönelmiştir. Mısır, Reşid, Ferre gibi şehirlerin kadılıklarında görev almıştır. Adının bazı kaynaklarda Veysî-i Üskübî şeklinde geçmesinin sebebi Üsküp’te uzun yıllar yaptığı kadılık görevi içindir. Asıl ününü nazmdan çok nesirde yakalamış olan şairin gazellerinde daha sade ve akıcı bir dil hakimdir. Eserleri, Gurretü’l-‘Asr fi-Tefsîri Sûreti’l-‘Asr, Hâb-nâme, Münşeât, Meraca’l-Bahreyn fi-Ecvibe ‘Alâ-İ’tirâzâtî’l-Cevherî, Dürretü’t-Tâc fi-Sîreti Sâhibi’l-Mi’râc, Düstûru’l-Amel fi-Mübâhâtî’l-İbâdât, Fütûh-ı Mısır, Hediyyetü’l-Muhlisîn ve Tezkiretü’l-Muhbitîn ve Hicviyye, Dîvân’ıdır (Çaldak, 2014).

Zâtî (1471/ 1547)¹²: Gerçek adı Satı, Bahşî, Satılmış veya kuvvetle muhtemel Ivaz’dır. Balıkesir’de doğmuştur. Babası gibi o da çizmecilik zanaatıyla uğraşırken şiirler yazmıştır. Coşkun ruhlu, rind ve kalender yaradılışıyla meşk meclislerinde bulunduğu bilinmektedir. Müneccimzâde’den geçimini sağlayacağı remilcilik mesleğini öğrenmiştir. Köklü bir eğitim almadan kendisini yetiştirerek başarılı şairler arasına girmesi, kulakları iyi duymadığı halde sanatını geliştirmesi ve dükkânını şairlerin eğitim aldığı, şiirlerini paylaştığı bir ortam haline getirmesi takdir edildiği hususlardır. Kanûnî’ye II. Bayezid’e ve II. Selim’in beğenisine sunduğu şiirler beğenilmiş, elde ettiği câize ve sâlyânelerle rahat bir hayata kavuşmuştur. Fakat ömrünün son demlerinde Fatih’teki evinde zorluklarla geçirmiştir. Şiirlerinde rindâneliğini ortaya koyan Zâtî’nin Dîvân, Şem’ ü Pervâne, Letâyif ve Edirne Şehrengîzi adlı eserleri vardır (Kurtoğlu, 2013).

¹¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bayram Ali Kaya, “Veysî”, DİA, C. 43, İstanbul 2013, s. 76-77.

¹² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Vildan S. Coşkun, “Zâtî”, DİA, C. 44, İstanbul 2013, s. 150-151.

1.5. Mecmuanın (198-257) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Yer Nr.: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ, Nu: NEKTY03560							
Yp. Nr.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezein	Açıklamalar
198	Şun'î	Bir cām-ıla kıldı yine sâķi beni mecnûn Benzer ki dilâ itdi şarâba o gül efsûn	Hübân-ı cihân içre bugün ehli yanında Ey Şun'î kanı Yûsuf-ı tab'um gibi mezzûn	Ėazel / 5 Beyit		--./--./--./--	Mecmuada "Ėazel-i Şun'î" başlığı ile kayıtlıdır.
198	Yaħyâ	Eş-şalâ dest-i irâdetle açıldı bāb-ı aşķ Eylesün cān şohbetiñ cānānla erbāb-ı aşķ	Var mı Yaħyâ zerrede ol tāb kim arām ide ĖAleme pertev şalınca mihr-i Ėalem-tāb-ı aşķ	Ėazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada "Ėazel-i Yaħyâ Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
198	Celālî	Görmez a' dādan kişi ben gördüğüm dildārdan Halk şekvāda ' adūdan halka gönjüm yārdan	Büse cerrinde piyāle cur' a cerrinde Celāl ĖAferin ol cerre kim cerr eyleye cerrārdan	Ėazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada "Ėazel-i Celālî" başlığı ile kayıtlıdır.
198	'Ubeydî	Huş diliyle ruħların vaşf itdi bülbül bülbüle Gülşen içre yüz yüze bakup тұrurken gül güle	Hār-ı hicrāndan 'Ubeydî kanlar ağlarken eger Dīde-i Ėün-bāruma ol gonca derse gül güle	Ėazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada "Ėazel-i 'Ubeydî" başlığı ile kayıtlıdır.
199	'Ulvî	Biz Ėudādan Ėayrıya hiç ' arz-ı Ėacāt itmezüz Ėađıyyü'l-Ėacātdan Ėayra münacāt itmezüz	Her Ėazel kim diyevüz pür-süzdur 'Ulvî velî Tumturaķ elfāz-ıla muđlāķ ' ibarāt itmezüz	Ėazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada "Ėazel-i 'Ulvî" başlığı ile kayıtlıdır.
199	Ėhî	Nice taħrîr ideyin vaşfını derd ü elemüñ Bağrı yufķa kāđıduñ gözleri yaşlu ķalemüñ	Ne bilür hāme ki şerħ eyleye Ėhî Ėalîn Ėıķmaya ķara elif ķarnını yarsañ ķalemüñ	Ėazel/ 5 Beyit		..--/..--/..--/..--	Mecmuada "Ėazel-i Ėhî" başlığı ile kayıtlıdır.

199	Zatî	Göricek hüşnün ‘inân-ı ihtiyâr elden gider Tîğ-i hışmı luţf it ey çâpük-süvâr elden gider	Zâtî-i mûra elünden geldügince eyle luţf Hâtem-i mühr [ey] Süleymân iştihâr elden gider	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ėazel-i Zâtî” başlığı ile kayıtlıdır.
199	Bakî	Hâdden efzûn mihrüm ol nâ-mihribân bilmezlenür Hep bilür çok sevdiğüm ammâ hemân bilmezlenür	Nâz u istiğnâ ile Bâkîye toğkınmaz gezer Râst gelse yolda ol serv-i revân bilmezlenür	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ėazel-i Bâkî” başlığı ile kayıtlıdır.
200	‘Ulvî	Hümâveş yüksek uçar şeh-süvârüm başa meyl itmez Dirîğ ol kıdd-i bâlâya elüm irmez gücüm yitmez	Cihânun yügrügüsün menzil al eglenme ey ‘Ulvî Semend-i tab‘ına râh-ı sühanda kimseler yitmez	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada “Ėazel-i ‘Ulvî” başlığı ile kayıtlıdır.
200	Hüdâyî	Cân istese cânâna dime virmezim anı Bî-minnet alur yoğsa ecel virmez amânı	Ol serv-i revân ele girer ise Hüdâyî Em leblerini kıuc belini virme amânı	Ėazel/ 5 Beyit		--/---/---/---	Mecmuada “Ėazel-i Hüdâyî” başlığı ile kayıtlıdır.
200	Rûhî	Sağa zâhid eger derse şarâb-ı dil-güşâdan gezer Şarâb-ı dil-güşâdan gezerme ey dil [bu] riyâdan gezer	Beğâ bezmindedür Rûhî şafâ-yı bâde-i cennet İrişmekse Ėarâz ol zevke bu bezm-i fenâdan gezer	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada “Ėazel-i Rûhî” başlığı ile kayıtlıdır.
200	Şun‘î	Dilâ bir zülfi miskîne hevâdâr oldu cânânun Belâya mübtelâ oldu behey miskîn yine cânun	Efendim Şun‘înin cânı gibi Ėâyetde za‘fuğ var Senün de Ėâtırın şormaz mı oldu yoğsa cânânun	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada “Ėazel-i Şun‘î” başlığı ile kayıtlıdır.
201	‘Âlî	Ben umardım kim [seni] yâr-ı vefâdâr olasın Kim umardı kim seni böyle cefâkâr olasın	Her ne cevritse revâdur sağa hiç incinme Kim der idi sağa ‘Âlî ki giriftâr olasın	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada “Ėazel-i ‘Âlî” başlığı ile kayıtlı olan bu şiirin yapılan araştırmalar sonucu Mihri Hâtun’a ait olduğu tespit edilmiştir.

201	Hâletî	Ey dil dime yâra beni öldürme amân vir Gerçekden eger ‘aşık iseñ ölmege cân vir	Ferhâduñ olan Hâletîye küh-ı belâda Şirîn lebün ey husrev-i hüban-ı cihân vir	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ėazel-i Hâletî” başlığı ile kayıtlıdır.
201	‘İzzetî	Periřân olurum zülfi perīřânunñ hayâl itsem Gider ‘aqlum o cādü çeşm-i fettânunñ hayâl itsem	Mizâc-ı nâzûki ol hadde yârunñ ‘İzzetî dir kim Beni bî-tâb ider tedbîr-i dermânunñ hayâl itsem	Ėazel/ 6 Beyit		.---/---/--- /---	Mecmuada “Ėazel-i ‘İzzetî” başlığı ile kayıtlıdır.
201	Nâbî	O dil kim sâgar-ı şahbâ-yı bî-reng-i haķâyıķdur Anı leb-rîz-i çirk-âb-ı mecâz itmek ne lâyıķdur	Dağı kimden ümîd-i şıdķ idersin Nâbiyâ bilmem Şabâhunñ bir nefesde nışı kâzib nışı řâdıķdur	Ėazel/ 6 Beyit		.---/---/--- /---	Mecmuada “Ėazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
202	Nâbî	Râzdârân olsa râzın söylemez cânânenünñ Çıķmadı gitdi dehânından haber pervânenünñ	Birbirin pâ-mâl idüp gelmekte Nâbî Ėam dile Duydı yârân Ėalibâ zevķin bizüm Ėam-hânenünñ	Ėazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Diğer Ėazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
202	Nâbî	Hirâs-ı âh-ı serdüm zülfün ayırmaz ‘izârından O sermâ-dile gitmez muttaşıl âteş kenârından	Ruđ-ı pür-tâb-ı yârı gördi mihr ü mâh Nâbinünñ Bir iki ķatreâsâ düşdi çeşm-i i‘tibârından	Ėazel/ 5 Beyit		.---/---/--- /---	Mecmuada “Ėazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
202	Nâbî	Niyyetün eyledüğün va‘de-i incâza midür Yořsa ķaşduñ dil-i zâra sitem-i tâze midür	Ėhdan perde çerker bâğa hezâr ey Nâbî Bu tedârük o gül-i perde ber-endâze midür	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Diğer Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
203	Nâbî	Bu süz-ıla dil nâle-i mestâne mi çeķsün Bülbül çeķecek bârı da pervâne mi çeķsün	Nâbiye düşer Ėuşşâ-i devrân dile düşmez Huşyâr тұurken Ėamı dîvâne mi çeķsün	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ėazel-i Nâbî” başlığı ile kayıtlıdır.
203	Nâbî	Ne gözde eşk-i dem-â-dem ne dilde zârum olaydı Şafâ-resân-ı dil ü dîde bir nigârüm olaydı	Bilürdi ķadrümi Nâbî zamâne cümleden efzün Benüm de il gibi tab‘umla iftiħârüm olaydı	Ėazel/ 7 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada “Diğer Nâbî” başlığı ile kayıtlıdır.

203	Nābī	Ra‘şe ũtsa n’ola endām-ı dil-i maħzūnı Şāhid-i meyde yine gördi libās-ı ħūnı	Ten-i ‘uryānumı ta‘bīr idemez kimse benüm Nābiyā kimse libāsa koyamaz Mecnūnı	Ġazel/ 7 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Diger Ġazel-i Nābī” başlığı ile kayıtlıdır.
204	Nābī	Ķoma çeşm ü dilüĶ tīre tūrurken bezm-i dünyāda Şu‘ā-ı çehre-i sākī şafā-yı şūret-i bāde	Muşāhib Muştafā PaşanūĶ olsun devleti efzūn Ne gördükse anūĶ luţfiyla gördük dār-ı dünyāda	Ġazel/ 7 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Ġazel-i Nābī Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
204	Nābī	Serv-Ķaddüm sāye şalsa bāĶa ‘ar‘ar ĥāk olur Reng-i ruĥsārın görüp güller girībān- çāk olur	Perveriş-yāb olduĶiçün düdmān-ı ‘aşĶda Āh Nābī yerde Ķalmaz zinet-i eflāk olur	Ġazel/ 5 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Diger Nābī Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
204	Nābī	Ĥasret-i rūyuĶ ile çeşmi ki giryān buluruz Reng-i ruĥsārūĶı her Ķatrede pinĥān buluruz	Mā‘ilüz bir güle Nābī ki tebessüm Ķılsa Ĥandeden Ķonca-i ĥandānı peşimān buluruz	Ġazel/ 5 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Ġazel-i Nābī Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
204	Nābī	Vir ĥandeye ruĥşat leb-i gül-fām görünsün Ķām-ı dil-i rindān-ı mey-āşām görünsün	Nābī benüm ancaĶ görüneĶ çeşmine çarĥūĶ Bir kerre dise zümre-i nā-Ķām görünsün	Ġazel/ 5 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Diger Ġazel-i Nābī” başlığı ile kayıtlıdır.
205	Nābī	Ne ‘azm-ı gūşe-i rāĥat ne meyl-i ĥ‘āb idelüm Girince dāmen-i maĶşūd ele şitāb idelüm	Elemlle sīnemüzi şerĥazār idüp Nābī Ķitāb-ı miĥneti şerĥ ile bāb [bāb] idelüm	Ġazel/ 5 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Ġazel-i Nābī Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
205	Nābī	Göñül ne ārzū-yı cāĥ ider ne tāc u taĥt ister Reh-i himmetde ancaĶ Ķalb-i nerm ü pāy-ı saĥt ister	Umar boynında yāruĶ sā‘id-i sīmīnini Nābī Semend-i meşreb-i rehvār ne bir sīm raĥt ister	Ġazel/ 5 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Diger Ġazel-i Nābī Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
205	Nābī	Eyyām-ı bahār olmaz idi gülşen olaydum Ĥurşīd tulū‘ itmez idi revzen olaydum	Nīsānı bedīd olmaz idi silk-i fuşūluĶ Nābī heves-i gevhēr ile maĥzen olaydum	Ġazel/ 5 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Ġazel-i Nābī” başlığı ile kayıtlıdır.
206	Nābī	Devāt-ı sīmīni gördükce ol şūĥūĶ miyānında	Göñül sevdā-yı çīn-i kākülünle bir devāt oldu	Ġazel/ 5 Beyit		...-/...-/...-/...-	Mecmuada “Nābī Efendi Üstād-ı

		Yer eyler ‘āşıkun tîr -i muḥabbet üstüh ‘ânında	İderdüm aña Nâbî ger ḳabûl olsaydı yanında				‘Aşr” başlığı ile kayıtlıdır.
206	Mantıkî	Şem‘ -i bezm arturmasun virānenün germiyyetin Rûzgār eyler perîşân ḳorḳarın cem‘ iyyetin	Mantıkî büy-ı ḥaḳîḳiden ḥaber yoḳ kimsede Aldılar gūyā ki niçe ādemin ḥāşşiiyyetin	Ġazel/ 6 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Mantıkî ” başlığı ile kayıtlıdır.
206	Mantıkî	‘İnānın çeşm-i giryān aldı dest-i ihtiyārundan Şavulsun baña seng-i rāh olanlar reh-güzārundan	Eger ‘ayb-ı hūnerle olmayaydım tōhmet-ālūde İderdüm Mantıkî yüz biḳ şikāyet rûzgārundan	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Diğer Ġazel-i Mantıkî ” başlığı ile kayıtlıdır.
207	Fazlî	Olalı sen serv-ḳadd ü gül-ruḥa aḡyār yār Eylerem bülbül gibi ey ruḥları gūlzār zār	Fazlîyüm ger bâḡa varsam sensiz ey gül görünür Serv nāvek gonca peykān çeşmüme gūlnār nār	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
207	Fazlî	İtdiḡümçün dilberüm feryād benden incinür Niçe dilber āşinā vü yār benden incinür	Men‘ idüp yāruḡ oḳından sīnemi ḳıldum siper Fazlî anuḡçün dil-i nā-şād benden incinür	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
207	Fazlî	Ebr-i nīsāmı bu çeşm-i dūr-feşānum şandılar Na‘ rasın ra‘ duḡ benüm āh u fiḡānum şandılar	Gūş idenler Fazlîyā Ferhād u Mecnūn ḳışşasın Söylenür dillerde şimdi dāsitanum şandılar	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
207	Fazlî	Zevḳ idenler la‘ l-i cān-efzāmı cānum şandılar Seyr idenler ḳāmet-i servün revānum şandılar	‘İḳḳ-ı Pervīni felekler götürürler başda Var ise ey Fazlî nazm-ı dūr-feşānum şandılar	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Diğer Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
208	Fazlî	Dil ḡam-ı tîḡ-i müjeḡden zaḥmnāk olmış yatur Nīm-bismil murḡveş ḡaltān-ı ḥāk olmış yatur	Fazlîye söz söylemek ḥaddün degül ey muḥtesib Bādeden geḡmişdür ol bī-ḥavf pāk olmış yatur	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
208	Fazlî	Nāz idüp her ḡün o şāhum müptelāsın arturur	N’ola reşḳ itse raḳībe Fazlî-i bī-ı‘ tibār	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.

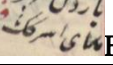

		Lik ben eksüklü bî-rağbet gedâsın arturur	Yâr aña mihr ü vefâ aña cefâsın arturur				
208	Fazlî	‘Aşkuñı terk itse dil incinme kim mecbürdür Emri ‘aşkuñ öyledür me’mür olan ma‘zürdür	Fazlîyâ cân kızusın ‘aşk-ıla büryân itmege Âteş-i gâmdan tutuşmışdur tenüm tennürdür	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
209	Fazlî	Göñül gâmi şahıdır kim kısar-ı ‘aşk anuñ mekânıdır İki ‘âlem o kısarıñ iki ayak nerdübânıdır	Edirne şehrinüñ dilberlerine yâr olup Fazlî Eger kim küp düşerseñ küp şarâbına zamânıdır	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
209	Fazlî	Kendüyi ol hâce-i hüsn-i bahâ zibâ şatar Nağd ü cân viren hârîdârına istignâ şatar	Fâ‘ide itmez senüñ ey hâce taqvâ şatduğuñ ‘Aşk bâzârında varuñ Fazlî-i şeydâ şatar	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
209	Fazlî	Ol şanem kim leblerinden bâde-i hamrâ şatar Varımı bir câmına yüz biñ Cem ü Dârâ şatar	Ey şeker-leb tatlu tatlu Fazlî la‘lün medh idüp Hüsnüñe hayrân olan ‘âşıklara halvâ şatar	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Diger Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
210	Fazlî	‘Arşa-i aşkuñda göñlüm cân-ıla başdan geçer Şanma sevdâ-yı kemend-i zülf-i serkeşden geçer	Gâh tâc-ı hâce gey vü gâh gül-i bende gey Nik ü bed elbette Fazlî sağ olan başdan geçer	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
210	Fazlî	Gel ey ârâm-ı cân öldüm za‘if-i nâtüvân sensüz Yetiş kim bir dem ârâm eylemez cismümde cân sensüz	Geçüp tîr-i sipihri kıvse irdi ‘arşa-i gâmda Ġadeng-i âhı Fazlîñ eyâ kışı kemân sensüz	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
211	Fazlî	Va‘de itmişdür bizi öldürmege cânânumuz Ey ecel sen de teğzâ-y-ıla alma cânımız	Fazlîyâ biz hüsn-i iklim-i ma‘nî olmuşuz Ġaşr olunca dünyede turur bizüm divânımız	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
211	Fazlî	‘İd-i vaşl-ı dilbere kırbân olursa cânımız	Biz harîf-i bezm-i ma‘nâ olmuşuzdur Fazlîyâ	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Diger Ġazel-i Fazlî”

		‘İzzet idüp hūriler alınca süre kanumuz	Hüsrev-i cām-ı Süleymāndur bizüm yārānumuz				başlığı ile kayıtlıdır.
211	Fazlî	Ol Halîl olsa eger bir gün bizüm mihmānumuz Beyt-i Ma‘ mūra dönerdi külbe-i aḥzānumuz	Güy-ı ma‘ nā ḳopmada meydān-ı nazm içre bugün Oldı ey Fazlî sūtūr-ı şî‘ rümüz çevgānumuz	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
212	Fazlî	Rāh-ı ğamda şanmaḡuz kim yārı ğam- h‘ār isterüz Şaddan müstaġnī ğamdan ‘ārī bir yār isterüz	Fazliyā keyfiyyet-i diniyyeden olduḡ huş-yār Mest-i ‘aşḡ olmuş bugün bir merd-i huş-yār isterüz	Ġazel/ 9 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
212	Fazlî	Çeşmüme gülnārdur ol ruḡları gülnārsuz Ġoncalar peykān-ı mihnetdür dehān-ı yārsuz	Bāġa varsam Fazliyā çeşmüme serv-i sebze-puş Reng-beste ol serv-i hoş- reftārsuz	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
212	Fazlî	Hem-dem olmaz ben h‘evā-dār-ile cānān bir nefes N’ola ārām eylemezse sīnde cān bir nefes	Zerd idüp ney gibi cismīn ğam deleden baġrını Nāleden olmaz berī Fazlî-i nālān bir nefes	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
213	Fazlî	Gördüm ol māhı güzellenmiş iken ḡūb olmuş Ḥaṭṭ u ḡālī ile bir fitne vü āşūb olmuş	Düşeli firḡatine Fazlî o Yūsuf- ḡüsnüḡ Rüz [u] şeb girye ḡılır ḡüznlē Ya‘ ḡūb olmuş	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
213	Fazlî	Gül-i gülzār-ı ḡüsninde semen üzre çemen bitmiş Anınçün bāġ-ı cānda sebze-i derd ü miḡen bitmiş	‘İzār-ı ‘ārızuḡ yādına Fazlî girye ḡıldıḡça Dökilen yaşlardan yāsemīn-ile semen bitmiş	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
213	Fazlî	A‘ rāz ider o şem‘ çü ‘araz eyleye ‘ārız Zāhid gözine oldu remed var-ısa ‘ārız	Ey Fazlî bu şî‘ r āb-ı ḡayāt oldu memāta Feyz itdi saḡa çeşme-i feyzinden o fā‘iz	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.

213	Fazlî	Ezelden cām-ı ‘aşkuñ nüş idüp mestāneyüm vā‘ iz Baña pend eyleme ‘aqluñ katı dīvāneyüm vā‘ iz	Ķo pendî Fazlî-i dīvāneyüm bezm-i muħabbetde Ezelden cām-ı ‘aşkuñ nüş idüp mestāneyüm vā‘ iz	Ķazel/ 5 Beyit	-./....-./....-./....	Mecmuada “Ķazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
214	Fazlî	Saña göz ‘āşık u dil ‘āşık u cān-ıla ten ‘āşık Tenümdede her kılum cānā olupdur cümleten ‘āşık	Ser-ā-ser sūz-ı hāl olmağ gerek ey Fazlî eş‘ āruñ Ki yanup yağıla her gāh anuñla oğuyan ‘āşık	Ķazel/ 7 Beyit	-./....-./....-./....	Mecmuada “Ķazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
214	Fazlî	Sūfiyā ben dimezem dilberde göze kaşa bađ Naşdan kendüyi izhār eyleyen Nakkāşa bađ	Cām-ı Cemden el çeküp şahbā-yı devletden geçüp Sākin-i meyhāne olmuş Fazlî-i ‘ayyāşa bağ	Ķazel/ 5 Beyit		..-./..-./..-./..-	Mecmuada “Ķazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
214	Fazlî	Eşk-i hūn-ālūdla bu dīde-i pūr-hūna bađ Cām-ı yāđūt içre sākī bāde-i gülgūna bađ	Fazliyā maħzūn idüp ađyāra yār itdi seni ‘ Aksine devr eyleyen bu gerdeş-i gerdūna bađ	Ķazel/ 5 Beyit		..-./..-./..-./..-	Mecmuada “Ķazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
214	Fazlî	Kaşr-ı cānı itdi naş-ı māsivādan pāk ‘aşk Ķomadı dil gülsitānında has u hāşāk ‘aşk	‘ Arşa-i bezm-i muħabbetde niçe çāpüklerüñ Arkasın yire getürdi Fazliyā çālāk ‘aşk	Ķazel/ 5 Beyit		..-./..-./..-./..-	Mecmuada “Ķazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
215	Fazlî	Mest-i ‘aşkuñ güzelüm meskeni meyhāne gerek Yaşı mül bağrı kebāb u gözi bīmāra gerek	Çünki pervāne gibi şem‘ -i visāle yandüñ Fazliyā saña cihān içre dağı ya ne gerek	Ķazel/ 5 Beyit		..-./..-./..-./..-	Mecmuada “Ķazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
215	Fazlî	‘ Aşık-ı zülf-i nigāruñ kārı āh olmađ gerek Çarħ-ı nūrı āhı dūdından siyāh olmađ gerek	Atlarıyla āsitānında o şahuñ Fazliyā Ya ben olup ya rađīb-i rü-siyāh olmağ gerek	Ķazel/ 5 Beyit		..-./..-./..-./..-	Mecmuada “Ķazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
215	Fazlî	Mey-i ‘aşkıyla sūfi ākil-isen ‘aklı zā‘ il kıl H‘evā-yı zülf-i yārı gerdem-i cāna selāsil kıl	Ne şüret gösterür āyine-i devrān gör ey Fazlî Cemāl-i ‘aşk-ı pāk-i yārı kendüñe muđābil kıl	Ķazel/ 5 Beyit	-./....-./....-./....	Mecmuada “Ķazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.

216	Fazlî	Şafâ gibi Hıttâ vü Çîn ü Mâçine sefer çekdüm Şaçunuñ bulmadum bir şemme bûyın derd-i ser çekdüm	Şeh-i mülk-i ğamum Fazlî belâ mülkini feth itdüm Sipâh-ı eşk-i çeşm-i şancağ-ı âh-ı seher çekdüm	Ġazel/ 7 Beyit		----/----/---- /----	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
216	Fazlî	Câm-ı Cemden şâh bezminden ferâğum var benüm Ĥamduli’llah elde bir tolu ayağum var benüm	Her biri bir mâh-ı mihrinden yağar Fazlî çerâğ Sîne-i süzânım üzre niçe dâğum var benüm	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
216	Fazlî	Ol şeh-i ‘ âlem ki yâr-ı dil- pesendümdür benüm Ben anuñ kemter kulum ol efendimdür benüm	Dimedün bir gün vefâdan Fazlîyi yâd idesin Niçe demlerdür esîrüm derdmdümdür benüm	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
217	Fazlî	Ĥara saçunla nice bî-karâr olam yavrım Belâ-yı aşkun-ıla h’âr-zâr olam yavrım	Dökülse mümkün eger Fazlî pâre pâre olmağ Ne çâre derd-i ğama ben de yâr olam yavrım	Ġazel/ 6 Beyit		.-./---/.-./-.-	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
217	Fazlî	Serin senün binâ-yı ‘ aşk iden Ferhâd imiş bildüm İşi başa iletmiş bî-nazîr üstâd imiş bildüm	Yaşum yollar başar kanlar döker derdinde dâd itmez O şâh-ı âlem-ârâ Fazlîyâ bî-dâd imiş bildüm	Ġazel/ 7 Beyit		----/----/---- /----	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
217	Fazlî	Elüm al sâkiyâ ğam leşkerine pây-mâl oldum Bir ayak şun ayaklandur beni kim hasta-ğâl oldum	Ĥayâlâtı ile nakş u nigârün rüz şeb Fazlî Döner dil şevkle güyâ ki fânüs-ı ĥayâl oldum	Ġazel/ 5 Beyit		----/----/---- /----	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
218	Fazlî	Göklere göge boyar âh-ı seherğâhum benüm Gün gibi doğmazsa çarşumdan eger mâhum benüm	Ĥıtdı gün gibi cihânı irdi başı göklere Fazlîyâ germ olmasun mı âteş-i âhum benüm	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
218	Fazlî	Şâh-ı ‘ aşkum dūd-ı âhum bārgâhumdur benüm Eşk-i çeşmüm kılcı kanlu sipâhumdur benüm	Gün gibi tâc-ı ser-i eflâk olurdum Fazlîyâ Ol kamer bir gün dise ger ĥâk-i râhumdur benüm	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Diğer Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.

218	Fazlî	Ol yüzi hırşîdüm olaldan dil-ārāmum benüm Zerrece bir yerde yokdur ey dil ārāmum benüm	Görmedüm bir zerrece Fazlî vefâ ol mâhdan Âh kim geçdi cefâlar birle eyyāmum benüm	Ġazel/ 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
218	Fazlî	Gözüm yollarda qaldı hâlka-i zer gibi sultānum Bu gice bende hānemde olasin deyü mihmānum	Yanından tā ki gitdün Fazlînün gitdi o dem cānı Ümîd-i maqdemündür şimdi cānı tende ey cānum	Ġazel/ 5 Beyit		.---/-.---/-.--- /-.---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
219	Fazlî	Kāş yüz biñ başum olsa saña qurbān eyleşem Her birin pāy-ı seg-i küyında gālṭān eyleşem	Kāş yüz biñ ‘aqlum olsa Fazlî-i dīvāneyüm Her gice efkār-ı zülfünle perîşān eyleşem	Ġazel/ 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
219	Fazlî	Rûy-ı müyuñ olalı maṭlûb-ı cānum şubḥ u şām Ve’ḍ-ḍuḥā ve’l-leydür vird-i zebānum şubḥ u şām	Luṭf idüp aġyāra Fazlî bendeñi qahr eyleme Zulmi qo ‘adl eyle şāh-ı kām-rānum şubḥ u şām	Ġazel/ 9 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
220	Fazlî	Âh kim dil mülkini fetḥ eyledi sultān- ı ġam ‘Arşa-i cānda bugün durdı yine dīvān- ı ġam	Fazlîyā maḥzūn idüp Ya‘küb-ı qalbi atdılar Çāh-ı derde Yūsuf-ı cānı atup iḥvān-ı ġam	Ġazel/ 8 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
220	Fazlî	Ser-te-ser ‘ālem ġarîq-i eşk-i hūnumdur benüm Devlet-i ‘aşqunḍa hep ‘ālem zebūnumdur benüm	Kākül-i dilber gibi ayaklara şalar beni Fazlîyā baḥt-ı siyāh-ı ser-nigūnumdur benüm	Ġazel/ 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
220	Fazlî	Vāh ki sevdüm yine ol ġonca-dehānı görmedin Bülbülü oldum bugün ol ġülsitānı görmeden	Miḥnet oqlarına sînem eyledi devrān siper Fazlîyā ben daḥı ol serv-i revānı görmeden	Ġazel/ 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
221	Fazlî	Şafāyı şüfiyā gel ‘aşîq-ı mestāneden öğren Ḥarābat ehli ya‘nî sākîn-i meyhāneden öğren	Derūnuñ al qan idüp öper la‘lini dildāruñ Bu alı Fazlîyā ‘ālemde sen peymāneden öğren	Ġazel/ 5 Beyit		.---/-.---/-.--- /-.---	Mecmuada “Ġazel- i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.

221	Fazlî	Ey çarh cefâ fennin o bî-dâddan öğren Ehline iriş şan' atı üstâddan öğren	Üstâdı olupdur çatı mâhir durur ey dil Ĝam şan' atını Fazlî-i nâ-şâddan öğren	Ĝazel/ 5 Beyit		--./.../.../..--	Mecmuada "Ĝazel- i Fazlî" başlığı ile kayıtlıdır.
221	Fazlî	Meskenümden ayru düşdüm bir ĝarîb âvâreyin Yârımı aĝyâr elümden aldı çanda varayın	Yârdan mehcûr olup oldum diyârumdan cüdâ Fazlî-i bî-çâre ben âvâreyin	Ĝazel/ 7 Beyit		...-/...-/...-/..-	Mecmuada "Ĝazel- i Fazlî" başlığı ile kayıtlıdır.
222	Fazlî	Dil ü cân-ıla ĝamzeñ nice bir ceng ü cidâl itsün Ben öldüm ol ĝarâmî âĝiret ĝağğın ĝelâl itsün	Yoluña cân virürsin ĝabbece şaymaz ĝâlê Cihânda Fazliyâ dilber sevenler cem' -i mâl itsün	Ĝazel/ 5 Beyit		...-/...-/... /...-	Mecmuada "Ĝazel- i Fazlî" başlığı ile kayıtlıdır.
222	Fazlî	Helâk itdi dil-i bîmârumı ĝuşşa cüdâ senden Meded olursa senden olur ey sâķî baña senden	Belâ vü derd ü ĝam andan cüdâ olmadı bir lağza Cüdâ düşdi nigârâ Fazlî-i bî-çâre tâ senden	Ĝazel/ 5 Beyit		...-/...-/... /...-	Mecmuada "Ĝazel- i Fazlî" başlığı ile kayıtlıdır.
222	Fazlî	Çanlar dökilür ĝaçer-i bürrânüñ ucından Başlar kesilür zülf-i perîşânüñ ucından	Ey Fazlî oğın sîneme çekdüm dir imişsin ĝağdur seni öldürse bu yalanüñ ucından	Ĝazel/ 7 Beyit		--./.../.../..--	Mecmuada "Ĝazel- i Fazlî" başlığı ile kayıtlıdır.
222	Fazlî	Pîrâheni gül üzre semendür bedeninde Güldür semen üzre bedeni pîreheninde	Her acı sözi tatlu gelür cânuma Fazlî Şekker tutar ol şüh meger kim deheninde	Ĝazel/ 5 Beyit		--./.../.../..--	Mecmuada "Ĝazel- i Fazlî" başlığı ile kayıtlıdır.
223	Fazlî	Perîşân eyleyüp zülfüñ beni âşüfte-ğâl itme Şalup ayaklara miskîni ĝamdan pây- mâl itme	Muğâl olmuş durur ölmeğden evvel Fazlî dildârüñ Ölince Fazliyâ ' âlemde ümmîd-i vişâl itme	Ĝazel/ 5 Beyit		...-/...-/... /...-	Mecmuada "Ĝazel- i Fazlî" başlığı ile kayıtlıdır.
223	Lâ-Edrî	Merğamet itmezse Şîrîn ' aşıķ-ı nâ- kâmına Dest-i çüb-ı tîşe-i Ferhâdı şoğsun [...]		Müfred/ 1 Beyit		...-/...-/...-/..-	Mecmuada "Beyt" başlığı ile kayıtlıdır.

223	Fazlî	Kaşr-ı nefsün muhkem olursa der-i Hayber gibi Kuvvet-i ‘aşkıyla kam’ it ey gönül Haydar gibi	Bād-ı āfetden vücūduñ zevraķı bulsun ħalāş Fazliyā şal baħr-i ‘aşka kendünġi lenger gibi	Ėazel/ 9 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ėazel- i Fazlî ” başlıġı ile kayıtlıdır.
224	Fazlî	Eş-k-i çeşmüm ‘ayn-ı ‘ummān olmasun öldür beni Tiġ-i ħicr-ile ciger ħan olmasun öldür beni	Öldürem bir gün seni ey Fazlî didüğün baņa Ey gözi ħün-rîz yalan olmasun öldür beni	Ėazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ėazel- i Fazlî ” başlıġı ile kayıtlıdır.
224	Fazlî	Kaşuñ yādur didüm ħazż itdi la‘ lin şundi vü güldi Bugün bir iki söz ile baņa bir buse toġruldı	Vişāli gülşeninden dem-be-dem bir gonca-i tāze Gül-i ‘ömrüm dirîġ ol ħasretiyle Fazliyā şoldı	Ėazel/ 5 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada “Ėazel- i Fazlî” başlıġı ile kayıtlıdır.
224	Fazlî	Düşdi dil silsile-i zülfüne dīvāne gibi Yandı cān şem‘-i ruġuñ şevķine pervāne gibi	Seng-i cevriyle urup şîşe-i ħalbünġi şın Fazliyā yine senünġ ol gözi mestāne gibi	Ėazel/ 5 Beyit		..--/..--/..-- /..--	Mecmuada “Ėazel- i Fazlî” başlıġı ile kayıtlıdır.
224	Fazlî	Dilde sırr-ı la‘ lünġi ħıfż itmişem cānum gibi Küfr-i zülfün şaķlaram sīnemde īmānum gibi	Ėāk-i pāyuñ oldu Fazlî didüm ol şeh didi kim Başa ilişmiş işin zülf-i perişānum gibi	Ėazel/ 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Diger Ėazel-i Fazlî” başlıġı ile kayıtlıdır.
225	Fazlî	Döne döne cānuma cevritme cānānum gibi Ey felek sen de belā olma baņa cānum gibi	Güş idüp kūyında nālem Fazliyā ol gül dimiş Bāġuñ olmaz bülbüli murġ-ı ħoş- elħānum gibi	Ėazel/ 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Diger Ėazel-i Fazlî” başlıġı ile kayıtlıdır.
225	Fazlî	Mā-cerā-yı ‘aşkı ey eşküm revān ol ol yāra di Al elin kim ħaldı ayaklarda ol bī-çāre di	Dāġ-ı miħnetden olupdur Fazlî-i dil- ħastanuñ Baġrı pür-ħün lāle gibi sīnesi şad pāre di	Ėazel/ 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ėazel- i Fazlî ” başlıġı ile kayıtlıdır.
226	Fazlî	Ey gönül derd-i derūnuñ ħālını ol yāra di Dermendüm cān taġibisin baņa kıl çāre di	Bī-vefālar medġin itmek niceye dek Fazliyā Vaķtidür medġ ü şenāyı Ėazret-i Ėünkāra di	Ėazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Diger Ėazel-i Fazlî” başlıġı ile kayıtlıdır.

226	Fazlî	Sâgar-ı bezm öpdi al-ıla leb-i cānānumı Telḡ-kām idüp beni devrān içünde cānumı	Nice efgān itmeyem bülbül gibi Fazlî bugün Ḥār ile hem-rāz gördüm ol gül-i ḥandānumı	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî” başlığı ile kayıtlıdır.
226	Fazlî	Ey müselsel kākülüş sevdāsı cān eglencesi Leblerüş fikri baḡa rūḡ-ı revān eglencesi	Vaşf-ı ḥüsnüş itmedendür zevḡi her dem Fazlînüş Şā’ irüş eş’ arıdur pes her zamān eglencesi	Ġazel/ 7 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Ġazel-i Fazlî ” başlığı ile kayıtlıdır.
227	Vāşif	N’eyledi gör baḡa ol māh-ı mehi Ṭaḡa düşürdi bu dil-i vālihi Geşt iderim ‘aşḡla deşt ü rehi Āh-ıla efgānumı şanmaḡ teḡi	Düşdi göḡül Vāşif o meh-ṭal’ ata N’eyleyeyüm irmez elüm vuşlata Şabr olunur mı bu ḡadar ḡasrete Fülk-i dili şaldı yem-i ḡayrete	Murabba’/ 16 Bent	Şarkı	---/---/---/---	Mecmuada “Ġüfte-i Vāşif Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
228	Lā-Edrî	İztrāb-ı ḡama düşmekden ise İḡtiyār-ı sefer itmek yegdir	Yarı aḡyār ile görmekten ise Yıḡılıp bir yana gitmek yegdür	Ḳıṭ’ a/ 2 Beyit		---/---/---	Mecmuada “Rubā’ i” başlığıyla kayıtlıdır.
228	Ḳāmil	Rüz u şeb ḡaşr-ı felek külbe-i aḡzān olsun Sāz-ı Nāhid ṭarab-ı nefḡa-i efgān olsun Kār u iḡbāli anuş müntec-i ḡüsrān olsun Felegüş ḡubbe-i firūzesi virān olsun ‘Aleüş enfüs ü āfāḡı perişān olsun	Tā ki o belde-i mihr ü meh-i çarḡ u gerdān Rüz şeb ‘āleme olduḡca fūrūḡ-ı raḡşān Nā’ il-i müjde-i fetḡ olsun İlahî her ān Nür ile merḡad-ı pākinde o yatduḡca hemān Ḥazret-i pādīşahuḡ ‘ömri firāvān olsun	Taḡmīş/ 32 Bent	Mersiye	---/---/---/---	Mecmuada “Ġüfte-i Fāzıl Mersiye-i Sultān Selim Ḥan” başlığı ile kayıtlı olan bu şiir Kāmil mahlaslı şairin Fāzıl’ın mersiyesine bir tahmistir.
231	Naḡifî Süleyman Efendi	Bedenüşnden daḡı dūr olmadım ey dil cānuḡ İştigāl eyleyegör ṭā’atine Mevlānuḡ	‘Afv u ḡufrān-ı Hudāvende nihāyet yoḡdur Cürm ü ‘işyānda senüş yoḡ-ısa ḡiç pāyānuḡ	Ḳaşīde/ 49 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada bu kaside “Ḳaşīde-i Mev’ izāü’l- Nüfüs Merḡum Naḡifî Efendi Rahmetü’llahi ‘Aleyh” başlığı ile kayıtlıdır.

234	Üveysî	Eyâ ey kavm-i İslâmbol bilün taḥḳîk oluḡ âgâh İrişür nâ-gehân bir gün size ḳahr ile ḥışmu'llâh	Üveysî çekme ḡam târîhidür elbette şâhib-seyf Zuhûr itmek muḳarrerdür bi- emrillah bi-iznillah	Ḳaşıde/ 63 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada bu kaside “Ḳaşıde-i Veysi Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
237	Ḥasîb	Veliyyü'n-ni' metâ bu vaz' -ı küstâhâneme bâdî Hemân inşâf u 'adlün luḡf u cüd-ı bî- kerânundur	Beni memnûnen 'avdet itdürürsen ey kerem-kânı Ḥasîb-i müstemend-i zâra ḡayrât u ḡasânundur	Ḳaşıde/ 23 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada “Saraybosna Ahâlisi Mücrimlerinün Cürümleri 'Afvı İçün Vezîr-i Âşaf Nazîr Devletlü 'Abdullah Paşa Ḥazretlerine Sarây Mollasınun Virdigü Ḳaşıdedür” başlığı ile kayıtlıdır.
238	Rûhî	Es-selâm ey maḡrem-i ḡalvetgeh-i sümme denâ Mihr-i burc-ı men 'aref maḡbûb-ı ḡaşş-ı Kibriyâ Mâh-ı gerdün-ı risâlet şâh-ı evreng-i Ḥudâ 'Âşîḳ-ı ḡüsn-i Cenâb-ı Ḥâlîḳ u 'arz u semâ Ahmed ü Hâmid Muḡammed Muştafâ vü Murtażâ	Es-selâm ey enbiyâ vü evliyânun ecmeli Âsümân-ı ḳurb o ednâ-yı mihr-i müncelî Çâr-yârundur Ebû-bekr 'Ömer [ü] 'Osmân 'Alî Çâr-yârun ḡaḳḳ-ıçün ey mürselînün efḡalı Eyle maḡşerde şefâ' at kim ḳabûl eyler Ḥudâ	Muḡammes/ 27 Beyit	Na' t	---/---/---/---	Mecmuada “El- Baḡdâdî Rûḡî Na' t- ı Şerîf” başlığı ile kayıtlıdır.
240	Ḥayâtî	Gördüm yine bir ḳâmet-i bâlâ-yı ḳıyâmet Ḥaḳḳâ ki odur velvele-ârâ-yı ḳıyâmet	Dünyâyı senün 'aşḳına çula virdi Ḥayâtî Bu yolda ider vaz' -ı temennâ-yı ḳıyâmet	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Lî- Cenâb-ı Ḥayâtî” başlığıyla kayıtlıdır.

240	Hayātī	Ey gānzeleri cānuma pūr-tāb-ı harāret Ey şivelerün açdı baña bāb-ı harāret	Āteş misin üftādene ey şūh-ı dil-efrūz Yakdı bu Hayātī kuluñı āb-ı harāret	Ġazel/ 5 Beyit		--./---./---./--	Mecmuada “Ġazel” başlığı ile kayıtlıdır.
242	Şevķi	Hānedān-ı hāzret-i Rāşid Begün Ġoncaveş bir duġteri göçdi dünyādan hemān	Şevķiyā bir düşdi tārih-i menķūt fevtine Eyledi Zümrüd Hānum kaşr-ı cennetde mekān	Nāzm/ 3 Beyit		---./-./-./-./-	Bu tarih düşürme mecmuada “Rāşid Begün Duġterine Tārih” başlığı ile kayıtlıdır.
242	Rūhi	Keşret-i gāndan nice bir izdiġām Gelse bahār olsa göñül şād-kām	Yok sözimüz üstine söz Rūhiyā Eş-şu‘arāun ümerāü’l kelām	Ġazel/ 8 Beyit		---./-./-./-	Mecmuada “Rūhi Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
242	Rūhi	Dil-kūşe-i firķatda vişālun taleb eyler İzhār-ı taleb itmege ammā edeb eyler	Hep ‘aksinedür işleri ol tuġi-i cānuġ Luġf eyle diseñ Rūhi-i zāra ġazab eyler	Ġazel/ 5 Beyit		--./---./---./--	Mecmuada “Lī- Cenāb-ı Rūhi” başlığı ile kayıtlıdır.
243	Rūhi	Şanmañuz cevr-i felekden acıyup āh dirüz Zevķ idüp çekdügimiz cevrden Allah dirüz	Ķande bir vech-i ḡasen kim görürüz ey Rūhi İrmezüz çeşmimizi aña nazar-gāh dirüz	Ġazel/ 5 Beyit		..--/..--/..--/..--	Mecmuada “Ġazel- i Rūhi” başlığı ile kayıtlıdır.
243	Rūhi	Hall eylemez mes’ele-i ‘aşķ-ı müderriş ‘Āşķ ehline zīrā degül ol dāhil-i meclis	Reyhān ḡatunun vaşfinı ider elhā dā‘im Dinse nola Rūhi-i suġan-sāza mühendis	Ġazel/ 5 Beyit		--./---./---./--	Mecmuada “Rūhi” başlığı ile kayıtlıdır.
243	Rūhi	Şoġbetün den feyz ider ehl-i muġabbet iķtibās Kendünjī sā‘ir güzeller gibi sen kıılma kıyās	Rūhiyā bi şāha ķül olduġ bugün ‘ālemde kim Azdur her demde kıılmañ ḡaķķa yüz şükr ü sipās	Ġazel/ 5 Beyit		---./-./-./-./-	Mecmuada “Ġazel- i Rūhi” başlığı ile kayıtlıdır.
244	Sāi	Yüzün bañr-ı melāḡat kākülün aġ-ı siyāhidür O aġ içre siyāh ebrūlarun ġūya ki māhidür	Bugün bir cebhe-i zībā temāşā itdüm ey Sā‘i Meh-i tābān u mihr-i ‘ālem-ārā ḡāk- rāhidür	Ġazel/ 5 Beyit		---./-./-./-./-	Mecmuada “Lī-Sāi Efendi Selle‘mullah” başlığı ile kayıtlıdır.

244	‘Āşım	Virdi şahbā-yı maḥabbet şimdi bir hâlet baḡa Kim ber-â-berdür vişâl-i yâr ile firḡat baḡa	Eyledi ‘Āşım zükâm-ı ye’s ile ülfet demâḡ İtmesün bÿy-ı gül-i ümmîd hiç minnet baḡa	Ġazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Şeyhü’l-İslâm ‘Āşım Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
244	‘Āşım	Feyz-i ‘aşḡ ile cihanda kesb-i şân itsem gerek Bir zamân dillerde nâmum dâstân itsem gerek	Naḡd-ı cânın vaşl-ı dil-dâra virür mi ‘Āşımâ Fenn-i ‘aşḡun ebcedinden imtiḡân itsem gerek	Ġazel/ 8 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Āşım” başlığı ile kayıtlıdır.
245	‘Āşım	Bâde-nüşân-ı hevâdan zümre-i zühhâde dek Eylemişdür şimdi bir ‘ayyâr-ı tersâ- zâde dek	‘Āşımâ nâ-refte râh açmış Nedîme âferîn Kûçe-i teng-i kâlemden mülk-i isti’ dâde dek	Ġazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Āşım Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.
245	‘Āşım	Ġâm-ı ḡumâr ile sâķî pÿr-izḡırâb oldum Be-hey ḡarâb olası gel yetiş kebâb oldum	Dimiş bu mışra‘-ı Ḳavsî dilümden ey ‘Āşım Zamâne her kimi kim yaḡdı ben ḡarâb oldum	Ġazel/ 5 Beyit		.-./.-./.-./.-	Mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Āşım” başlığı ile kayıtlıdır.
246	‘Āşım	Ḳâbil-i feyze kerem-kâr eyler iḡsânın tamâm Mihr ider mâh-ı nevÿn elbet de noḡşânın tamâm	Şâ’ibe hem-lehce ‘Āşım gibi şâ’ir görmedüm Cümlenÿ gözden geçürdüm gerçi dîvânın tamâm	Ġazel/ 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ġazel- i Lî- Cenâb-ı ‘Āşım” başlığı ile kayıtlıdır.
246	‘Āşım	Reşḡ-i cennetdür derÿn-ı dâḡ-dâḡ-ı ‘âşıkân Mihr-i maḡşerdür gül-i ḡod-rÿy-ı bâḡ- ı ‘âşıkân	‘Āşımâ ben gördüğümse neşve-i şahbā-yı ‘aşḡ Ḥaşre dek ol bâdeden yoḡdur ferâḡ-ı ‘âşıkân	Ġazel/ 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Āşım” başlığı ile kayıtlıdır.
246	‘Āşım	Emîn olma o künc-i lebdeki ḡâl-i şiyeh-rÿdan Nemek ḡaḡkın ri’âyet gelmez ol ‘ayyâr Hindÿdan	Hezârân ḡavr ile cevân ider mızmar-ı dânişde Semend-i ḡab’ı ‘Āşım fark olunmaz esb-i cādÿdan	Ġazel/ 6 Beyit		.-.-./.-.-./.-.-./.-.-	Mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Āşım” başlığı ile kayıtlıdır.
247	‘Āşım	Encÿmengâh-ı ezelde ‘aşḡa ḡâbildür diyÿ Âteş-i sÿzân ḡomışlar sîneme dildür diyÿ	Ḥâstḡârâne mübârek olsun ancak ‘Āşımâ İstemem ben devlet-i dÿnyâyı zâ’ildür diyÿ	Ġazel/ 9 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “‘Āşım Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

247	‘ Āşım	Degül haṭṭı-ı siyeh pīrāmen-i ruḥsār-ı dil-berde Seḥāb-ı āh-ı ‘āşık çekdi mihr-i rüyına perde	Siyeh-mest-i mey-i ‘aşk eyledi ‘Āşım dil-i zārum O efhem ü suḥan-dān tāze nev-ḥaṭ bir siyeh-çerde	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/--- /---	Mecmuada “Lī-Cenāb-ı ‘Āşım” başlığı ile kayıtlıdır.
248	Şāhin Girāy	Yār gelüp ‘āşıkun menzilini kılsa cāy İtmeye mi gün yüzün dideleri rüşenāy	Yāre idüp ehl-i ‘aşk ṭurmayup ‘arz-ı hüner Nevbet-i ‘arz-ı hüner sende mi Şāhin Girāy	Ġazel/ 13 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Dā’ire-i Ġazel-i Şāhin Girāy” başlığı ile kayıtlıdır.
248	‘ Āşım	Feyz-i Ḥaḳdan her kimün olsa cihānda dāyesi Çün hümā ḥalka olur maḥz-ı sa‘ādet sāyesi	Çeşm-i mestinde ne keyfiyyet var ol tıfluḥ ‘aceb Bāde mi virmiş aña şīre bedel hep dāyesi	Ġazel/ 5 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Lī-Cenāb-ı ‘Āşım” başlığı ile kayıtlıdır.
249	Şafvet	Bugün gemiye düşdi ḳazā ile bir āfet Pek yoşma kıyāfet Şaşurdi bütün puşla-yı erbāb-ı muḥabbet Ḥaḳ vire selāmet	Ecnādına İlyās-ı nebī maḅgadāş olsun Ḥıẓr arḳadaş olsun Zātın idesin işte budur maṭlab-ı Şafvet Nuşret ile ‘avdet	Müstezād/ 17 Bent			Mecmuada “Müstezād-ı Şafvet” başlığı ile kayıtlıdır.
250	Ḥātem	Mest itdi beni müşk oḳı bir kākül-i şeb-bū Sünbül mi nedür bu Aḳıtdı gözüm yaşını mānende-i incü Ḥüb-gerde o dil-cü	Ḥātem ḥarem-i ḥüsne tutuḳ girdi hebādan Setr itdi şabādan Reşkin ‘arus eyledi ruḥsārını her-sü Mallara o giysü	Müstezād/ 5 Bent		---/---/---/---	Bu şiir mecmuada “Ġazel-i Ḥātem” başlığı ile verilmiştir.
250	Vehbī	Ḥırāmān ol çemenlerde gel ey serv-i revānum gel Nedir bu nāz u istignā Gözüm yollarda ḳaldı gel açıl gönçe-dehānum gel Gören şansın gül-i zībā	Ruḥun mir‘ātına Vehbī baḳup bir nev ḳazel yazmış Efendim pek güzel yazmış Şeker gibi oḳu ey ṭuṭı-yı şīrin-zebānum gel Lebün būs eylerim ammā	Müstezād/ 7 Bent		---/---/--- /---	Mecmuada “Müstezād-ı Vehbī” başlığı ile verilmiştir. Fakat divanda “Müstezād-ı Sūdāsiyye” başlığı ile kayıtlıdır.

251	Pertev	Hasretle bu şeb kâh uyudum kâh uyandum Hep ol mehi andım Eğlence idüb h'âb u hayâlün oyalandum Tâ şubha tayandım	Naqdîne-i cân elde gezüp dehri tolaşdum Çok şûha şataşdum Pertev dil-i bî-çâreye bir çâre arândum Biñ derd kazândum	Mütezâd/ 5 Bent		--./---./---./--	Mecmuada "Mütezâd-ı Pertev Pâşâ" başlığı ile verilmiştir.
252	'Âşım	Her zamân olmakda bir şeh-bâz-ı hüsnün lânesi 'Âşıkun hâlî kalur mı hiç dil-i virânesi	Zînet-i zâhir kemâl erbâbına noşşân virür Pençe-i hayretdür aşhâb-ı derünun şânesi	Ėazel/ 5 Beyit		---./---./---./--	Mecmuada "Lî- Cenâb-ı 'Âşım" başlığı ile kayıtlıdır.
252	'Âşım	Ey hüsn ile yektâsı bütün âfâkun Ârâm-rübâ-yı denî bu müştâkun Başun da siyeh püşî ile olmışsun Püskilli belâ-yı siyehi 'uşşâkun		Rubâ' î		--./---./---./-	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlı şiir 'Âşım'a aittir.
252	'Âşım	Hayâl-i 'arîz-ı cânân dil-i pür-âb u tâb içre Gül-i şad-bergdür peymâne-i şahbâ-yı nâb içre	Riyâ-âlüd olan hayrun şevâbı olmaz ey 'Âşım Haşâyı eyleme zinhâr püşide şavâb içre	Ėazel/ 7 Beyit		---./---./---./---	Mecmuada "'Âşım Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
253	'Âşım	Gehî zehr-âb-ı Ėam geh derdî-i hün-ı ciger çekdi Çekince sîneye cânânını 'aşık neler çekdi	Nice cünbiş-nümâ olmaz kemiyyet tab' -ı 'Âşım kim Atı sultân-ı 'aşka râyiz-i mülk-i hüner çekdi	Ėazel/ 4 Beyit		---./---./---./---	Mecmuada "Lî- Cenâb-ı 'Âşım" başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	Hazer kıl nâle-i mazlûmdan ey seng- dil Ėâfil Ki tîr-i âhınun peykâmı gerdündan güzâr eyler	Sinân-ı berķ durur âh-ı tazallüm ihtirâz it kim Egerçi seng-dilsin zahmı anun taşâ kâr eyler	Ėıı' a/ 2 Beyit		---./---./---./---	Mecmuada "Ėıı' a" başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	Ey hoş ol sâ' at ki dildâr ola deyyâr olmaya Yâr ola hâletde etrâfında ağyâr olmaya	Yâr-ı hâlin yâra izhâr itmege fırsat bulup Müdde' î âğâh u nâ-maħrem Ėaberdâr olmaya	Nazm/ 2 Beyit		---./---./---./--	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlıdır.

254	Fuzûlî	Hicr-i bağrum kan iden gülberg-i handānum kanı Rāhat-ı cān-ı hāzīn ü cism-i sūzānum kanı	Dīde-i nemnāka ʔar oldu bu ʕālem ey felek Lemʕ a-i raḥṣān u ḥurṣīd-i dıraḥṣānum kanı	Naẓm/ 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Rubāʕī” başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	Bir naẓar kıll kim devā-yı derd-i bīmār-ı firāḳ Bir naẓardur nergis-i merdüm- şikārından senüñ	Bir tekellüm kıll ki erbāb-ı meṭālib maḳṣadı Bir tekellümdür leb-i gevher- niṣārından senüñ	Ḳıṭʕ a/ 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Rubāʕī” başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	Eyleseñ rağbet dil ü cāndan ṭaleb- kārum saña Naḳd-i cānum neẓr-i vaşluñdur ḥarīdārum saña		Müfred/ 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Beyt” başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	Ey ḥarāmī ʕaql-ı bünyādından istihkām alan Cilve-i nāz ile ehl-i ʕaşḳdan ārām alan	Ḳandedür bilmem mekānuñ ism ü evṣāfuñ nedür Kimdür āyā şerbet-i laʕ l-i lebünden kām alan	Naẓm/ 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Rubāʕī” başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	ʕĀkil oldur kim ḳazā-yı emre fırsat var iken Ḥiss-i encāmuñ eṣīr-i dām-ı teʔḥīr itmeye	Her işüñ tedbīr-i encāmında ihmāl itmeyüp Kendüzin mecrūḥ-ı tiğ ü ḳahra taḳṣīr itmeye	Ḳıṭʕ a/ 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Rubāʕī” başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	Ḥāşaliʔllāh kim melik fermān-ber-i şeyṭān ola Ehl-i ʕişmet tābiʕ-i ʕālūde-i ʕiṣyān ola	Ḳande cāʔizdür bu kim vīrān olup bünyād-ı şerʕ Ehl-i imān olmayan müʔminlere sultān ola	Naẓm/ 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Rubāʕī” başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	ʕĀşık oldur kim cefā tiğinden ikrāh itmeye Zerre zerre ḳılsalar aʕ zāsını āh itmeye	Ḳan içe şabr eyleye her dem fiğān u āh idüp Derd-i ʕaşḳ-ı yārdan ʕağyārı āgāh itmeye	Naẓm/ 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Rubāʕī” başlığı ile kayıtlıdır.
254	Fuzûlî	Ḳār dīvār u riyāz u mülk ü millet ḥıfzı için Nevk-i tiğ-i ābdārı ḥākimüñ ḥün-rīz olur	Ḥükmi miḳdārınca ḥākemde siyāset hem gerek Nitekim ifrāṭı her fiʕ lüñ fesād-engīz olur	Ḳıṭʕ a/ 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Rubāʕī” başlığı ile kayıtlıdır.

255	Lâ-Edrî	İki cihân güneşi burc-ı sa' âdetde iken Vâlideynine nice virmeye Mevlâ şerefi	Çeşm-i inşâf ile ey dil nazar it kavvaşâ Alıcak dürrini yâbâna atar mı şadefi	Kıt' a/ 2 Beyit		..--/..--/..-- /..-	Mecmuada "Kıt' a-i Der-Hakk-ı Mâder- i Server-i Kâ'inât" başlığı ile kayıtlıdır.
255	Fuzûlî	Lezzet-i endüh u zevk-i derdi idrâk eyleyen 'Aş-ı dehr ü 'işret-i dünyâya pervâ eylemez	Şâhîd-i feyz-i bekâ hüsünin temâşâ eyleyen Naş-ı zâ' il şüret-i fânî temennâ eylemez	Nazm/ 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlıdır.
255	Fuzûlî	Dâr-ı dünyâda naşîbüm gam-ı hicrân oldı Gül-i bâğ-ı emelüm gonca-i hırmân oldı	Dâğuma râhat için penbe-i râhat başdum Tutuşup ol dağı bir âteş-i süzân oldı	Nazm/ 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlıdır.
255	Fuzûlî	El-minnetü li'llah ki murâd oldı müyesser Şad eyledi 'âşıklarımı vaşlla dilber	Tebdîl olup rüz-ı vişâle şeb-i hicrân Hürşîd çıkup eyledi âfâkı münevver	Nazm/ 2 Beyit		--/..--/..--/..--	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlıdır.
255	Fuzûlî	Gül-i resm-i vefâdan dem uran eşk-i revân göster Mücerred kavle kâni' olma işbât it nişân göster	Dil-i pür-hün-ı süzânun mişâl-i gonca-i lâle Melâmet hançeriyle çâk kıl dâğ-ı nihân göster	Nazm/ 2 Beyit		..--/..--/..-- /..--	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlıdır.
255	Fuzûlî	Biz belâdan incinüp bî-dâddan vehm itmezüz Naqd-i cânun şarf-ı cânân eyleyen 'âşıklaruz	'Aşk meydânında bî-dâd-ı belâdan dönmeyüp Râst-rû sâliklerüz şâbit-kadem şadıklaruz	Kıt' a/ 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlıdır.
255	Fuzûlî	Kılıp gîsü perîşân hâtırın cem' itme bed-ğ'âhuğ Sürüd-ı âh-ıla derd-i dili 'arz itme eşrâra	Açup hürşîd-i 'arız kılma rüşen çeşm-i bed-bîni Girîbân çâk idüp cennet kapusun açma küffâra	Kıt' a/ 2 Beyit		..--/..--/..--/..--	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlıdır.
255	Fuzûlî	Şüret-i keyfiyyet-i eşyâda ressâm-ı şanî' Kâr-gâh-ı şan' atun mevķûf-ı tedbîr eylemez	Vâdî-i tedbîr-i ser-gerdânidur 'âlem velî Hîle vü tedbîr selb-i hükm-i taķdîr eylemez	Kıt' a/ 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	Mecmuada "Rubâ' î" başlığı ile kayıtlıdır.

255	Fuzûlî	Çıkmadan dest-i taşarrufdan ‘inân-ı ihtiyâr Fikr idüp miñnetde tedbîr-i necât itmek gerek	Hâdişât-ı dehrden ğâfil gerekmez âdemi Şûret-i hâline her kim iltifât itmek gerek	Kıt‘a/ 2 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Rubâ‘î” başlığı ile kayıtlıdır.
255	Lâ-Edrî	Muhammedden diger yok dâhil olmuş kâbe kavseyne Gürûh-ı enbiyâdan girmemiş bir ferd mâbeyne	Haremğâh-ı vişâle Aḥmedi Mevlâ alup tenhâ O ḥalvet oldı maḥşûş Ḥazret-i Sulṭân- ı kevneyne	Naẓm/ 2 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Rubâ‘î” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	Çekmezem ğam dökse kanum tîĝ-i bürrânun senün Korqum oldur ola hün-âlûde dâmânun senün		Müfred/ 1 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Beyt” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	La‘ l-i nâb u dürr-i sîr-âba ḥacer virse şikest Şanma kim arta ḥacer [...] dür ü la‘ l ola pest		Müfred/ 1 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Beyt” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	Şabr kı l şabr ile maḥşûdına şabr ehli yeter Şabr iden şabr ile ser-rişte-i maḥşûdı tutar		Müfred/ 1 Beyit		..-/.-..-/.-..-/.-	Mecmuada “Beyt” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	Şafḥa-i çehremde şerḥ-i miñnetüm merkûmdur Zâhirümden bâṭınım keyfiyyeti ma‘ lümdur		Müfred/ 1 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Beyt” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	Lezzet-i cevri bilen cevrdan ikrâh itmez Yarsalar cismümi başdan ayaĝa âh itmez		Müfred/ 1 Beyit		..-/.-..-/.-..-/.-	Mecmuada “Beyt” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	Senden ayrılmak ma‘ âzallah bir olmaḥdur baña Belki ayrılmakdan ölmek çok yegrekdür baña		Müfred/ 1 Beyit		---/---/---/---	Mecmuada “Beyt” başlığı ile kayıtlıdır.

258	Fuzûlî	Bir bendeyüm ki rûz-ı ezelden muṭî ^ç olup Ṭavḳ-ı vefâ-yı ^ç ahdüñe çekmiş ḳazâ beni	Naḳd-i ḫayâtum eylemişem nezr-i tâ ^ç atün Ḥâşâ ki senden eyleye devrân cüdâ beni	Ḳıṭ ^ç a/ 2 Beyit		--/-.-./-.-./-.-	Mecmuada “Ḳıṭ ^ç a” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	Ol şehin-şâh-ı ^ç azîmü’ş-şâna hengâm- ı ecel Ṭiğ-i düşmen oldu miftâḫ-ı der-i dârü’s-selâm	Çehre-i iḳbâline açıldı ebvâb-ı necât Düstdan isterdi düşmeden müyesser oldı kâm	Ḳıṭ ^ç a/ 2 Beyit		--/-.-./-.-./-.-	Mecmuada ‘Ḳıṭ ^ç a-i Der-Ḥaḳḳ-ı Şehâdet-i Ḥâzret-i Ḥamza Raḏıya’llahu ^ç anha’ başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	^ç Âşıkam dirseñ belâ-yı ^ç aşḳdan âh eyleme Âh idüp ağıyarı esrârından âgâh eyleme	^ç Aşḳ sultânına fermân itse göster inḳıyâd İctinâb itme teneffür ḳılma ikrâh eyleme	Naẓm/ 2 Beyit		--/-.-./-.-./-.-	Mecmuada “Ḳıṭ ^ç a” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	^ç İzz ü câh u devlet ü iḳbâli mülk-i ^ç âlemün Olma taḫşîline râğıp kim fenâ encâmdur	Devlet-i İslâm kesb itmekde taḫşîr itme kim Devlet-i bâḳî ki dirler devlet-i İslâmdur	Ḳıṭ ^ç a/ 2 Beyit		--/-.-./-.-./-.-	Mecmuada “Ḳıṭ ^ç a” başlığı ile kayıtlıdır.
258	Fuzûlî	Bir bendeyüm ki rûz-ı ezelden muṭî ^ç olup Ṭavḳ-ı vefâ-yı ^ç ahdüñe çekmiş ḳazâ beni	Naḳd-i ḫayâtum eylemişem nezr-i tâ ^ç tün Ḥâşâ ki senden eyleye devrân-ı cüdâ beni	Ḳıṭ ^ç a/ 2 Beyit		--/-.-./-.-./-.-	Mecmuada “Ḳıṭ ^ç a” başlığı ile kayıtlıdır.

Tablo 3: Mecmuanın (198-257) MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2. BÖLÜM: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR-I KUDEMÂ'NIN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Metni kurarken Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın isimli mecmuanın 198-257 sayfaları arasında bulunan şiirlerin transkripsiyon alfabesiyle yazımını yaptık.
2. Metni kurarken mecmuanın mevcutta var olan şiir düzenini koruduk.
3. Sayfa numaralarını metnin sol tarafında ayrıca köşeli parantez içerisinde gösterdik.
4. Yukarıda belirttiğimiz son sayfaları tarafımızca çalışılan mecmuadaki şiirlere kendi içerisinde sırasıyla numara verdik.
5. Karşılaştırmada kullandığımız eserler için bazı kısaltmalar belirledik. (‘Āşım D.) Bunları ‘Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar’ başlığıyla ve kısa künyeleriyle verdik.
6. Metin karşılaştırması yaparken önce mecmuadaki şairlerin yayımlanan veya çalışılmış divanlarını tespit ettik. Tespit edemediğimiz şartta divanların yazma nüshalarına ulaşmaya çalıştık. İhtiyaç durumunda tezkirelere de başvurduk. Ayrıca tez, makale, vb. ilgili akademik çalışmaları da inceledik.
7. Karşılaştırma yapılırken o eserin bulunduğu kaynaktaki künyesini; şiir numarası, nazım şeklini, beyit sayısı ve bulunduğu sayfa numarasını gösterecek biçimde şu şekilde verdik: ⁴⁹ Nâbi Divânı, G.616 (5 beyit) s. 275.
8. Karşılaştırma yapılan şiir divanda tespit edilemediyse şu şekilde gösterdik:
9. ³⁹ Fazlî dîvânında tespit edilememiştir.
10. Şiir dîvânda olmamakla birlikte tezkire vb. ilgili diğer kaynaklarda varsa şu şekilde gösterdik:
11. ¹⁵⁷ Celâlî dîvânında tespit edilememiştir. TŞ-2, G. (5 Beyit), s. 246-247.
12. Mecmua ile karşılaştırma yapılan kaynak arasındaki farklılıklar dipnot alanında gösterilirken iki şekil arasına “ : ” işareti; aynı mısradaki yer alan diğer farklar arasına ise “ ; ” işaret konulmuştur:
13. ⁵² devrân: ‘âlem D.
14. Mecmuada yer alan bir şiirin dîvân dışındaki eserlerde bulunması hâlinde, karşılaştırmasını ayrı ayrı yaptık ve tespit ettiğimiz farkları gösterdik:

¹⁶¹ ebed: e[]bed GFM.

11. Mecmuada kaydedilmeyen beyitleri metne almadık. Fakat bunları dipnotta verdik. Ayrıca karşılaştırma yapılan eserde olmayan beyitleri veya kelimeleri, ilgili dipnotun önünde “- ” işareti koyarak gösterdik:

⁷³ Divanda 4. Beyitten sonra şu beyitler sırasıyla gelmektedir:

⁵ İki dillü siyeh-rû kec-derûn hâme rakîbâsâ

Ne takrib ile bilmem cāy-gir olmuş benânında

⁶ Okur yazar bu denlü meşk-i hatt eylerken ol âfet

Yine harf-i vefadan bir eser yokdur dehānuḡda

⁷ Bu denlü çünki itmiş yâr meşk-i nâz ü istiġna

Ko olsun nâ‘il-i hat hüsnünüḡ vakt-ı hazanında

12. Vezin ve anlam açısından metinde olması gerektiġi kanaatine vardığımız kelime ve ekleri ise köşeli parantez içersinde metne aldık:

Saḡa zâhid eger derse şarâb-ı dil-güşâdan geç

Şarâb-ı dil-güşâdan geçme ey dil [bu] riyâdan geç [11/1]

Alurdı destümi eylerdi ḡâkden [hele] berter

Huzûr-ı yârda yek zerre i‘ tibârum olaydı [21/5]

13. İlgili farklılıklar vezin ve anlam açısından bir uyumsuzluk oluşturmuyorsa mecmuadaki şeklini esas alıp, diġer şekil veya şekilleri fark olarak verdik:

Şikeste olmasa gönlümle¹³ bile sāġar-ı dāġum

Bu bezm-i ‘ âleme Cem gibi yâdigârum olaydı [21/3] ¹

gönlümle: gönlümde D.

14. Vezninin problemlili olduğunu düşündüğümüz yerleri şu şekilde gösterdik:

¹⁰³ Vezin aksamaktadır.

15. Vezin için yerleri deġiştirilmesi gerekli kelimeleri, azami düzeyde dîvâna uymak sûretiyle, yerlerini deġiştirdik; mecmuadaki şekliniyse fark olarak gösterdik:

¹⁰⁹ mü ‘mîn: mümkün M.

16. Mecmuadaki şiirlerin mısra ve beyit sırasında da farklılıklar bulunabilmektedir. Bu gibi farklılıkları aşağıdaki şekillerde gösterdik:

⁴ Bu beyit dîvânda 3. beyittir.

⁴⁸ Bu mısra dîvânda 2. beyitin ilk mısraıdır.

17. Aynı mahlası kullanan birden fazla şairin divanına ya da aynı mahlasta şiirlere yer kaynaklara ulaştığımız hâlde, mecmuadaki şiiri tespit edemediysek bu durumu dipnotta şu şekilde verdik:

¹⁰⁶ Fazlî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir.

18. Gazelin başlığında verilen isimler ile mahlasların, şiir araştırıldığında başka şairlere ait olduğu örnekler mevcuttur. Bu durumu dipnotta şu şekilde gösterdik:

²⁶⁹ Mecmuada şairin mahlası “Âlî” olarak kayıtlıdır. Ancak gazelin “Mihri Hâtun”a ait olduğu divanından tespit edilmiştir.

19. Kimi şiir başlıklarında nazım şeklinin yanlış kaydedilmesi gibi bir durum söz konusudur. Böyle durumlarda başlığı doğru şekilde düzeltip yanlış olanı ise fark olarak verdik:

²⁹¹ Mecmuada Ğazel-i Hâtem başlığı ile verilmiştir.

20. Mecmuada bazı başlıkların sadece nazım türü verilerek yazıldığı görülmüştür. Fakat bunlardan çoğu yanlış yazılmıştır. Bu durumlarda doğru başlığı yazıp, farkları dipnotta gösterdik:

³¹³ Bu şiir mecmuada Rubâ‘î başlığıyla verilmiştir.

2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Metnin transkripsiyonlu hali hazırlanırken bilimsel çalışmalarda sıkça başvurulan MEB İslâm Ansiklopedisi transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır¹⁴ (Bkz. Metnin İşaretler Sistemi).
2. Çalışmamızda yoğun olarak 15. yy ile 19. yüzyılda yaşamış olan şairlerin şiirleri yer aldığı için Eski Anadolu Türkçesi'nin dil özellikleri ve muhtevası mümkün olduğunca korunmuş.
3. Arapça ve Farsça sözcüklerin imlâsında Prof. Dr. İsmail Ünver'in bu alandaki önerilerine dikkat edilmiştir.
4. Farsça sözcüklerde okunmayan vâv-ı ma'dûleler “ ~ ” işaret ile gösterilmesi tercih edilmiştir: ḥāb, ḥāce vb.
5. Vezin gereği zihaf uygulanması gerekli kelimelerdeki var olan uzunluklar korunmuştur. İmâlâ yapıp uzun okunan sözcüklerdeki kısa şekiller de korunmuştur.

¹⁴ İsmail Ünver, “Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, Türkoloji Dergisi, C. XI, S. I, İstanbul, 1993, s. 51-89.

6. Farsça sözcüklerde kısa ünlü (ötre) olarak okunan vâv-ı mechûleler kısa ünlü ile yazılmıştır: ħod, ħoş vb.
7. Birtakım isim veya sözcüklerin sonundaki elif-i maksûreler “ا” veya “ى” harfiyle yazılmış dahi olsa a’lı okunuşu tercihen kullanılmıştır: Îsâ, Musâ, Yahyâ, vb.
8. Dağ, dolu, doğru vb. kalın ünlüyle başlayan kelimelerde “d” sesi genellikle “ط” harfi ile yazılmış olduğundan (ör. tağ, tolu, toğrı) metindeki şekline sadık kalınmıştır. Aynı şekilde dutar, daşar vb. “d”li yazımları korunmuştur.
9. Metinde “b (ب)” harfiyle yazılan up/üp zarf fiil ekinin “p (پ)”li şeklinin yazılması uygun görülmüştür: bilüp, gelüp vb.
10. N’eyesün, n’ola gibi büzülmeler kesme işareti ile ayırıp bu şekilde gösterilmiştir.
11. ‘Aşk-‘ışk, ‘ayş-‘ıyş gibi iki şekilde de okunabilen sözcüklerin ‘aşk, ‘ayş şekilleri tercihen kullanılmıştır.
12. Arapça ve Farsça edat ve ön ekler eklendikleri sözcükten sonra “-” işareti ile ayrılmıştır: bi-hamdi’llâh, bî-vefâ, nâ-tamâm vb.
13. Farsça son ekler kelimeyle bitişik yazılmıştır: bârgâh, gülistân, gülzâr, kûhsâr, laleveş vb.
14. Metin içinde hem “c (ج)” hem de “ç (چ)” harfiyle yazılmış olan “gonca” sözcüğünün c’li şekli tercih edilmiştir.
15. Dürr, hazz ve şemm gibi çift ünsüzle biten sözcükler vezin gereğince tek ya da çift ünsüzlü olarak yazılmıştır.
16. “Nice” kelimesi miktar anlamı taşıdığına “ç (چ)” harfi ile; nasıl anlamı taşıdığına “c (ج)” harfi ile yazılmıştır.
17. “Anuñçün” sözcüğü vezin gereğince ayrı yazılması gerektiği durumlarda “-” işareti kullanılıp “anuñ-içün” şeklinde yazılmıştır.
18. Vasıta eki ve bağlaç olan “ile” eğer metinde şevkle, nâzla gibi i- fiili almadan veya i- fiili alıp da eklendiği sözcüğe bitişik yazılmış ise “-” işaretiyle gösterilmiştir: şevk-ile, câm-ıla, mektub-ile vb.
19. Yönelme hali ekinin a’lı okunuşu tercihen kullanılmıştır: ħûba, kenâra, vb. Ancak metin içinde kafiyeye ve anlam uyumu göz önünde bulundurulduğunda e’li okunuşlarına da yer verilmiştir: yarayın, pâreyin vb.
20. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmayarak metindeki şekilleri temel alınmıştır: gitdükce, olmışdı, batdı, yağıdı, vb.

21. Farsça kelime tekrarlarının arasındaki ekler “-” işareti ile ayrılmıştır: ser-teser, leb-â-leb, ser-tâ-ser vb.
22. Farsça birleşik ad ve ön adlar “-” işareti ile ayrılmıştır: dil-beste, sühan-sâz, ser-nâme vb.
23. Âfitâb-âftâb, rûzigâr-rûzgâr gibi kelimelerdeki ünlü türemeleri gösterildiği hali metinde verilmiştir.
24. Metinde bulunan kapalı e seslerinin i’li kullanımı korunmuştur: dimek, gice, virilmek vb. Ancak kafiyeyi bozan durumlarda e’li okunuşların tercih edildiği örnekler de mevcuttur.
25. Metin içinde çoğunlukla “ ء ” işareti ile yazılan hemzenin standart bir kullanım sağlamak adına “ ى ”siz şekli tercih edilmiştir: dâ’im, dâ’ire, nâ’il vb.
26. Farsça “terkîb-i ‘atfi” şeklinde olanların yazımında güft ü gû, şüst ü şû vb. şekiller tercih edilmiş, atıf vavının düştüğü örneklerde ise ilgili sözcükler arasına “ tire (-) ” konularak kullanılmıştır: güft-gû, târ-mâr vb.
27. Her mısranın başında büyük harf tercih edilmiştir.
28. Mecmuadaki bir şiir, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap ile YÖK Tez Merkezi’ndeki divanlarda bulunuyorsa veya herhangi bir akademik çalışmada ilk defa tanıtılmışsa tekrardan kaçınmak için bu şiirler metne dâhil edilmemiştir. Diğer şiirler gibi numaralandırılan bu şiirler tez numarası veya erişim linkleri ile birlikte dipnotta verilmiş; varsa şiirler arasındaki farklar da köşeli parantez içinde gösterilmiştir.

2.3. Metnin İşaretler Sistemi

آ	: ā, a, e	ض	: ž, d
ب	: b	ط	: t
پ	: p	ظ	: z
ت	: t	ع	: ʿ
ث	: s	غ	: ğ
ج	: c	ف	: f
چ	: ç	ق	: k
ح	: h	ك	: k, ŋ
خ	: ħ	ل	: l
د	: d	م	: m
ذ	: z	ن	: n
ر	: r	و	: v, u, ū
ز	: z	ه	: h, a, e
ژ	: j	ی	: y, ī, î, ı
س	: s	ء	: ʾ
ش	: š	خوا	: ħā
ص	: š		

2.4. Karşılaştırmalı Metin

[198]

1¹⁵

2¹⁶

3¹⁷

ĞAZEL-İ CELÂLİ

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1. Görmez a' dâdan kişi ben gördüğüm dildârdan
Halk şekvâda ' adûdan halka gönlüm yârdan
2. Ehl-i derde gamze-i hûn-rîzidür kan ağladan
' Âlemüñ şekvâsı hünkâra benüm hûn-kârdan
3. Çeşm-i nâ-bînâ ne bilsün i' tibâr-ı cevheri
Tütüyâ-yı hâk-i pâyüñ şor *ulu'l-ebşârdan*¹⁸
4. Sözlerüm ma' zûr olurdu nükte kıalmazdı faķih
Zerre iftâr eylese ben yidigüm esrârdan
5. Bûse cerrinde piyâle cur' a cerrinde **Celâl**
Âferin ol cerre kim cerr eyleye cerrârdan

4¹⁹

[199]

5²⁰

6²¹

¹⁵ Gelibolulu Sun'î D., G.131 (5 Beyit) s.526. [3. Beyit; "sen: ol T."; // 5. Beyit; "cihân: kelâm D.; tab' um: nazmum T."] YÖK Tez Numarası: 125127.Mecmuada "Ğazel-i Şun'î" başlığı ile kayıtlıdır.

¹⁶ Şeyhülislam Yahya Divanı, G.175 (5 Beyit) s.200. [4. Beyit; "ummân: gird-âb D."]

<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10655.seyhulislamyahyadivanihasankavrukpdf.pdf?0> Mecmuada "Ğazel-i Yahyâ Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.

¹⁷ Celâlî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir. Mecmuada "Ğazel-i Celâlî" başlığı ile kayıtlıdır.

¹⁸ "Şüphe yok ki bunda gözleri olanlar için elbette bir ibret vardır." ayetinden iktibasdır. (Nûr Sûresi/44)

¹⁹ 'Ubeydî D., G.270 (5 beyit) s. 492. [1. Beyit; "Hoş: Kuş D.; bakup: baķa D. "; // 2. Beyit; "aldı: alup D."; // 4. Beyit; "Habbeye kâdir: Cüsseye mâlik D.; Hârman-ı hüsünüñde bu dil: Hürmen-i hüsünüñde iy gül D. "] YÖK Tez Numarası: 340454. Mecmuada "Ğazel-i 'Ubeydî" başlığı ile kayıtlıdır.

²⁰ 'Ulvî Divanı, G.214 (5 Beyit) s. 270. YÖK Tez Numarası: 27218. Mecmuada "Ğazel-i 'Ulvî" başlığı ile kayıtlıdır.

²¹ Âhî Divanı, G.58 (5 beyit) s. 29. [2. Beyit; "2. Beyit=D.'de 3. Beyit"; // 3. Beyit; "3. Beyit=D.'de 2. Beyit"] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10590.ahidivanimustafakacalinpdf.pdf?0> Mecmuada "Ğazel-i Âhî" başlığı ile kayıtlıdır.

7²²

8²³

[200]

9²⁴

10²⁵

11²⁶

12²⁷

[201]

13²⁸

GAZEL-İ [MİHRİ HÂTUN]²⁹

Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

1. Ben umardum seni kim³⁰ yâr-ı vefâdâr olasın
Kim umardı seni kim³¹ böyle cefâkâr olasın
2. Beni âzâde iken ‘aşğa giriftâr itdün
Göreyin bencileyin sen de³² giriftâr olasın³³
3. Bed-du‘ â itmezin ammâ ki Hüdâdan dilerin
Bir senün gibi cefâkâra hevâdâr olasın³⁴

²² Zâtî Dîvânı, G.288 (5 beyit) s.158-162. [3. Beyit; “şeh-süvâr: şehriyâr D. ”; // 5. Beyit; “mühr: hüsn D.”] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56164,zati-divanipdf.pdf?0> Mecmuada “Ġazel-i Zâti” başlığı ile kayıtlıdır.

²³ Bakî Dîvânı, G.73 (5 beyit) s.106. [2. Beyit; “idüp: ider D.”] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10596,bakidivanisabahattinkucukpdf.pdf?0> Mecmuada “Ġazel-i Bâkî” başlığı ile kayıtlıdır.

²⁴ ‘Ulvî Divanı, G.206 (5 Beyit) s. 412. [1. Beyit; “bâlâya: Tübâya D.”] YÖK Tez Numarası: ? : 27218

²⁵ Hüdâyî-i Kadîm D., G.202 (5 beyit) s.382-383. [3. Beyit; “demde: derde D.”; // 4. Beyit; “eylerem: eyledim D.”; // 5. Beyit; “serv-i revân ele girer ise: serv-i hürâmân eliğe girse D.; amânı: zamanı D.”] YÖK Tez Numarası: 207346. Mecmuada “Ġazel-i ‘Ulvî” başlığı ile kayıtlıdır.

²⁶ Bağdatlı Rûhî D.,G.98 (5 beyit) s.367. YÖK Tez Numarası: 533498. Mecmuada “Ġazel-i Rûhî” başlığı ile kayıtlıdır.

²⁷ Gelibolulu Sun’î D., G.131 (5 Beyit) s.526. [5. Beyit; “oldı: cânâ D.”] YÖK Tez Numarası: 125127. Mecmuada “Ġazel-i Şun‘î” başlığı ile kayıtlıdır.

²⁸ Mihrî Hâtun D.,G.124 (9 Beyit), s. 548.

²⁹ Bu şiir mecmuada Ġazel-i Âlî başlığıyla verilmiştir. Fakat yapılan araştırma sonucu gazelin Gelibolulu Âlî’ye değil Mihrî Hâtun’a ait olduğu hatta bu şiiri kendisi gibi şair olan Necâtî Bey’e yazdığı bilgisine ulaşılmıştır.

³⁰ seni kim: ki seni D.

³¹ Kim umardı seni kim: Ne bileydüm ki begüm D.

³² Göreyin bencileyin sen de: Göreyin sen de benüm gibi D.

³³ Bu beyit divanda 6. beyittir.

³⁴ Bu beyit divanda 8. beyittir.

4. Hele sen kâ'ide-i cevride eksik kıomadun
Düstlük hakkı bu kadar ancak olur³⁵ var olasin³⁶
5. Her ne cevritse revâdur saña hiç incinme
Kim der idi saña 'Âlî ki giriftâr olasin³⁷

14³⁸

15³⁹

GAZEL-İ 'İZZETİ EFENDİ

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Perîşân olurum zülf-i perîşânun hayâl itsem
Gider 'aqlum o cādū çeşm-i fettānun hayâl itsem
2. Deler bağrum geçürsem hâtırundan tîr-i müjgānun
Kıyâmetler kıpar kıdd-i hürāmānun hayâl itsem
3. Olur bir māh-ı tābān cilveger her kıatre eşkümde
Dem-i hicrānda gāhî rüy-ı rahşānun hayâl itsem
4. Ne mümkün hāl-i zārum saña mektub-ile bildürmek⁴⁰
Yanar hāme⁴¹ elümde sūz-ı hicrānun hayâl itsem
5. Çü nahl-ı Tūr hāmeme maṭla' -i nūr-ı cemāl eyler
Yazarken vaşf-ı pākün rüy-ı hāndānun hayâl itsem
6. Mizāc-ı nāzüki⁴² ol hādde yārun 'İzzetî dir kim
Beni bî-tāb ider tedbîr-i dermānun hayâl itsem

16⁴³

[202]

³⁵ Düstlük hakkı bu kadar ancak olur: Düstlük hakkı ie ancak ola D.

³⁶ Bu beyit divanda 2. beyittir.

³⁷ Mecmuada gazelin son beyiti olarak verilmek bu beyit divanda yoktur. Üstteki dört beyitten sonra beş beyit daha vardır. Gazelin tamamı için kaynakçaya bakınız.

³⁸ Azmîzâde Hâletî Divânı, G.237 (5 beyit) s.322. [5. Beyit; "cihân: zamân D."]

<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56159.azmizade-haleti-divanipdf.pdf?0> Mecmuada "Gazel-i Hâletî" başlığı ile kayıtlıdır.

³⁹ Vişne-zâde İzzetî D., G.73 (6 beyit) s.83.

⁴⁰ bildirmek: arz etmek D.

⁴¹ hāme: nāme D.

⁴² nāzüki: nāzuğa D.

⁴³ Nâbi Divânı, G.166 (7 beyit) s. 633. [2. Beyit; "layık: nâ il D."; // 4. Beyit; "teṭābuk kimde: tevāfuk kande D."] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada "Gazel-i Nâbi Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.

17⁴⁴

18⁴⁵

19⁴⁶

[203]

20⁴⁷

21⁴⁸

22⁴⁹

[204]

23⁵⁰

24⁵¹

25⁵²

26⁵³

[205]

27⁵⁴

28⁵⁵

⁴⁴ Nâbi Divânı, G.424 (7 beyit) s. 132 [2. Beyit; “Tiz: Uz D.”; // 3. Beyit; “ruhsâruñ: ruhsârı D.”; // 4. Beyit; “Hüsnini: Hüsn ile D.”; // 7. Beyit; “ğam-ğānenün: kâşānenün D.”] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Diger Ğazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

⁴⁵ Nâbi Divânı, G.618 (5 beyit) s. 277. [1. Beyit; “dile: dîde D.”; // 2. Beyit ve 3. Beyit yer değiştirmiştir.] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Ğazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

⁴⁶ Nâbi Divânı, G.211 (5 beyit) s. 666. [2. Beyit=D.’de 3. Beyit; // 3. Beyit =D.’de 4. Beyit; “hişşesi: çekdüğü D.”; // 4. Beyit =D.’de 2. Beyit] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Diger Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

⁴⁷ Nâbi Divânı, G.616 (5 beyit) s. 275. [3. Beyit; “heves-i meyle: taleb-i meyle D.”; // 4. Beyit; “Dil: Ol D.”; // 5. Beyit; “devrân: ‘âlem D.”] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Ğazel-i Nâbî” başlığı ile kayıtlıdır.

⁴⁸ Nâbi Divânı, G.877 (7 beyit) s. 496. [2. Beyit; “izârum: izânım D.”; // 3. Beyit; “göñlümle: göñlümde D.”; // 4. Beyit; “çalur: alur D.”] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Diger Nâbî” başlığı ile kayıtlıdır.

⁴⁹ Nâbi Divânı, G.873 (7 beyit) s. 466. YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Diger Ğazel-i Nâbî” başlığı ile kayıtlıdır.

⁵⁰ Nâbi Divânı, G.782 (7 beyit) s. 398. YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Ğazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

⁵¹ Nâbi Divânı, G.228 (5 beyit) s. 678. [4. Beyit; “itmeyince: itmedükçe D.”] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Diger Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

⁵² Nâbi Divânı, G.323 (5 beyit) s. 50. [3. Beyit; “şadefden: şadefde D.”; // 5. Beyit; “kılsa: itse D.”] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Ğazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

⁵³ Nâbi Divânı, G.629 (5 beyit) s. 284. YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Diger Ğazel-i Nâbî” başlığı ile kayıtlıdır.

⁵⁴ Nâbi Divânı, G.528 (5 beyit) s. 210. YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Ğazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

⁵⁵ Nâbi Divânı, G.214 (5 beyit) s. 669. [3. Beyit; “Güşâyiş-ğ’âh:Güşâyiş-ğ’ân D”] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada “Diger Ğazel-i Nâbî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır.

29⁵⁶

[206]

30⁵⁷

31⁵⁸

32⁵⁹

[207]

33⁶⁰

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Olalı sen serv-ğadd ü gül-ruğa ağıyār yār
Eylerem bülbül gibi ey ruğları gülzār zār
2. Olalı gül gül ruğuş bezm-i ' adüda bādeden
' Andelīb-i dil çeker bāğ-ı belāda ħār ħār
3. Kalmadı cem' iyyet-i ħātır şehā ' uşşākda
Yār zülfeynin perişān eyleyelden tār tār
4. Düstlar mi' rācıdur ol ' aşıkun ' ayb eylemen
Ger beni zülf-i kemendine ide dildār dār
5. **Fazlıyüm** ger bāğa varsam sensiz ey gül görinür
Serv nāvek ğonca peykān çeşmüme gülnār nār

⁵⁶ Nābi Divānı, G.526 (5 beyit) s. 209. YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada "Ġazel-i Nābī" başlığı ile kayıtlıdır.

⁵⁷ Nābi Divānı, G.795 (8 beyit) s. 405. [1. Beyit; "gördükce: gördükde D.; tır:tığ D."; // 4. Beyit; "Midādāsā sevād-ı dīde reşkümden olur carī

Mürekkeb noqtasın gördükde la' l-i dil-sitānumda D."; // 5. Beyit; "Gönlü sevda çün kakülünle bir: Dil-i sevdā-zede şevk-i miyān ile D.; ger qabül olsaydı : ' arz makbul olsa D. "] YÖK Tez Numarası: 36425. Mecmuada "Nābī Efendi Üstād-ı ' Aşr" başlığı ile kayıtlıdır.

⁵⁸ Mantıkī D.,G.24 (7 Beyit),s.135. [1. Beyit; "virānenün:pervāneniñ D."; // 3. Beyit= D.'de 4. Beyit; // 4. Beyit; "himmetün: devletin D."; // 5. Beyit; "devletin: himmetin D."; // 6. Beyit; "Manţıkī 'alemden yok büy-ı ħağikatden eser Benzer ecza-yı vücuduñ aldılar ħaşşiyetiñ"] YÖK Tez Numarası: 16960.

Mecmuada "Ġazel-i Mantıkī " başlığı ile kayıtlıdır.

⁵⁹ Mantıkī D.,G.21 (8 Beyit),s.135. [1. Beyit; "?"; // 2. Beyit= D.'de 5. Beyit; // 3. Beyit= D.'de 7. Beyit; // 4. Beyit= D.'de 3. Beyit; "ümmedī: bī-dādı D."; // 5. Beyit= D.'de 4. Beyit"; // 6. Beyit; "Derünında görürsin lāle-veş bir dağ-ı ħasret var Hevā-yı ' arızuñla bitse gül ħāk-i mezārumdan"; // 7. Beyit; "Eküp tuhm-ı mahabbet bār-ı mihnet hasıl itmekdür Sorarsan Mantıkī bağ-ı cihānda kār-zārumdan"] YÖK Tez Numarası: 16960. Mecmuada Diğer Ġazel-i Mantıkī başlığıyla kayıtlıdır.

⁶⁰ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

34⁶¹

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. İtdigümçün dilberüm feryād benden incinür
Niçe dilber āşinā vü yār benden incinür
2. Tîgine ser tutduğum midur şuçum ey düstlar
Dem-be-dem ol gözleri cellād benden incinür
3. N'eyledüm bülbül gibi efgāndan özge bilmezem
Ol yüzi gül kāmēt-i şimşād benden incinür
4. Pādişāhum zulmi қо dād it didigümçün baņa
Āh kim ol ğamzesi bīdār benden incinür
5. Men' idüp yāruñ oқından sīnemi kıldum siper
Fazlī anuñçün dil-i nā-şād benden incinür

35⁶²

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Ebr-i nīsānı bu çeşm-i dür-feşānum şandılar
Na' rasın ra' duñ benüm āh u fiğānum şandılar
2. Şol kadar yaş dökdüm ol serv-i revānumdan cüdā
' Ālemi ğarķ eyleyen eşk-i revānum şandılar
3. Aldılar ğüşını bülbüller fiğānıyla gülün
Benzer anı ol yañağı gül-' izārum şandılar
4. Halk-ı ' ālem cenneti ğāyetde medh eyler göñül
Beñzer añı küy-ı yarı dil-sitānım şandılar
5. Ğüş idenler **Fazliyā** Ferhād u Mecnün kışşasın
Söylenür dillerde şimdi dāsitānum şandılar

⁶¹ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁶² Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

36⁶³

DİGER ĞAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Zevk idenler la' l-i cān-efzānı cānum şandılar
Seyr idenler kāmēt-i servüñ revānum şandılar
2. Gerden-i sīnemde ol maqtül-i la' lini görüp
Ol gözi hūn-rīzümün boynında kanum şandılar
3. Şu' le-i şem' -i şebistānı görenler bezmde
Süzümü yanmağa ol māha zebānum şandılar
4. Aq yolında münhasif māhı görenler çarhda
Penbe içre sīnede dāğ-ı nihānum şandılar
5. Raqş urur şevkinde her gün āfitābuñ zerreler
Beñzer anı ol meh-i nā-mihribānum şandılar
6. Seyr idüp māh-ı nevi bām-ı felekde ey güneş
Āhımuñ zāğ[1] çıkarmış üstüh'ānum şandılar
7. 'Ikđ-ı Pervīni felekler götürürler başda
Var ise ey **Fazlī** nazm-ı dūr-feşānum şandılar

[208]

37⁶⁴

ĞAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Dil ğam-ı tīğ-i müjeñden zaħmnāk olmuş yatur
Nīm-bismil murğveş ğaltān-ı hāk olmuş yatur
2. Ol Mesīhe bir beni şanmañ ölümlü dirilür
Her tarafda bir benüm gibi helāk olmuş yatur
3. Lāle gibi hancerünle hūn-ālūde olup
Sīne pāre pāre olup çāk çāk olmuş yatur
4. Ey tabīb-i cān katı yaşdıqda başı çāre kııl
Göñlüme bālīn-i bister seng-i hāk olmuş yatur

⁶³ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁶⁴ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

5. **Fazliye** söz söylemek haddün degül ey muhtesib
Bâdeden geçmişdür ol bî-ḥavf pāk olmuş yatur

38⁶⁵

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Nāz idüp her gün o şāhum müptelāsın arturur
Lîk ben eksükli bî-rağbet gedāsın arturur
2. Tıolar içmek şafayla perîler 'aşkına
Âdemün va'llāhi ey sūfi şafāsın arturur
3. Kaç' ider zülfini eksildükce 'ömri 'aşıkun
Âh kim miskinlerün derd-i belāsın arturur
4. Müşterî olsun ço dil bāzār-ı ğamda ḥüsnüğe
Ḥüsnünün ey h'āce-i behçet bahāsın arturur
5. 'Aşk meydânında cüst olsun dilerse ğam gönül
Bu meşeldür yügrük at kendi ğıdāsın arturur
6. Fağra düşse dil n'ola devletden istiğnā idüp
'Ārifün fağr u fenā sūfi ğınāsın arturur
7. N'ola reşk itse rağibe **Fazlî**-i bî-i' tibār
Yār aña mihr ü vefā aña cefāsın arturur

39⁶⁶

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. 'Aşkuñı terk itse dil incinme kim mecbürdür
Emri 'aşkuñ öyledür me'mür olan ma' zürdür
2. Zülfüne aşılmağa kaçd itse dil incinme kim
Dār-ı dünyāda meşeldür her gönül Manşürdür

[209]

⁶⁵ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁶⁶ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

3. Hūşe-i zūlf-i siyāhuñdan dökilmişdür şehā
Bāġ-ı hüsnüñ içre hālūñ dāne-i engürdur
4. Zāhidā pendin ne kār itsün ki gūşum toptolu
Şit-i çeng ü nāle-i bī-naġme-i ũanbürdur
5. **Fazlīyā** cān kızusın ‘ aşķ-ıla büryān itmege
Āteş-i ġamdan tutuşmışdur tenüm tennürdur

40⁶⁷

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Göñül ġam şāhıdur kim kısr-ı ‘ aşķ anuñ mekānıdur
İki ‘ ālem o kışruñ iki ayaķ nerdübānıdur
2. Kıpuñda đarb-ı sengüñden ġörürse ser-be-ser cismüm
Ne çāre ey yüzi māhum kızā-yı āsumānıdır
3. Muħabbet bezm-i rūhānıde bir şem‘ -i münevverdür
Dil-i hūnünüm anuñ la‘ lden bir şem‘ dānıdur
4. Mu‘ allim hāne-i ‘ aşķuñda çeşmüm tıflı ey h‘āce
Dem-ā-dem sūre-i ve’n-Necm oķur vird-i zebānıdur
5. Edirne şehrinüñ dilberlerine yār olup **Fazlī**
Eger kim küp düşerseñ küp şarābına zamānıdur

41⁶⁸

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Kendüyi ol h‘āce-i hüsn-i bahā zibā şatar
Naķd ü cān viren h‘arıdārına istiġnā şatar
2. Didi dilber zūlf-i müşķinüm şanasın Rūmda
H‘ace-i Hindüstāndur ‘ anber-i sārā şatar
3. Bāġ-ı hüsninde dem-ā-dem bāġbān-ı hüsn-i düst
Ehl-i ‘ aşķa lāle vü gül ġonca-i ġamrā şatar

⁶⁷ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁶⁸ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

4. Şehr-i ʿaşk içre gözüm merdümleri dükkân açup
Laʿl ü yâķüt-ıla her dem lüʾlüʾ-i lâlâ şatar
5. Göñlümi geh zülfün alur geh gözün dellâl-i hecr
Mâl-i meyyitdür diyü bâzâr-ı ğamda hâ şatar
6. Kendüyi şatmaķdur el-ħaķ kârı her dem zâhidün
Kimine rızķ u riyâ vü kimine ruʾyâ şatar
7. Fâʿide itmez senün ey hʿâce taķvâ şatdugun
ʿAşķ bâzârında varun **Fazlî**-i şeydâ şatar

42⁶⁹

DİĞER ĞAZEL-İ FAZLÎ

Fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilâtün fâʿilün

1. Ol şanem kim leblerinden bâde-i ħamrâ şatar
Varını bir cāmına yüz biñ Cem ü Dârâ şatar
2. Bir ayak şunsun tek ol sâķî bahâsın istesün
Cübbe vü destârı başdan ʿâşık-ı şeydâ şatar
3. Germ olup ger ħüsnüñe öykünse luţf it alma kim
Şemʿ-ı meclis ehl-i bezme kendüyi cânâ şatar
4. Naķd-i cānıyla vişâline ħʿarîdâr olsana
Her dem ol hʿâce metaʿun nâz u istiġnâ şatar
5. ʿÂrî olmaz ʿârdan ser pâ bürehne olmasun
ʿÂr nāmūsı libâsın ʿâşık-ı şeydâ şatar
6. Derddür bâzâr-ı dünyâda metâʿı ʿâşıkun
Derd alur ʿâşık bu yolda cānı bî-pervâ şatar
7. Ey şeker-leb tatlu tatlu **Fazlî** laʿlün medĥ idüp
Ĥüsnüñe ħayrân olan ʿâşıklara ħalvâ şatar

[210]

⁶⁹ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

43⁷⁰

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. 'Arsa-i aşkuñda göñlüm cān-ıla başdan geçer
Şanma sevdā-yı kemend-i zülf-i serkeşden geçer
2. Surh çıkdı deyü kalbünñden çıkarduñ gerçi kim
Kanda ise dirhem-i eşküm benüm taşdan geçer
3. Sineden tırün güzer kılduğca cānā dir gören
Sāhir-i perrendedür deryā-yı āteşden geçer
4. Çehre-i dilberde hüsn-i zāhire kılmaz nazar
'Aşık-ı haq-bīn olanlar göz-ile kaşdan geçer
5. Gāh tāc-ı h'āce gey vü gāh gul-i bende gey
Nik ü bed elbette **Fazlī** sağ olan başdan geçer

44⁷¹

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Gel ey ārām-ı cān öldüm za' if-i nātüvān sensüz
Yetiş kim bir dem ārām eylemez cismümde cān sensüz
2. Fiğān itdükce āhenk itmede her pīr yanunca
Belā bezminde bir neydür baña her üstüh'ān sensüz
3. Şafā nūrını görmez māh-ı 'ayşum selh olur bir gün
Olursam ey güneş yüzlü meh-i nā-mihribān sensüz
4. Hārām-i mey-furūşa varayum Beytü'l-hārām olsa
Hārām olsun baña sāķi şarāb-ı ergüvān sensüz
5. Başuma gün toğup dil rüşen olsun 'arz-ı hüsn eyle
Görünmez çeşmüme ey āfitābum bu cihān sensüz
6. Lebüşsüz içmeyem ey Hızır ölürsem āb-ı hayvānı
Eşiddür mevtden baña hayāt-ı cāvidān sensüz

⁷⁰ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁷¹ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

7. Geçüp tîr-i sipihri kavse irdi ‘ arşa-i gamda
Hadeng-i âhı **Fazlînün** eyâ kaşı kemân sensüz

[211]

45⁷²

GAZEL-İ FAZLÎ

Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

1. Va‘ de itmişdür bizi öldürmege cânānumuz
Ey ecel sen de teķāzā-y-ıla alma cânumuz
2. Öyle tîr-endāz olduķ ‘ aşķ meydānında kim
Kavse irdi tîr-i eflākı geçüp peykānumuz
3. Dökme kanın ehl-i ‘ aşķuñ zulmle nā-ħaķ yere
Çün bilürsin pādişāhum yerde qalmaz kanumuz⁷³
4. Sen tenūr-ı ‘ aşķda büryān olaldan ey göñül
Ėaķ budur ki bezm-i gamda yok durur büryānumuz
5. İrmedi ol māh-ı bî-mihrün dirîgā gūşına
Gūş-ı Keyvānı ker itdi gerçi kim efgānumuz
6. Mürveş pā-māl diyü miñnetde olmazduķ eger
Ėālümüz bilse bizüm Sulţān Süleymān Ėanumuz
7. **Fazliyā** biz Ėüsrev-i iķlîm-i ma‘ nî olmışuz
Ėaşr olunca dünyede turur bizüm dîvānumuz

46⁷⁴

DiğER GAZEL-İ FAZLÎ

Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

1. ‘İd-i vaşl-ı dilbere ķurbān olursa cânumuz
‘İzzet idüp Ėürîler alnına süre kanumuz
2. Yaķılaldan ķaddümüz ķahrıyla dehr eyler güzer
Bu toķuz ķat cevşen-i eflākdan peykānumuz
3. Olalı meyhānemüz ol dilber-i Yūsuf-cemāl
Ėa‘n ider dārü’s-selāma külbe-i aĖzānumuz

⁷² Kara Fazlî D., G.150.(1 Beyit) s. 371.

⁷³ Divanda yalnızca bu beyit bulunmaktadır. Gazelin diğer beyitleri eksiktir.

⁷⁴ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

4. Gerdeninde şanmañ ol sîmîn-berüñ gülgün yağa
Öldürüp nâ-ħağ bizi boynına düşdi ħanumuz
5. Merve ħağğıyçün gönüller Ka' besi bulur şafa
Ol Ĥalîl-i cân olursa bir gice mihmānumuz
6. Ĥüsrevā zûlm eyleme varup şikāyet eylerüz
Senden alur dādumuz Sulţān Süleymān Ĥanumuz
7. Biz ħarîf-i bezm-i ma' nâ olmışuzdur **Fazlıyā**
Ĥüsrev-i cām-ı Süleymāndur bizüm yārānumuz

47⁷⁵

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Ol Ĥalîl olsa eger bir gün bizüm mihmānumuz
Beyt-i Ma' mūra dönerdi külbe-i aħzānumuz
2. Tîğ-i ' aşkı ger şehîd itse o ħüninüñ bizi
Ĥürîler ruhsârına gülgüne ide ħanumuz
3. Baħt-ı ħ' āb-ālüdemüz derdā ki bîdār olmadı
Ĥalkı uyutmaz egerçi nāle vü efgānumuz
4. Zîkr ü tesbîhe tayanup bize zāhid ta' nı ħo
Yoğ-ısa ger sübħamuz vardur bizüm Sübħānumuz
5. Güy-ı ma' nâ ħopmada meydān-ı nazm içre bugün
Oldı ey **Fazlî** sûtür-ı şî' rümüz çevgānumuz

[212]

48⁷⁶

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Rāh-ı ħamda şanmañuz kim yarı ħam-ħ' ār isterüz
Şāddan müstağnî ħamdan ' ārî bir yār isterüz
2. Almazuz biz ey ħ' āce dünyā meta' ın bir pūla
Geçmişüz sūd u ziyāndan özge bāzār isterüz

⁷⁵ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

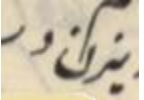
⁷⁶ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

3. H̄āce-i ‘aşkuz getürdük ‘āleme kālā-yı zār
Aña kıymet naqd-i cān virür harīdār isterüz
4. Tekye-i ‘aşk içre olduk baş açuk abdāl biz
Hırkayı harķ eyledük şanmañ ki destār isterüz
5. Cennete aldanmazuz bī-zevķ-i zāhidler gibi
Zevķ-i dünyādan berī yüz zevķ-i dīdār isterüz
6. Bülbülüz gülzār-ı istiğnāda tutduk āşiyān
Ne şafāsın güllerüñ ne zaħmet-i hār isterüz
7. Püte-i faķr u fenāda ķalbümüz ķāl eyledüñ
Egledüñ mālın menālin şanma dīdār isterüz
8. Bī-zebānuz biz bize hem bī-zebānluķdur zebān
Hem-zebān ola bize bir hoş zebān-dār isterüz
9. **Fazliyā** keyfiyyet-i dīniyyeden olduk huş-yār⁷⁷
Mest-i ‘aşk olmuş bugün bir merd-i huş-yār isterüz

49⁷⁸

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Çeşmüme gülnārdur ol ruħları gülnārsuz
Ġoncalar peykān-ı mihnetdür dehān-ı yārsuz
2. Ġamzesinden ayru hançer ķatlüme süsen durur
Lāleler dāğ-ı ağaçdur çehre-i dildārsuz
3. Ben perīşān hāle gülşen bāğ olur sünbülleri
Rīsmān-ı ğuşşadur bu zülf-i ‘anber-bārsuz
4. Gülşen ocağında nergis göz olup yaķar beni
Bāğa varsam her kaçan ol gözleri bīmārsuz
5. Bāğa varsam **Fazliyā** çeşmüme serv-i sebze-puş
Reng-beste yüzlidür ol serv-i hoş-reftārsuz

⁷⁷ Vezin aksamaktadır.

⁷⁸ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

50⁷⁹

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Hem-dem olmaz ben h' evā-dār-ile cānān bir nefes
N'ola ārām eylemezse sīnde cān bir nefes
2. Nūn idelden kāmētüm cānā elif kaddūñ ğamı
Rāhat olmaz nālišümden hālk bir ān bir nefes
3. Cān ṭabībisün yetiş ben hastaya bir çāre kıl
Kaldı ancağ cāndan ey ' Ġsā-yı devrān bir nefes
4. Şöyle dem-sāz oldılar bezm-i firākuñda baña
Benden olmazlar cüdā āh-ıla efgān bir nefes
5. Zerd idüp ney gibi cismin ğam delelden bağrını
Nāleden olmaz berī **Fazlī**-i nālān bir nefes

[213]

51⁸⁰

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1. Gördüm ol māhı güzellenmiş iken hūb olmuş
Ḥaṭṭ u hāli ile bir fitne vü āşūb olmuş
2. Eylemiş gülşen-i hūsnini benefşe tezyīn
Dağı ra' nā dağı zībā dağı maḥbūb olmuş
3. Eylemiş hūsn-i kitābını muḥaşşā ḥaṭṭı
Ehl-i idrāk arasında dağı merğūb olmuş
4. Her ṭarafdan etimi yidi üşüp kirm-i belā
Nice şabr eyleye dil ṭatalum Eyyūb olmuş
5. Düşeli firḳatine **Fazlī** o Yūsuf-hūsnüñ
Rūz [u] şeb girye kılur hūznle Ya' kūb olmuş

⁷⁹ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁸⁰ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Gül-i gülzār-ı hüsünde semen üzre çemen bitmiş
Anınçün bāğ-ı cānda sebze-i derd ü mihen bitmiş
2. Ne haddün gibi gülzār-ı cihānda bir gül açılmış
Ne kıddün gibi bāğ-ı dehrde bir nārven bitmiş
3. Gülinden umma ey bülbül vefā bŷyın bu gülzaruñ
Ki bāğ-ı dehrde gül yerine ancak diken bitmiş
4. Çemen bitmek hılāf-ı 'ādet ancak nār-ı sŷzānda
' Aceb ruhsāruruñ üzre hıtt u sebz-i küşneden bitmiş
5. ' İzār-ı ' arızuñ yādına **Fazlı** girye kılduğça
Dökilen yaşlardan yāsemīn-ile semen bitmiş

53⁸²54⁸³

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Ezelden cām-ı ' aşkuñ nŷş idüp mestāneyŷm vā' iz
Baña pend eyleme ' aklıñ kıttı dīvāneyŷm vā' iz
2. Yalıñ yüzlŷlere meyl eylesem men' eyleme çŷnkim
Ezelden ŷem' -i hŷsne yanıcı pervāneyŷm vā' iz
3. Kerem kıll da' vet itme mescide ālŷde-dāmānum
Niçe günler durur kim sākīn-i meyḡāneyŷm vā' iz
4. Aparđum ŷiše-i nāmŷsı tıaşa ' ārdan geçđüm
Şafā bezminde her dem tālīb-i peymāneyŷm vā' iz
5. Kıo pendi **Fazlı**-i dīvāneyŷm bezm-i muḡabbetde
Ezelden cām-ı ' aşkuñ nŷş idüp mestāneyŷm vā' iz

⁸¹ Fazlı mahlaslı ŷiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁸² Fazlı D. G.107 (5 Beyit),s. 347-348. [1. Beyit; "A' rāz ider o ŷem' çŷ ' arāz eyleye: A' rāz ider ol ŷem' kaçān ' arz ide D."; Zāhid: ŷŷfi D.; remed: raşad D. // 2. Beyit; "çehre: ' arız D."; // 4. Beyit; "mŷ' mīn: mŷmkin M."; // 5. Beyit; "memāta: hemānā D."] YÖK Tez Numarası: 209772. Mecmuada "Ġazel-i Fazlı" başlığı ile kayıtlıdır.

⁸³ Fazlı mahlaslı ŷiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

55⁸⁴

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Saña göz ' aşık u dil ' aşık u cān-ıla ten ' aşık
Tenümde her kılum cānā olupdur cümleten ' aşık
2. Ciger hūnīn ü ten biryān u ser bī-mağz kāmēt⁸⁵ ham
Gözüm giryān u dil biryān u cān hayrān ten ' aşık⁸⁶
3. Sipih-r-i Bīsütünü çāk iderken tīše-i āhum
Dağı bilmezdi adın Bīsütünün Kūh-ken ' aşık⁸⁷
4. Çü irdi tīr-i ' aşkuñ cāna ayruğ n'eylesün cismi
Şehīd-i ' aşk olıcağ istemez ' ömrüm kefen ' aşık
5. Eger yüz⁸⁸ yerde bāğı olsa tırmaz bāğ-ı cennetde
Cihānda gülşen-i kūyin idinmişken vaṭan ' aşık⁸⁹
6. Alup cānını ġayruñ irgürürsen vaşlına cānā
Ne dersin ġamdan ölsün mi seni cāndan seven ' aşık
7. Ser-ā-ser sūz-ı hāl olmağ gerek ey **Fazlī** eş' aruñ
Ki yanup yağıla her⁹⁰ gāh anuñla oğuyan ' aşık

56⁹¹

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Şūfiyā ben dimezem dilberde göze қаşa bağ
Nağşdan kendüyi izhār eyleyen Nağğāşa bağ
2. Sürme-i ' ayne'l-yağīn-ile açarsağ gözlerin
Büsbütün dünyāyı gör bir dāne-i haşhāşa bağ

⁸⁴ Fazlī Dīvanı G.113, 5 (Beyit), s. 351.

⁸⁵ kāmēt: kaddüm D.

⁸⁶ ten: ben D.

⁸⁷ Bu beyit divanda 114. gazelin 2. beytidir.

⁸⁸ yüz: bin D.

⁸⁹ Bu beyit divanda 114. gazelin 3. beytidir.

⁹⁰ her: ger D.

⁹¹ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

3. Dördümü bilmek dilersen s̄inem üzre dāğı gör
‘Aşqumı tuymağ dilersen gözden ağan yaşa bağ
4. Leyl̄inüñ senḡin dilinde gör vefā āşarını
Kāse-i Mecnūna pertāb eylediği taşā bağ
5. Cām-ı Cemden el çeküp şahbā-yı devletden geçüp
Sākin-i meyḡāne olmuş **Fazl̄i**-i ‘ayyāşa bağ

57⁹²

ĠAZEL-İ FAZLĪ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Eş̄k-i ḡün-ālūdla bu d̄ide-i pür-hūna bağ
Cām-ı yāḡūt içre sāk̄i bāde-i gülgūna bağ
2. Tāze tāze dāğlarla s̄ine-i şad-çāki gör
Lāle-i renḡin ile tezȳin olan hāmūna bağ
3. Baḡr-i ḡüsninde o māḡuñ ḡaşların seyr eylesen
Zāhir olmuş fi’l-meşel ‘ummānda olan nūna bağ
4. Deşt-i ḡamda dil ḡayāl-i çeşmüñ-ile eglenür
Üns t̄utmış vād̄ide āḡū ile Mecnūna bağ
5. **Fazliyā** maḡzūn idüp aḡyāra yār itdi seni
‘Aksine devr eyleyen bu gerdeş-i gerdūna bağ

58⁹³

ĠAZEL-İ FAZLĪ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Kaşr-ı cāmı itdi naḡş-ı māsivādan pāk ‘aşḡ
ḡomadı dil gülsitānıñda ḡas u ḡāşāk ‘aşḡ
2. Ney-şikāf olsa fiḡān itmez ‘aceb bu kim benüm
Nālem efzūn oldu s̄inem eyleyelden çāk ‘aşḡ
3. Zāhidā nār-ı ‘azābıyla beni ḡorḡutma kim
Hicrden ḡayrıdan eyler ‘āşıkı bī-bāk ‘aşḡ

[215]

⁹² Fazl̄i mahlaslı şiihlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁹³ Fazl̄i mahlaslı şiihlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

4. Sürme-i çeşm-i *ulu'l-ebşār* ola her zerresi
Yār kūyında iderse cismümi ger hāk aşk
5. ‘Arşa-i bezm-i muhabbetde niçe çâpüklerüñ
Arçasın yire getürdi **Fazliyā** çālāk ‘aşk

59⁹⁴

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

1. Mest-i ‘aşkuñ güzelüm meskeni meyhāne gerek
Yaşı mül bağı kebāb u gözi bīmāra gerek
2. ‘Aşk meydānına kim başsa kadem başını ol
Derd çevgānına top itmege merdāne gerek
3. ‘Āşıkısuñ dağı şem‘ine yan ey dil zīrā
Kul olan hizmet-i Mevlāsına pervāne gerek
4. Ey ecel cānumı al tek beni vaşl it yāra
Cānı ben n’eyleyeyin kim başa cānā ne gerek
5. Çünkü pervāne gibi şem‘-i visāle yandüñ
Fazliyā sağa cihān içre dağı ya ne gerek

60⁹⁵

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. ‘Āşık-ı zülf-i nigāruñ kārı āh olmağ gerek
Çarḥ-ı nūrı āhı dūdından siyāh olmağ gerek
2. Milket-i ‘aşk içre şāh olan belā-keş ‘āşıka
Bu toğuz kat çarḥ-ı a‘lā taht-gāh olmağ gerek
3. Zülf-i sevdāsına yāruñ baş қоşan ‘āşıkların
Cismi bir kıla dönüp kaddi dü tā olmağ gerek
4. Ruḥ қомаğa atınuñ ayağına Leclāc-ı dil
Naṭ‘-ı ḥüsn içinde bir ferzāne şāh olmağ gerek

⁹⁴ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁹⁵ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

5. Atlarıyla āsitānında o şāhuṅ **Fazliyā**
Ya ben olup ya raḳīb-i rū-siyāh olmak gerek

61⁹⁶

ĠAZEL-İ FAZLĪ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Mey-i 'aşkıyla sūfi āḳil-iseṅ 'aḳlı zā' il ḳıl
H'evā-yı zūlf-i yāri gerden-i cāna selāsil ḳıl
2. Şeref burcında ol māha muḳābil olmak istersen
Dem-ā-dem var tīr-i āha burc-ı ḳavsı menzil ḳıl
3. Emīn ol ḳurtulup cümle belālardan şafālar sür
Kemend-i zūlf-i yāri boynuṅa miskīn ḥamā' il ḳıl
4. Bu dükkānuṅ şaḳın aldanma ey h'āce metā' ina
Murāduṅ naḳduṅ iste var yetīm eşiḡi sā' il ḳıl
5. Ne şüret gösterür āyīne-i devrān gör ey **Fazlī**
Cemāl-i 'aşḳ-ı pāk-i yāri kendüṅe muḳābil ḳıl

[216]

62⁹⁷

ĠAZEL-İ FAZLĪ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Şafā gibi Ḥiṭā vü Çīn ü Māçine sefer çekdüm
Şaçunuṅ bulmadum bir şemme būyın derd-i ser çekdüm
2. Şeb-i ḡamda kemend-i zūlf-i sevdāsıyla dildāruṅ
Hemān Allāh-ıla bir ben bilürem kim neler çekdüm
3. Lebüṅe ḡonca-i bāḡ öykünürmiş ey gül-i ra' nā
Seḡer nāzūklük-ile aradum aḡzın ḥaber çekdüm
4. Çeküp cāmı raḳīb-i rū-siyāha būseler virdüṅ
Şurāḡi gibi bezm-i ḡamda ben ḥūn-ı ciger çekdüm
5. Senüṅ bār-ı belānı ursalar ḳafa geçerdı kef
Ben anı ḥā' il oldum niçe kez ey sīm-ber çekdüm

⁹⁶ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁹⁷ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

6. Gözüñ kim ‘ayn-ı h̃āb olmış durur görmeyeli ‘aynum
Şeherler görmedüm uyhu yüzünü çok şeher çekdüm
7. Şeh-i mülk-i gamum **Fazlî** belā mülkini fetḥ itdüm
Sipāh-ı eşk-i çeşm-i şancaḡ-ı āh-ı şeher çekdüm

63⁹⁸

ĠAZEL-İ FAZLÎ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Cām-ı Cemden şāh bezminden ferāğum var benüm
Ḥamdulî’llah elde bir tolu ayağum var benüm
2. Ḥ̃ān-ı vaşluñ rāh-ı ‘aşkuñda temennā eylerem
Bir faḡirüm kāse-i serden ferāğum var benüm
3. Zāğ-ı zülfinüñ görüp sevdāsına bel bağladum
Ḳayda düşmiş bülbülüm müşkil duzağum var benüm
4. Dāğlar yaḡdum tenümde rüşen eyler şümüñü
Tekyegāh-ı dehrde niçe çerāğum var benüm
5. Her biri bir māh-ı mihrinden yaḡar **Fazlî** çerāğ
Sīne-i sūzānum üzre niçe dāğum var benüm

64⁹⁹

ĠAZEL-İ FAZLÎ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Ol şeh-i ‘ālem ki yār-ı dil-pesendümdür benüm
Ben anuñ kemter ḡuluyum ol efendimdür benüm
2. Zāhidā pendin ḡulağa ḡoymazuz deyü müdām
Ehl-i ‘aşḡa söyledüm meşhūr pendümdür benüm
3. Ḳulle-i ḡaşr-ı belāya ḡıḡmağičün düzd-i dil
Dūd-ı āhum ḡalḡa ḡalḡa bir kemendümdür benüm
4. Ḳaşr-ı cānda şāh-ı ‘aşḡa irmesün diyü gezend
Micmer-i miḡnetde yaḡdum dil-pesendümdür benüm

⁹⁸ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

⁹⁹ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

5. Menzil-i şāda iletür cān-ı ğam-perverdemü
Cām-ı gülgün sākiyā çāpük semendümdür benüm
6. Gendüm-i hālin görüp yaqdum oda cān hırmenin
Kendüyi otlara yağan yine kendümdür benüm
7. Dimedüñ bir gün vefādan **Fazlıyi** yād idesin
Niçe demlerdür esirüm derdmendümdür benüm

[217]

65¹⁰⁰

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

1. Kāra saçuñla nice bī-karār olam yavrım
Belā-yı aşkuñ-ıla h'ār-zār olam yavrım
2. Doĝar mı başa o devlet ki sen qad-i servüñ
Ya niçe sāye gibi hāksār olam yavrım
3. Ŧabībüm el şara merhem gibi revā mı seni
Bu zaħm-ı hicr-ile ben Zülfikār olam yavrım
4. Rakīb-ile beni lāyık mıdur ki bir tutasın
Cihānda it gibi bī-i' tibār olam yavrım
5. Qoşa hem atuñ öñince piyāde seyr ideyin
Semend-i hicre nice bir süvār olam yavrım
6. Dökülse mümkün eger **Fazlı** pāre pāre olmağ
Ne çāre derd-i ğama ben de yār olam yavrım

66¹⁰¹

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Serin senüñ binā-yı aşq iden Ferhād imiş bildüm
İşi başa iletmiş bī-naẓir üstād imiş bildüm
2. Vişālin hırmeniñden hāşılum yoğ dāne-i ħarca
Bu yolda kendüm āħir kāhveş berbād imiş bildüm

¹⁰⁰ Fazlı mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹⁰¹ Fazlı mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

3. Yine irdümse kapuñda itüñ olmağ-ıla irdüm
Cihānda işleyen her işi yaḥşı ad imiş bildüm
4. Dehānuñ-çün gülistān mevsiminde ‘andelīb-i dil
Dem-ā-dem eyledügi yoḡ yire feryād imiş bildüm
5. Şabā vaşf-ı kadüñ itmiş çemende göñline girmiş
Anuñ-çün raḡş ider serv anuñ-içün şād imiş bildüm
6. Varanlar anda hep didāra eylerler heves ey ḥūr
Ḳazā-yı ravza-i küyuñ behişt-ābād imiş bildüm
7. Yaşum yollar başar ḡanlar döker derdinde dād itmez
O şāh-ı ālem-ārā **Fazliya** bī-dād imiş bildüm

67¹⁰²

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

1. Elüm al sākiyā ḡam leşkerine pāy-māl oldum
Bir ayak şun ayaklandur beni kim ḡasta-ḡāl oldum
2. Ümīd-i pāy-būsuñla nigārā na‘ lçeñ gibi
Büküldi ḡāmetüm ḡamdan ümīd altında dāl oldum
3. ‘Aceb mi el beni barmağ-ıla göstereley ey meh
Düşelden gün yüzüñden ayru inceldüm hilāl oldum
4. Dehān u zülf ü ḡadd ü kākülinden ayru dildāruñ
Tenümde ḡalmadı bir ḡılca ḡāḡat bī-mecāl oldum
5. Ḥayālātı ile naḡş u nigārūñ rüz şeb **Fazli**
Döner dil şevḡle ḡüyā ki fānūs-ı ḡayāl oldum

[218]

68¹⁰³

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1. Gökleri göge boyar āh-ı seḡergāhum benüm
Gün gibi doḡmazsa ḡarşumdan eger māhum benüm

¹⁰² Fazlî mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹⁰³ Fazlî mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

2. Dönse olmaz tokinur çarhına bir gün ey felek
Ġāfil olma bir atılmış tirdür āhum benüm
3. Āhuma gördi ki olıma muķābīl āfitāb
Heybetinden bir çakım oldu od ey māhum benüm
4. Na‘l-i sīm üstüne şevkiyle çü çekdük bir elif
Hūblar içre bir eyü ad eyledük şāhum benüm
5. Tutdı gün gibi cihānı irdi başı göklere
Fazliya germ olmasun mı āteş-i āhum benüm

69¹⁰⁴

DİGER ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Şāh-ı ‘aşkum dūd-ı āhum bārgāhumdur benüm
Eşk-i çeşmüm kılıcı kanlu sipāhumdur benüm
2. Kōnmağa derd ü belā bir tekyedür sīnem şehā
Anda dāğ-ı nār-ı ‘aşkuñ dūdğāhumdur benüm
3. Pādīşāh-ı ‘aşk olaldan irdi başı göklere
Āfitābum māh-ı nev taraf-ı külāhumdur benüm
4. Ser-be-ser yakup cihānı halk içinde dilberā
Peyrevümi od eyleyen bu nār-ı āhumdur benüm
5. Gün gibi tāk-ı ser-i eflāk olurum **Fazliya**
Ol kamer bir gün dise ger hāk-i rāhumdur benüm

70¹⁰⁵

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Ol yūzi hurşīdüm olaldan dil-ārāmum benüm
Zerrece bir yerde yoķdur ey dil ārāmum benüm
2. Ben harīf-i bezm-i ‘aşk-ı yār idüm bir demde kim
Şīşe-i eflāk idi ol bezmde cānum benüm

¹⁰⁴ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹⁰⁵ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

3. ʿAşkla başdum ʿadēm gördüm senüñ küyuñ demin
İrmeğe ol bezm-i hāşşa vardur iḳdāmum benüm
4. Serv-i gül-endāmdan düşse kaçan kim bāğda
ʿArz-ı endām itseñ ey serv-i gül-endāmum benüm
5. Gerçi kim Mecnūn gibi şahrāya düşdüm ben ğarīb
Olmadı vaḥşī ğazālum bir nefes rāmum benüm
6. Dilberā öldür beni diyü çok ibrām eyledüm
Vah ne öldürdi beni red itdi ibrāmum benüm
7. Görmedüm bir zerrece **Fazlī** vefā ol māhdan
Āh kim geçdi cefālar birle eyyāmum benüm

71¹⁰⁶

ĠAZEL-İ FAZLĪ

Mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün

- 1 Gözüm yollarda ʿaldı ḥalka-i zer gibi sultānum
Bu gice bende ḥānemde olasın deyü mihmānum
- 2 Zālām-ı şām-ı ğamda ʿalmışum çeşmüm münevver kıl
Meded ʿarşumda par par yan gel ey şemʿ-i şebistānum
- 3 Müşerref eyleseñ mūr-ı zaʿ ifüñ ḥānesin bir şeb
Kemāl-i luṭf u cūduñdan ne kem ola Süleymānum
- 4 Şeb-i firḳatde ʿaldum ʿālem-i cānı münevver kıl
Bu gice bizde aḥşamla görüñ ey māh-ı tābānum
- 5 Yanından tā ki gitdüñ **Fazlīnün** gitdi o dem cānı
Ümīd-i maḳdemünḍür şimdi cānı tende ey cānum

[219]

72¹⁰⁷

ĠAZEL-İ FAZLĪ

Fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

1. Kāş yüz biñ başum olsa saña ʿurbān eylesem
Her birin pāy-ı seg-i küyında ğaltān eylesem

¹⁰⁶ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren ʿalışmalarda tespit edilememiştir.

¹⁰⁷ Fazlī mahlaslı şiirlere yer veren ʿalışmalarda tespit edilememiştir.

2. Kāş yüz biñ dīdem olsa tende cānā her birin
Dürr-i dendānuñ ğamından ‘ ayn-ı ‘ ummān eylesem
3. Kāş yüz biñ aĝzum olsa şad hezār elfāzla
Rūz şeb medħinde sen şāhuñ şenā-h`ān eylesem
4. Kāş yüz biñ sīnem olsa ‘ arşa-yı ālāmda
Her birini ğamzenüñ tīrine kalkan eylesem
5. Kāş yüz biñ göñlüm olsa ‘ aşkuñla ‘ āleme
Vāmıķ u Ferhād Mecnūn gibi destān eylesem
6. Kāş yüz biñ cānum olsa ‘ aşkla büryān idüp
İtlerüñi her gice külbemde mihmān eylesem
7. Kāş yüz biñ ‘ aqlum olsa **Fazlı**-i dīvāneyüm
Her gice efkār-ı zülfüñle perişān eylesem

73¹⁰⁸

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1. Rūy-ı mūyuñ olalı maṭlūb-ı cānum şubħ u şām
*Ve ‘d-ḍuħā¹⁰⁹ ve ‘l-leyl¹¹⁰*dür vird-i zebānum şubħ u şām
2. Uyusam rü‘ yāda uyansam gözümdede cilveger
Zülf ü ruhsāruñdur ey māh-ı cihānum şubħ u şām
3. Göz aĝardı giryeden göñlüm karardı ğuşşadan
Ḥaṭṭ-ı haṭṭuñdan cüdā ey dilsitānum şubħ u şām
4. Küfr-i zülfüñ ref‘ kıl dil görsün imān nūrını
Zulmet-ile nūrı mestūr itme ḥanum şubħ u şām
5. Ḥaṭ nedür ruhsāruñ üzre kim görüpdür cem‘ ola
Bir arada ey meh-i nā-mihribānum şubħ u şām
6. Şavm-ı hicrinde şeb-i kadr-i vişālüñ yād idüp
H`āb ḥordan geçdüme ey sükker-dehānum şubħ u şām
7. Leylī zülfüñ mihiri ben Mecnūnı meftūn ideli
Söylenür Rūm u ‘ Arabda dāsitānum şubħ u şām

¹⁰⁸ Fazlı mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹⁰⁹ “Kuşluk vaktine andolsun.” ayetinden iktibastır. (Duhâ/1))

¹¹⁰ “Yemin olsun, bürüyüp örttüğünde geceye.” âyetinden iktibastır.(Leyl /31)

8. Levh-i 'ac-ı safha-i zer-kârdan eyler 'ayân
Ma' nî-i şî'rüm haç-ı 'anber-feşânum şubh u şâm
9. Luţf idüp ağıyâra **Fazlî** bendeji kahr eyleme
Zulmi ço 'adl eyle şâh-ı kâm-rânum şubh u şâm

[220]

74¹¹¹

ĠAZEL-İ FAZLÎ

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1. Āh kim dil mülkini fetḥ eyledi sulţân-ı ğam
'Arşa-i cānda bugün durdı yine dīvān-ı ğam
2. Eyledi dil fülkini girdāb-ı miḥnet içre ğarḳ
Cüş idüp bād-ı belā-y-ıla yine 'ummān-ı ğam
3. Mezra' -ı dilde bitürdi toḥm-ı derd-i miḥneti
Ḳatre ḳatre ebr-i firḳatden yağup bārān-ı ğam
4. N'ola olsa gözlerümden kevkeb-i eşküm 'ayân
Matla' -ı dilden ṭulū' itdi meh-i tābān-ı ğam
5. Kendü cānumdan ṭoyurdı ölmege aş yer diyen
Tā ki çekdi çāşnigîr-i muḥabbet h'ân-ı ğam
6. Tā ki gün göstermeyüp oldı ḥavāle cānuma
Ḥâne-i dilde bülend olup yine eyvān-ı ğam
7. Bendeveş emrine fermān eyledi bu göñlümi
Olalı ḥaylî benüm başuma bu sulţân-ı ğam
8. **Fazliyā** maḥzūn idüp Ya' ḳüb-ı ḳalbi atdılar
Çāh-ı derde Yūsuf-ı cānı atup ihvān-ı ğam

75¹¹²

ĠAZEL-İ FAZLÎ

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1. Ser-te-ser 'âlem ğarîḳ-i eşk-i ḥūnumdur benüm
Devlet-i 'aşḳunḳa hep 'âlem zebūnumdur benüm

¹¹¹ Fazlî mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

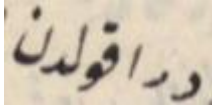
¹¹² Fazlî mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

2. Hüsrev-i ' aşkum belā iklimine kıldum sefer
Vāmıķ u Ferhād u Mecnūn reh-nümūnumdur benüm
3. Ruķ koyup fi'l-ħāl atınuķ pāyına baş oynamak
' Āşık-ı ferzāneyüm şāhā oyunumdur benüm
4. Mā' il olsam zāhidā ' ayb itme maħbūb u meye
Çün yigitlik çağı hemgām-ı cünūnumdur benüm
5. Bağlasam cennet-i me 'vāda mesken bağlamam
Kūy-ı dilber çün bugün cāy-ı sükūnumdur benüm
6. Sırr-ı ' aşkı zāhir ü bāṭın cihāna fāş iden
Düstlar dāğ-ı birūn āh-ı derūnumdur benim
7. Kākül-i dilber gibi ayaklara şalar beni
Fazliyā baħt-ı siyāh-ı ser-nigūnumdur benüm

76¹¹³

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Vāh ki sevdüm yine ol ğonca-dehānı görmeden
Bülbüli oldum bugün ol ğülsitānı görmeden
2. Leylī zülfi siħri-y-ile aldı ğönlüm ol perī
Vālih ü mecnūnı oldum herğiz anı görmeden
3. Ğül gibi eyledi ' aşık beni
Ğülşen-i ğüsn içre ol bülbül-zebānı görmeden
4. Ol lebi ' isī-deminden cān bağışlar ādeme
Ben revān itdüm anuķ yolına cānı görmeden
5. Şuya döndi mūya cismüm hey dirīğā hecrde
Kıl kadar ben daħı ol mūyı miyānı görmeden
6. Bāğ-ı ğamda sāyeveş üftāde vü pāmālim
Rāstī ben ol boyı serv-i revānı görmeden

[221]

¹¹³ Fazlī mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

7. Miñnet oğlarına sīnem eyledi devrān siper
Fazliya ben dağı ol serv-i revānı görmeden

77¹¹⁴

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Şafāyı şūfiyā gel ' aşık-ı mestāneden öğren
Harābat ehli ya' nī sākin-i meyhāneden öğren
2. Nigāruñ zülfi zencirine bend olmağ dilersen ger
Anı gel şūfiyā sen ' aşık-ı dīvāneden öğren
3. Düşüp şem' -i dil-efrūza gül eyler küllī eczāsın
Göñül ' aşk āteşine yanmağı pervāneden öğren
4. Ser-ā-ser şāh şāh olmag-ıla cismün senün ' aşık
Kara zülfiñe el kıomağ dilersen şāneden öğren
5. Derünüñ al kıan idüp öper la' lini dildaruñ
Bu alı **Fazliya** ' ālemde sen peymāneden öğren

78¹¹⁵

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

1. Ey çarđ cefā fennin o bī-dāddan öğren
Ehline iriş şan' atı üstāddan öğren
2. Aşmağ diler iseñ dili tut ğamzesin ey zülf
Hün-rizligün fennini cellāddan öğren
3. Gülzārda ey serv dikilüp ne turursın
Reftarı yūri ol kıadi şimşāddan öğren
4. Ol hüsrev-i Şirīn-lebe cān virmegi ' aşık
Maķşūd idinürseñ dil-i Ferhāddan öğren
5. Üstādı olupdur kıatı māhir durur ey dil
Ġam şan' atını **Fazli**-i nā-şāddan öğren

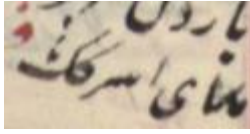
¹¹⁴ Fazlī mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹¹⁵ Fazlī mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Meskenümden ayru düşdüm bir ġarīb āvāreyin
Yārumı aġyār elümden aldı ġanda varayın
2. Derd-i firġat cānuma kār itdi ġāyet bilmezem
Derdüme kimden olur çāre kime yalvarayın
3. Bir yaġa bu' d-ı ġabīb bir yaġa ġurb-ı raġīb
Bu iki derd arasında ġalmışam bī-çāreyin
4. Yimezem ġam öldüğüme cān virürdüm tek hemān
Sīm sīneġ sīneme bir kez kefenveş şarayın
5. Dilden olan dāġ-ı ġasret āşikār olsun saġa
Sīnemi tīġ-i belā-y-ıla demidür yarayın
6. Şerġe şıġmaz pārelerden pāreye çekdüġ beni
Tīġ-i ġamdan vāh ki şerġa şerġa pāre pāreyin
7. Yārdan mehcūr olup oldum diyārumdan cüdā

esrükün **Fazlî**-i bī-çāreyin āvāreyin

[222]

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Dil ü cān-ıla ġamzeġ nice bir ceng ü cidāl itsün
Ben öldüm ol ġarāmī āġiret ġaġġın ġelāl itsün
2. Şu kim bilmek diler keyfiyyet-i aġvāl-i Mecnūnı
Mey-i ' aşġıyla mest olmaġı ol kendüye ġāl itsün
3. Zālām-ı şām-ı ġamdan ' ālemi dil tīre olmuşdur
Meded ġün gibi ol meh-rū bize ' arz-ı cemāl itsün

¹¹⁶ Fazlî mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹¹⁷ Fazlî mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

4. Atı pāyına yüz sürmek müyesser ola şāyet kim
Olıcak tayr-ı ğam ol şeh-süvārum pāy-māl itsün
5. Yoluña cān virürsin ḥabbece şaymaz ḥalāḥile
Cihānda **Fazliyā** dilber sevenler cem^ˆ -i māl itsün

81¹¹⁸

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā^ˆ ilün mefā^ˆ ilün mefā^ˆ ilün mefā^ˆ ilün

1. Helāk itdi dil-i bīmārumı ğuşşa cüdā senden
Meded olursa senden olur ey sākī baña senden
2. Bugün cānı virüp kendinden eyle dilberi rāzī
Dilersin ey gönül rāzī ola yāruñ Ḥudā senden
3. İşüm başa varup ben pāy-māle el virür devlet
Eger bir gün görem bir el ucıyla merḥabā senden
4. Şaçunla ^ˆ aşıkun ^ˆ ömri dırāzısın benüm ^ˆ ömrüm
Vefā ^ˆ ummağ gibidür ^ˆ ömrden ummağ vefā senden
5. Belā vü derd ü ğam andan cüdā olmadı bir laḥza
Cüdā düşdi nigārā **Fazlī**-i bī-çāre tā senden

82¹¹⁹

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mef^ˆ ülü mefā^ˆ ilü mefā^ˆ ilü fe^ˆ ülün

1. Kanlar dökilür ḥançer-i bürrānuñ ucından
Başlar kesilür zülf-i perişānuñ ucından
2. Ne çok tolaşursın şaçı zencirine ey dil
Bir gün saña bir bend geçer anuñ ucından
3. Kıl merhem-i vaşluñla aña¹²⁰ çāre ṭabībüm
Çāk oldı yürek nāvek-i hicrānuñ ucından
4. Sīnemde niçün tırmaya kan itmedi ise
Ḥūn oldı benüm bağrum o peykānuñ ucından

¹¹⁸ Fazlî mahlaş şiiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹¹⁹ Kara Fazlî D., G.146 (2 Beyit) s.370.

¹²⁰ aña: meded D.

5. Dilden sevenüñ āh ki cānına ider kaçd
Ādemler ölür ğamze-i fettānuñ ucından
6. Dil anı görür ey kaçı yā cānına minnet
Her tır ki ire sīneme müjġānuñ ucından
7. Ey **Fazlī** okın sīneme çekdüm dir imişsin
Hağdur seni öldürse bu yalanuñ ucından

83¹²¹

ĠAZEL-İ FAZLĪ

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

1. Pīrāheni gül üzre semendür bedeninde
Güldür semen üzre bedeni pīreheninde
2. Bir gün irür ey dil ölürin āh-ı nesīmi
Bülbüllerüñ inletme igen ğam dikeninde
3. Baş indire Tūbā deye Tūbā-y-ıla sidre
Ger görse kaçdün servini 'ālem çemeninde
4. Kāküllerinüñ fikri-y-ile tendeki cānum
Bir mürde durur mār pür olmuş kefeninde
5. Her acı sözi tatlu gelür cānuma **Fazlī**
Şekker tutar ol şūh meger kim deheninde

[223]

84¹²²

ĠAZEL-İ FAZLĪ

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Perīşān eyleyüp zülfüñ beni āşüfte-ħāl itme
Şalup ayaklara miskīni ğamdan pāy-māl itme
2. Ġayāli mūmiyānınuñ beni ğamdan ğayāl itdi
Benüm bir kılca ey şūfi vücūdum var ğayāl itme
3. Baña bilmez misün tır-i müjeñle sen neler itdün
Gözüm yaşıyla rüy-ı zerdümi al itme al itme

¹²¹ Fazlī mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹²² Fazlī mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

4. Var iken kıadd-i dilber ʿ aynuma bir öpce gelmezsin
İgende ey nihâl-i serv ʿ arz-ı i ʿ tidâl itme
5. Muğâl olmuş durur ölmeğden evvel **Fazlı** dildârıñ
Ölince **Fazlıyâ** ʿ âlemde ümmîd-i vişâl itme

85¹²³

[MÜFRED]¹²⁴

Fâʿ ilâtün fâʿ ilâtün fâʿ ilâtün fâʿ ilün

Merğamet itmezse Şîrîn ʿ âşık-ı nâ-kâmına
Dest-i çüb-ı tîşe-i Ferhâdı şoksun [...]

86¹²⁵

GAZEL-İ FAZLİ

Fâʿ ilâtün fâʿ ilâtün fâʿ ilâtün fâʿ ilün

1. Kaşr-ı nefşün muğkem olursa der-i Hıyber gibi
Kıvvet-i ʿ aşkıyla kam ʿ it ey göñül Hıydar gibi
2. Bulmasun yol ʿ âlemi kıalbüñe Ye ʿ cüc-ı fiten
Râh-ı Hâkıda üstüvâr ol sedd-i İskender gibi
3. Olmağ istersen eger ser-çeşme-i erbâb-ı cüd
Câm-ı luğfi halka bezl it sâkı-i Kevser gibi
4. Per döker Cibrîl-i ʿ akl ey dil irişmez menzile
Refref-i ʿ aşkıyla ʿ azm it râha peygamber gibi
5. Düldül-i ʿ aşkıñ rikâbından kesilme bir nefes
Hıdmet-i mevlâña çüst ü çâbük ol Kıanber gibi
6. Yiridür şalsa kerâmetle şuya seccâdesin
Çehresin zerd eyleyen ʿ aşk-ıla nîlüfer gibi
7. Çekmesün dirsenğ gözüñe mîl hırsîd-i kıazâ
Kimsenüñ ey dil harîmin gözleme ağıter gibi
8. Bâd-ı luğfiyla gülistân eyle kıahruñ âteşin
Kıaşd kıo Hâkıkuñ Hıalîlin yakmağâ âzer gibi

¹²³ Şiirin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹²⁴ Bu şiir mecmuada Beyt başlığıyla verilmiştir.

¹²⁵ Fazlı mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

9. Bād-ı āfetden vücūduñ zevrakı bulsun ħalāş
Fazlıyā şal baħr-i ‘ aşka kendüñi lenger gibi

[224]

87¹²⁶

ĠAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Eşk-i çeşmüm ‘ ayn-ı ‘ ummān olmasun öldür beni
Tığ-i ħicr-ile ciger kıan olmasun öldür beni
2. Çeşmüñe öldür beni didükce nāz eyler velī
Şoñra ey ħūñi peşimān olmasun öldür beni
3. ‘ Aşık öldürmekde ki kıattālsın derlerse ger
Pādişāhum saña bühtān olmasuñ öldür beni
4. Ağzuñı yād itdüğičün kıaşd ider çeşmüñ dile
Yoķ yire arada bir kıan olmasun öldür beni
5. Öldürem bir gün seni ey **Fazlı** didüğüñ baña
Ey gözi ħūñ-riz yalan olmasun öldür beni

88¹²⁷

ĠAZEL-İ FAZLİ

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Kıaşuñ yādur didüm ħazız itdi la‘ lin şundi vü güldi
Bugün bir iki söz ile baña bir buse toğruldı
2. Benüm-çün çeşm-i pür-ħūñ olanı kıatl eylerin dermiş
O ħūñinüñ işidüp bu sözini gözlerüm tıldı
3. Senüñ reyħān saçuña öykünürmiş bāğda sünbül
İrüşüp ħışm-ıla bād-ı seħer anuñ saçın yoldı
4. Senüñ mihr-i ruħuñdan olmadı bī-mihrlik eksük
Benüm māħ-ı ħayātum ey hilāl-ebrü tamām oldı
5. Vişāli gülşeniniden dem-be-dem bir ħonca-i tāze
Gül-i ‘ ömrüm dirīg ol ħasretiyle **Fazlıyā** şoldı

¹²⁶ Fazlı mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹²⁷ Fazlı mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

GAZEL-İ FAZLİ

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1. Düşdi dil silsile-i zülfüne dīvāne gibi
Yandı cān şem' -i ruhuş şevkine pervāne gibi
2. Derd-i cānum acıdur döne döne düşmenler
LİK ağız ağıza olalı peymāne gibi
3. Küfr-i zülfine tolaşur ikide birde rakīb
Görüş iblīsı görüş kaçdını imāna gibi
4. Zāhidā cenneti öğme yüzüme 'uşşāka
Dünyede yir mi olur gūşe-i meyhāne gibi
5. Seng-i cevriyle urup şīşe-i qalbünjı şın
Fazliyā yine senüş ol gözi mestāne gibi

DİĞER GAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Dilde sırr-ı la' lünjı hıfz itmişem cānum gibi
Küfr-i zülfüş şaklaram sīnemde imānum gibi
2. Gün yüzüş 'aşkına gör şādıklıgın kim şevkle
Şubh çāk itdi yaqasını girībānum gibi
3. Bezm-i 'işretde görüş şevkını ehl-i meclisüş
Nāylar bel baqladı feryāda efgānum gibi
4. Leblerüşle zevkını gördi şurāhı sāgaruş
Bezmdede ağız şulandı çeşm-i giryānum gibi
5. Cān-ı şīrīnin acıdur bu dil-i Ferhādumuş
Her kaçan mey nüş ider ol hüsrevā qanum gibi
6. Meclis-i gāmda görüş sūz-ı derūnum şem' bizüm
Hālūme yanar yaqılır qalb-i sūzānum gibi

[225]

¹²⁸ Fazlı mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.¹²⁹ Fazlı mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

7. Hāk-i pāyuñ oldı **Fazlî** didüm ol şeh didi kim
Başa ilişmiş işin zülfi-perişānum gibi

91¹³⁰

DİGER ĞAZEL-İ FAZLÎ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Döne döne cānuma cevr itme cānānum gibi
Ey felek sen de belā olma başa cānum gibi
2. Gelmeye bir göñlüme mānend-i sivā-yı cihān
Bir vefāsuz olmaya 'ālemde cānānum gibi
3. Muşhaf-ı hüsnüñ başa kat [kat] ğarīm ola eger
Küfr-i zülfüñ bilmez isem dīnüm imānum gibi
4. Yār olaldan göñlüme ğuşşañ feraħdan dilberā
Yire göge şığmadum eşkümler efğānum gibi
5. Gül yüzüñ gülşende çöz ey serv gördi şevkle
Ğonca çāk itdi bükāsımı girībānum gibi
6. La' l-i leb bir tīr gönderseñ nigārā sīneme
Zahmımuñ ağzı şulanur çeşm-i giryānum gibi
7. Ğuş idüp kūyında nālem **Fazliyā** ol gül dimiş
Bāğuñ olmaz bülbüli murğ-ı hoş-elhānum gibi

92¹³¹

ĞAZEL-İ FAZLÎ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Mā-cerā-yı 'aşkı ey eşküm revān ol ol yāra di
Al elin kim kaldı ayaklarda ol bī-çāre di
2. Sāye gibi pāy-māl-i bāğ-ı miħnetde müdām
Yüzüme başşun kadem ol serv-i hoş-reftāra di
3. Dāğ-ı sevdā-y-ıla pür olmuş derūnı lāleveş
Bisteri hāk-i sīne bālīni seng-i hāre di

¹³⁰ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹³¹ Fazlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

4. Düşeliden bādveş sevdā-yı bŷy-ı zŷlfŷne
Yok kararı kıl kadar tŷrma yeler āvāre di
5. Dāgdār-ı hasta-i ‘ aşkuŷ olupdur lāleveş
‘ Akl u şabrı kalmadı āhŷr dŷşer kuhsāra di
6. Ey şeker-leb itdi hicrŷn şŷyle dem-beste beni
Tŷtŷ-i gŷya igen kādŷr degŷl gŷftāra di
7. Dāg-ı miħnetden olupdur **Fazlŷ**-i dil-ħastanuŷ
Bağrı pŷr-ħŷn lāle gibi sŷnesi şad pāre di

[226]

93¹³²

DİGER ĞAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ ilātŷn fā‘ ilātŷn fā‘ ilātŷn fā‘ ilŷn

1. Ey gŷnŷl derd-i derŷnuŷ ħālŷni ol yāra di
Derdmendŷm cān ŷabŷbisin baħa kıl çāre di
2. Ĥār-ı ķamda bŷlbŷl-i nālānıı iŷletmesŷn
Ey şabā billāħ var ol ruħları gŷlzāra di
3. Ol Mesŷħŷn leblerinden çekdiğŷm acıları
Ĥazret-i ‘ İsāya ey āhum felekde vara di
4. Bir sŷz ile ādeme biŷ cān bağışlar ey gŷnŷl
‘ İsŷ-i şānŷ der iseŷ ol Mesŷħ-āsāra di
5. Bŷ-vefālar medħin itmek niceye dek **Fazliya**
Vaħtidŷr medħ ŷ şenāyı Ĥazret-i Ĥŷnkāra di

94¹³³

ĞAZEL-İ FAZLİ

Fā‘ ilātŷn fā‘ ilātŷn fā‘ ilātŷn fā‘ ilŷn

1. Sāgar-ı bezm ŷpdi al-ıla leb-i cānānumı
Telħ-kām idŷp beni devrān içŷnde cānumı
2. Mey içerken muħtesib tŷtdŷ bugŷn meyhānede
Dŷkdi gŷl gibi şarābumı kurutdŷ ķanumı

¹³² Fazlŷ mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹³³ Fazlŷ mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

3. Sırrımı pinhân dilerdüm halka fâş itdi benüm
Göreyin kim inil inil eglesün feryādumı
4. Ey yüzi cennet ışınlardı kendü hâline
Görseler ehl-i cehennem âteş-i hicrānumı
5. Nice efgān itmeyem bülbül gibi **Fazlî** bugün
Hār ile hem-rāz gördüm ol gül-i handānumı

95¹³⁴

GAZEL-İ FAZLİ

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Ey müselsel kākülün sevdāsı cān eglencesi
Leblerün fikri baña rūḥ-ı revān eglencesi
2. Gülşen-i kūyında ārām itse murğ-ı dil n'ola
Bülbüli nālānuḡ olur gülsitān eglencesi
3. Oldurursaḡ bir nefes ġamdan cüdā olmaz göñül
N'eylesün biçārenünğ oldur hemān eglencesi
4. Kāmetüm ḡam idüp āh itsem o şāhum ḡazḡ ider
Bes olur tıfluḡ dilā tır vü kemān eglencesi
5. Eglenür dil leblerünğ ḡaḡrıyla her dem kim olur
Rind-i mey-ḡāruḡ şarāb-ı erguvān eglencesi
6. Hicrde eglence baña ḡam virüp ḡam almadur
H'āceye bāzārıdur her dem dükān eglencesi
7. Vaşf-ı ḡüsnünğ itmedendür zevḡı her dem **Fazlınunğ**
Şā' irünğ eş' arıdur pes her zamān eglencesi

[227]

96¹³⁵

[228]

¹³⁴ Fazlî mahlaşlı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹³⁵ Enderunlu Vasıf GFM., Tsd .1 (17 Bent) s.32. [4. Bent; “yardı: deldi M.”; // 10. Bent; “ebed: e[l]bed GFM.”; // 14. Bent, 3. dizede “Vezin aksamaktadır.”] YÖK Tez Numarası: 336286 Mecmuada “Güfte-i Vāşif Efendî” başlığı ile kayıtlı olan şiir, güfte mecmuasında “Tedis-i Vāsif Bey Bey-i Cenāb-ı Mevlanā Kuddise Sırruhu'l-‘alā” başlığı ile kayıtlıdır.

97¹³⁶

[KİT' A]¹³⁷

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1. İztırâb-ı gama düşmekden ise
İhtiyâr-ı sefer itmek yegdür
2. Yârı ağıyâr ile görmekten ise
Yıqılup bir yana gitmek yegdür

98¹³⁸

GÜFTE-İ FÂZİL MERŞİYE-İ SULTÂN SELİM HAN

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1. Rüz u şeb kaçır-ı felek külbe-i aḥzân olsun
Sâz-ı Nâhid tarab-ı nefḥa-i efgân olsun
Kâr u iqbâli anuḡ müntec-i ḥüsrân olsun
Felegüḡ ḡubbe-i firûzesi vîrân olsun
‘ Âlemüḡ enfüs ü âfâḡı perîşân olsun
2. Şöyle efgân ideyüm ḡulgüle-i âhumdan
Yer ola ḡüş-ı felek nâle-i şebḡâhumdan
Çıḡlasun ḡâs-ı felek şadme-i efvâhumdan
Felegüḡ çarḡı kırılısun nefes-i âhumdan
Pâre pâre dökülüp ḡâkle yeksân olsun
3. Kürre-i hey’et-i devvâreleri ba’ de’l-yevm
Mehçe-i çetr ü nigün-sâreleri ba’ de’l-yevm
Aḡter ü lü’lü-i şehvâreleri ba’ de’l-yevm
Felegüḡ şâbit ü seyyâreleri ba’ de’l-yevm
Rîze rîze dökülüp¹³⁹ rîḡ-i beyâbân olsun

¹³⁶ Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹³⁷ Bu şiir mecmuada Rubâ‘î başlığıyla verilmiştir.

¹³⁸ Enderûnlu Fâzıl’ın kasidesine Kâmil mahlaslı şairin tahmisidir. Bu kapsamda Deniz GÖRER’in “Kıbrıslı Hocazâde Şeyh Ahmed Dîvân-ı Kâmil” isimli YLT.’de; Dürdane Tekin’in “19. Yüzyıldan Çağatayca Bir Divan: Harezmî Kâmil Divanı’nın Transkripsiyonu Ve İncelemesi” isimli tezinde de tarama yapılmış fakat bu şiir tespit edilememiştir. Yine Kâmil mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda şiir tespit edilememiştir. Metindeki karşılaştırmalar Fâzıl’ın kasidesiyle yapılmıştır.

¹³⁹ dökülüp: saçulub D.

4. Şıfr u zā' id gibi bî-rağbet ola eyyāmı
Mişl-i taqvīm-i kühen sākıt ola aḥkāmı
Ḥakk ola şafḥa-i dilden heme ḥarf u nāmı
Felegüñ¹⁴⁰ çāk ola nüḥ atlas-ı mīnāfāmı¹⁴¹
Līme līme dağılup 'āleme rīzān olsun
5. Dest-i müflis gibi biñ ola reḥāsı felegüñ
Görmeye vüs'at-i eyyāmı siyāhı felegüñ
Perde olsun gözine zūlm ü günāhı felegüñ
Doğmasun bir daḥı ḥurşid ile māhı felegüñ¹⁴²
Māh u sāli şeb u ruzı bize pinhān olsun
6. Ne idi eyledigin devr ü ḥilāf-ı me'mül
Anı zann eyleme kim olmaya senden mes'ül
İnkisār eylemede böylece aşḥāb-ı 'uḳül
Kılmasun ruz-ı felek bir daḥı eczā¹⁴³-yı fuşul
Ne bahār u ne ḥarīf ü ne zemistān olsun
7. Ba' de-zīn kilik-i nigārende-i Bihzād kadar
Çekmesün gülşen ü dehre gül-i ra'nāyı deger
Yağmasun rüy-ı zemīne şelc hemr bār u maṭar
Düşmeye şebnem ü ter esmeye hoş bād-ı seḥer
Ne gül-i tāze ne bülbül ne gülistān olsun
8. Ümmühān-ı felek ü ḥādişe-i rāy-ı zulem
Yine dünyāya getürdi yeñi ḥüzn ü mātem
Olmaya bir daḥı ābisteni ekdār u elem
Hep 'aḳīm ola mevālīd ü şelāş-ı 'ālem
Ne nebāt ola ne ma' den ne de ḥayvān olsun

[229]

¹⁴⁰felegüñ: felek D.

¹⁴¹mīnāfāmı: kānımı D.

¹⁴²māhı felegüñ: çarḥıñ mahı D.

¹⁴³eczā: icrā D.

9. Eyledüñ başumuza ‘ālemi sen tar yeter
Farq olınmaz şeb u rüz ile hemvār yeter
Ne bu keçrev hareket böylece refitār yeter
Ey felek ey felek ey dehr¹⁴⁴-i sitemkār yeter
Rüz-ı [ma]hşer görelüm ‘āleme dīvān olsun
10. N’eyledi saña o Cem-cāha ki kıyduñ zālīm
Şeref-i salţanat o māha ki kıyduñ zālīm
Öyle bir ‘ārif-i billāha ki kıyduñ zālīm
‘Ālemüñ zıllı olan şāha ki kıyduñ zālīm
Nice şimden gerü ‘ālem nice devrān olsun
11. Naqş-ı vīrāndur ancak felegüñ kār işi
Bir heyūla gibidür nīk ü bedi gösterişi
Degmez iqbālīne dünyānuñ ‘aceb keşmekeşi
Nice mağrūr ola iqbālīne dünyāda kişi
Tıtalum taht-ı cihān üzre Süleymān olsun
12. Olıcağ ‘āzīm-i ‘uqbāya o şeh nesl-i sa‘id
Düşmen-i ‘Āl-i ‘Abā eylediler cümlesi ‘id
Çāre ne böyle imiş levh ü kader vaqt-i va‘id
‘Ālemüñ zıllı o hāqān u Selīm Hān-ı şehid
Taht-ı mülki dilerem ravza-i Rıdvan olsun
13. Öyle bir ‘ārif-i şāhenshah ü dānā-yı hākīm
Cevher ü ferdi iderdı o hezār bār taqsīm
Miş-i düşde dağı hülyāda vü zāhirde ‘adīm
Öyle kattān¹⁴⁵ u fehīm hem de kerem-kār u hālīm
Her ma‘ārifde kemāl-āver-i itkān olsun
14. Cüz-i terkīb-i vücūd-ı şehi rüz u fıtrat
Kılmış ‘irfān-ıla tahmīr ü Hākīm-i Kudret
Fehm ü idrākine yok hāşılı hadd ü gāyet
Hüsn-i ahlāqla ol hüsn-i cemāl-i tal‘at
Böyle qābil mi ‘aceb bir dağı insān olsun

¹⁴⁴ dehr: çarh D.

¹⁴⁵ kattān: dā‘nā D.

15. İtdi çok kârgēh-i ‘ālim ü hikmet ifşā
 Dağı tophāne vü tersāneyi itdi ihyā
 İhtirā‘ ı nice mümkün ola hadd ü iḥşā
 Nice ḥayrāt u eṣer eyledi icād u ra‘ nā¹⁴⁶
 Hızmeti nezd-i Hudā mūcib-i ğufrān olsun
16. İstedi rābıtaya gire serāser ecnād
 Gele a‘ dāsına ğālib ṣeh-i ferḥunde-nihād
 Ola [hem] āsūde-ḥāl zıll-i hümāyunda ‘ ibād
 Kıldı tertīb-i ‘asākır dağı ta‘ līm-i cihād
 Ğāziler zümresine ṣāh-ı ṣehīdān olsun
17. Kıldı mebzūl o kadar sa‘ y u belīğ ü himmet
 Rūz ṣeb itmiş idi selb-i ṣafā-yı rāḥat
 Kār u bārı heme tanzīm ü umūr-ı milket
 Ol kadar ancağ olur ğayret-i dīn ü devlet
 Sa‘ y-ı meṣkūrı kabūl-āver-i Yezdān olsun
18. Rūṣenā olmadadur fā‘ ide-i efzūnı
 Bī-baṣāret ne bilür mihr ü meh-i gerdūnı
 Ehl-i hikmet bilür ol nüṣḥa-i Eflātūnı
 ‘Aḳıbet vācib olur zāhir olan ḳānūnı
 Bilinür ḳadr-i ‘abā mevsim-i bārān olsun
19. Bilmedi kıymetini ḥar-meniş ü lā-yefhem
 Urmasun bir dağı fehm-ile ferāsetden dem
 Rūz ṣeb sīnesini taş ile dögsün ādem
 Ağlasun maḥṣere dek hūnla ṣeṣm-i ‘ālem
 Heft-deryā-yı cihān ḥasret-ile ḳan olsun¹⁴⁷
20. İtdügi käre peṣīmān olup itdi ṣefḳāt
 Pīr-i çarḥuḡ gözüne geldi sirişk-i rikḳāt
 Ḳaṭreden ‘ārif olur baḥr-i muḥīṭ-i hikmet
 Yağdı hep ṣā‘ iḳalar bād u maṭar bir müddet
 Mātem-i dehre bu yetmez mi ki bürhān olsun

[230]

¹⁴⁶ rā‘ na: binā D.

¹⁴⁷ Bu beyit divanda 31. beyittir.

21. Farz olur yād bize raḥmet ile şubḥ u mesā
Cānib-i Ḥaḫdan olan ḥamse-i evḳātāsā
Ḳabza-i mülki ola mülk-i behişt-i a‘ lā
Kim umar¹⁴⁸ taḫta bedel āh ola tābūt-ı fenā
Şāh-ı mazlūm ‘adem iḳlīmine sultān olsun
22. N’ola vü o sultān-ı zamān zīnet-i mülk
Ser-te-ser emrine münḳād iken devlet-i mülk
Böyle cārī ḳalem ü şun‘ -ı Ḥudā ruḫşat-ı mülk
On sekiz sāl sekiz māh meger müddet-i mülk
Va‘ de geldikde ne ḳābil daḫı meydān olsun
23. Öyle bir şāh-ı cihān ferruḫ-ı ‘ayn u devrān
Muşḫaf-ı mülk idi Sūre-i Nūr u Raḥmān
Tāb-dār etmiş iken kevnı o luṭf-ı Yezdān
Allah Allah nice ḫurşīd-i cihān-tāb-ı zamān
Bir avuç ḫāke girüp rīg ile pinhān¹⁴⁹ olsun
24. Levḫ-i taḳdīr aḫa olmışdı ezelden ma‘ lūm
Oldı teslīm-i ḳazā yoḫsa o şāh-ı mazlūm
Pençeleşmek nice mümkin ola şebbāz ile būm
Bir alay kāfir-i bī-dīn idüp ol şāha hücūm
Tā ki ol mehlekeden ‘adne şitābān olsun
25. Ḥāşılı toḫme-i ‘ifrīt-nihād u sufle
Kār-ı ḳubḫlarını cümle çıkarıdı fi‘ le
Zikr-i tevḫīd-i ilāhīde iken bi’l-ḡafle
Bir sürü kelb-i ‘aḳūr itdi o şīre ḫamle
Her biri nār-ı cehennem ile püryān olsun

¹⁴⁸ umar: bilür D.

¹⁴⁹ rīg ile pinhān: ser-be-ḡirībān D.

26. Ser-i a^ç dāsı hemīşe o şeh-i zī-şānuḡ
 Țop-ı ġalṡānı ola ^ç arşageh-i devrānuḡ
 Ol Yezīdān u seg ü kāfir-i bī-īmānuḡ
 Ten ü ervāhına la^ç net ola¹⁵⁰ melū^ç nānuḡ
 Dilerem¹⁵¹ ḡāneleri dūzaḡ-ı nīrān olsun
27. Zātına vehbet-i Ḥaḡ iken anuḡ nīk-i ḡiṡāl
 Tā ezelden aḡa maḡdūr iken esbāb-ı kemāl
 Şems-i bürhān-ı velāyet iken ol nūr-ı cemāl
 Āh ol cism-i laṡīf¹⁵² ol ten-i pālūde-miṡāl
 Ne revā ḡarb-ı edānī ile lertzān olsun
28. Dehr gösterdi ^ç aceb ^ç arbede-i şūr-engīz
 Sīneden ola helākin dilerem ḡançer-i tīz
 Bu mükāfāt mıdur söyle eyā çarḡ-ı sitīz
 Kimseye öf dimemiş iken o Sulṡān¹⁵³-ı ^ç Azīz
 Ne belā şadme-i a^ç dā ile nālān olsun
29. Şanma bu ^ç ālem-i ser-geşte-i sersām degül
 Bu muşāb-ıla cihān ser-te-ser ālām degül
 Sīne-çāk-ı faḡīr ehl-i dil-i nā-kām degül
 Yalḡız nāle-keşi ümmet-i İslām degül
 Kim umar millet-i Tersā daḡı giryān olsun
30. Böyle mersūm-ı ḡazā ol ḡaṡ-ı pīşānīde
 Ruḡşat-ı Ḥaḡ bu imiş va^ç de-i sübhānīde
 Olmadı ḡülşen-i devletde diġer gül çīde
 Çünki tekrār ile ḡan olmadı bu fānīde
 Dilerem taḡt-ı¹⁵⁴ beḡā mülkine¹⁵⁵ ḡākān olsun

¹⁵⁰ ten ü ervāhına la^ç net ola :la^ç net olsun ten ü ervāhına D.

¹⁵¹ Dilerem: Ebedī D.

¹⁵² laṡīf: şerīf D.

¹⁵³ sulṡān: nāzende D.

¹⁵⁴ taḡt: dār D.

¹⁵⁵ mülkine: taḡtına D.

31. Dürr-i maẓmûn ile pür olsa da tab^ç -ı **Kâmil**
Niçe ta^ç bîri anuñ rişte-i nazma kâbil
Mülhem-i gaybla dūr-i nazmı anuñ velhâşıl
Didi merşiyyesini hâşş u çerâğı **Fâzıl**
Tâ kıyâmet¹⁵⁶ sebeb-i bâ^ç is¹⁵⁷-i Ğufrân olsun
32. Tâ ki o belde-i mihr ü meh-i çarh u gerdân
Rûz şeb^ç âleme olduķca fūrûğ-ı raşşân
Nâ^ç il-i müjde-i fetḥ olsun İlâhî her ân
Nūr ile merķad-ı pâkinde o yatduķca hemân
Ḥazret-i pâdişahuñ^ç ömri firāvân olsun¹⁵⁸

99¹⁵⁹

[232]

[233]

[234]

100¹⁶⁰

¹⁵⁶ tâ kıyâmet : tâbe-maḥşer D.

¹⁵⁷ bâ^ç is: rahmet D.

¹⁵⁸ Bu beyit divanda 35. beyittir.

¹⁵⁹ Nahifî Süleyman Efendi D., K.3 (57 beyit) s.154-158. [2. Beyit; “meş^ç alesi: meşğalesi D.”; // 4. Beyit; “derdine: derdiñe D.; başına: başuña D.”; //14. Beyit; “bed-peymānuñ: hevā-peymanuñ D.”; //19. Beyit; āḥir: nāgāh D.;// 35. Beyit; “āh: eşk D.”; // 38. Beyit; “dilerim : kerem D.”;// 39. Beyit; “getüre: getürür D.” 45. Beyit; “Vaḥşet: Deḥşet D.”; // 49. Beyit; “senün; eger kim D.; hiç: - D.”] YÖK Tez Numarası: 21280. Mecmuada “Kaşide-i Mev^çızaü’l-Nüfûs Merḥûm Naḥifî Efendi Rahmetu’llahî^ç aleyh” başlığı ile kayıtlı şiir divanda “Mev^çıza Der Terğib ü Terhîb” şeklindedir.

¹⁶⁰ [7. Beyit; “ḥarâba: fenâya D.”; // 10. Beyit; “namuñ :adin D.”; // 19. Beyit=D.’de 24. Beyit; // 20. Beyit= D.’de 25. Beyit; // 21. Beyit=D.’de 27. Beyit; // 23. Beyit=D.’de 28. Beyit; // 24. Beyit= D.’de 29. Beyit; // 25. Beyit=D.’de 30. Beyit; // 26. Beyit= D.’de 31. Beyit; // 27. Beyit= D.’de 32. Beyit; // 28. Beyit= D.’de 33.Beyit; // 29. Beyit= D.’de 35. Beyit; // 30. Beyit= D.’de 36.Beyit”; // 31. Beyit= D.’de 38. Beyit; // 32. Beyit= D.’de 39. Beyit; // 33. Beyit= D.’de 20. Beyit; “?”; // 34. Beyit= D.’de 40. Beyit; // 35. Beyit=D.’de 41. Beyit; “?”; // 36. Beyit= D.’de 42. Beyit; dimez münkirler eyvallah: dimezler kim veliyullah D.;// 37. Beyit; “Ṭarîḥ: Şırâṭ D.”; // 38. Beyit= D.’de 22. Beyit; “Murâbiṭlar: Mürâyiler D.”; // 39. Beyit= D.’de 21. Beyit; “bir adam: āh D.”; // 40. Beyit= D.’de 23. Beyit; // 41. Beyit; “olupsar: ola D.”; // 42. Beyit= D.’de 46. Beyit; // 43. Beyit= D.’de 47. Beyit; // 44. Beyit= D.’de 48. Beyit; // 45. Beyit; “âlemde: dünyâda D.; fi sebिलillah: ol veliyullah D.” // 48. Beyit; “Azîzüm: ‘Azîzüñ D.;baña :yine D.”; // 50. Beyit; “başım da hod külah Allah: başda külah vallah D.”; // 52. Beyit; “baña virildi kenzullah: virildi baña kenzullah D.”; // 53. Beyit; “ağniyâdandır: oldı şâhenşâh D.”; // 54. Beyit; “ser-fürâz oldı āḥir: ser-fürü itmez D.”; // 55. Beyit; “Ne ḥavfundan murâdum var paşa vü hem ağalardan: ne ḥavf u ne murâdum var beg ü paşa ağalardan D.”; // 58. Beyit; “kalbüme: kalbüñe D.”; // 59. Beyit; “bundan : bütün D.”; // 62. Beyit= D.’de 65. Beyit; // 63. Beyit; “târîḥidür: târiḥ durur D.; bi-iznillah: bi-emrillah D.”] [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/508201](https://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/508201) KUT (ALPAY), G. (1971). Veysi’nin Divanında Bulunmayan Bir Kasidesi Üzerine. Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten, 18,169-178.

Mecmuada “Kaşide-i Veysi Efendi” başlığıyla kaydedilmiştir.

[235]

[236]

[237]

101¹⁶¹

SARAYBOSNA AHĀLİSİ MÜCRİMLERİNÜD CÜRÜMLERİ ‘AFVI İÇÜN VEZİR-İ ĀŞAF
NAZİR DEVLETLÜ ‘ABDULLAH PAŞA HAZRETLERİNE SARĀY MOLLĀSINUD
VİRDİGÜ KAŞİDEDÜR

Mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

1. Veliyyü’n-ni‘ metā bu vaz‘ -1 küstāhāneme bādī
Hemān inşāf u ‘adlūñ luṭf u cūd-1 bī-kerānuñdur
2. Ne denlü ṭard u ib‘ ād eyleseñ bu ‘abd-1 nācīzi
Melāz u melce ‘üm billāh yine āsitānuñdur
3. Temelluḡ eylemek ḡalk-1 kerīm-i faḡr-1 ‘ālemle
Medār-1 fevz olur ‘uḡbāda bī-şübhe amānuñdur
4. ‘Afüvv ismine maḡhar bir vezīr-i pāk-i gevhersin
Hezārān mücrimānı ‘afv kıлмаḡ eski şānuñdur
5. Nice mücrimleri der-‘uhde itdüm ‘afv-1 taḡlīşe
Kefālet eyledüm ma‘ lüm-1 zāt-1 ḡahramānuñdur
6. Kerem ḡahr eylemek dest-i mücāzātında yeksāndur
‘Aṭā vü ‘afv ise mu‘tād-1 luṭf-1 tev‘emānuñdur
7. İdersin ‘uhdemi maḡbūl ey destūr-1 ‘ālī-cāh
Yine luṭf-1 firāvānuñla cūd-1 rāygānuñdur
8. Egerçi cürmle ālūdedür ehl-i serāy ammā
Niçe demdür du‘ ā-gū-yı beḡā-yı ḡānedānuñdur
9. Bu ‘ıyda ‘ıyd-1 aḡḡıyye dinür sen daḡı ḡurbān it
Mübārek başuḡa mücrimleri ‘afv it zamānuñdur
10. Hiç olmazsa bu def‘a cürmini ‘afv eyle sultānum
Degülse ‘afv-1 ḡaṭ‘ ī bārī irḡā-yı ‘inānuñdur
11. Kerem-kārā bu dem tebrīk-i ‘ıyd u cāh için geldüm
Kerem ‘afv-1 mürüvvet sūdde-i fermān-revānuñdur

¹⁶¹ Hasīb mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

12. Ümidümdür ki [ol] Hâkdan bu ihsānuñ mükāfâtı
Liķā-yı Hâzret-i Hâķ bā' iş-i Nîl-i cinānuñdur
13. Efendim luţfuña maġrūr itdüm bu işe cür'et
Kerem sulţānumuñ tevfiķ ise ancaķ Hūdānuñdur
14. Eger iznüñ olursa hâk-i pāya eyleyem taķrîr
Şaķāyıkda yazar manzūr-ı devlet iķtirānuñdur
15. Tefe'ül eyledükde nüshā-i mezkūreden nā-gāh
Zuhūr itdi bu ma' nā Āşafā hâţır-nişānuñdur
16. Cenāb-ı Hâzret-i Sulţān Selimüñ Şeyhü'l-islāmı
Ki Zenbîlli 'Alî mesmū' sem'-i nüktedānuñdur
17. Yüz elli şaķşı ķatle emr-i 'ālî şādır olmışken
Dimiş Müftî Efendi emr ü fermān pādişāhuñdur
18. Recāmend olduġında 'afvına red eyleyüp Sulţān
Buyurmuş bu siyāset emr-i Sulţān-ı cihānuñdur
19. Hemān sen emr-i fetvāda Efendî iştiġāl eyle
Vazîfeñ olmayan emri recā itmek riyānuñdur
20. Efendüm pādişāhum āhîret aġvāli müşkildür
Umūr-ı āhîretde bu faķîrūñ dīdebānuñdur
21. Budur ħavfum mu' ātib olasın hevl-i ķıyāmetde
Huzūr-ı Hâķda da' vā ideler bî-hūde ķānuñdur
22. Bu ma' nā hâţır-ı 'abd-i faķîre lāyih olmışdur
Bu 'işmet Āşafā ancaķ Hūdā-yı müste'ānuñdur
23. Beni memnūnen 'avdet itdürürsen ey kerem-kānı
Hāsib-i müstemend-i zāra ħayrāt u ħasānuñdur

[238]

EL-BAGDADÎ RŪĦÎ NA‘T-I ŞERİF

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Es-selām ey maḥrem-i ḥalvetgeh-i *sümme denā*¹⁶³
 Mihr-i burc-ı men ‘aref maḥbūb-ı ḥaşş-ı Kibriyā
 Māh-ı gerdūn-ı risālet şāh-ı evreng-i Ḥudā
 ‘Āşık-ı ḥüsn-i Cenāb-ı Ḥālīk u ‘arz u semā
 Ahmed ü Hāmid Muḥammed Muştafā vü Murtażā
2. Es-selām ey zātı zāt-ı Ḥaḳḳa müsteşnā Ḥabīb
 Ḥastegān-ı ‘illet-i ‘iştāna ḥaḳḳānī ṭabīb
 Şerbet-i luṭf-ı şefā‘ atden idersin bī-naşīb
 Rūz-ı cān-sūz-ı kıyāmetde ḳalur ümmet ğarīb
 Dest-ġir ol el-meded ey pīşvā-yı enbiyā
3. Es-selām ey şānına nāzil olan emr-i şalāt
 Muḥbir-i şādık nebiyy-i Ḥaḳ Resūl-i pāk-i zāt
 Seyyid-i kevneyn şefi‘ ü’l-müznibin ‘ālī-şıfāt
 Faḥr-i ‘ālem bā‘işt-i icād-ı cümle kâ’ināt
 Māhtāb-ı leyletü’l-Ḳadr-i berāt-ı ihtidā
4. Es-selām ey ‘ālem-i ‘ilm-i ledünn üstād-ı baḥş
 Hāce-i bālā-nişin-i mesned-i irşād-ı baḥş
 Māḥi-i küfr ü ḳalālet cāmi‘-i ezdād-ı baḥş
 Kevne merbūṭ olmadın ser-rişte-i evtād-ı baḥş
 Ḳā’im itmişdi Ḥudā zātun eyā ḥayru’l-verā

¹⁶² Ruhî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir. Ayrıca başlıkta verilen “Bağdādî Rūḥî” tamlamasıyla da naatın Bağdatlı Ruhî’ye ait olduğu düşünülmektedir. Fakat hem tür bazlı hem de mahlas bazlı yapılan araştırmada naat herhangi bir divanda veya çalışmada bulunamamıştır.

¹⁶³ “Sonra (ona) yaklaştı.” ayetinden iktibasır.(Necm/ 8)

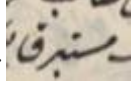
5. Es-selām ey *ķābe ķavseyne*¹⁶⁴ kemān ebrūsı tāc
 Kuhl-ı *mā zāga ’l-başar*¹⁶⁵ çeşmünle eyler ibtihāc
 Dārū-yı ‘afvunla şıhhat bulmadığın her mīzāc
 Eylemezsen rahmeti ümmet ķalurlar lā-ilāc
 Kimden itsün ehl-i derd dermānı kimden ilticā
6. Es-selām ey mażhar-ı levlāke levlāk iftitāh
 Ey sevād-ı leyle-i Mi‘rāc-ı nūrı her şabāh
 Ƙudsiyāna maķdem-i sermāye-i fevz ü felāh
 Giricek zīr-i livā-yı ħamdüñe ehl-i şalāh
 Mücrimānuñ eyleme evrādını vāh ħasretā
7. Es-selām ey neng-i rahş-ı ‘azm-i meydān-ı ferāh
 Cılvegāh-ı āsumān-ı nüh tıbāk u heft kāh
 Naħl-i icādına dünyā ile ‘uķbā berg-i şāh
 Şāh-rāh-ı sünnetüñdür ehl-i taķvāya dūşāh
 Ey ziyā-yı cebhesi nūr pertev-i şems-i duĥā
8. Es-selām ey tālīb ü maṭlūb u mergūb u aħad
 ‘İllet-i icād-ı hesti mażhar-ı nūr-ı ebed
 Nūr-ı zātun ħaķķı-çün ey maħrem-i bezm-i Şamed
 Dergeh-i ‘arş āsitānuñdur kerem ķıl itme red
 Al elüm ķaldur reh-i ğafletden ey nūr-ı Ĥudā
9. Es-selām ey şehd-i ‘aşķı ‘āşıķa cāndan lezīz
 Tūṭı-i cāna nebāt-ı vaşl-ı cānāndan lezīz
 Telĥ-kām-ı ‘āşiyāna derd-i dermāndan lezīz
 Pīş-i vicdān-ı beşerde yoĝ-iken andan lezīz
 Cān u başum yoluñda biñ fedā olsun fedā

[239]

¹⁶⁴ “Öyle ki, iki yay kadar hatta daha yakın oldu”. ayetinden iktibastır.(Necm/ 9)

¹⁶⁵ “Göz (gördüğünden) şaşmadı ve (onu) aşmadı.” ayetinden iktibastır.(Necm/ 17)

Âyette Hz. Peygamber’in Cebrail’i gördüğü anda bakışlarının onda sabitleştiği, başka bir şeye bakmadığı anlatılmaktadır.

10. Es-selām ey şāhib-i Mi‘ rāc-ı şāh-ı tācver
Rākib-i Refref pūş ‘ arşü’s-sefer
Seyyid-i ser-cümle-i efrād-ı evlād-ı beşer
Senden olmazsa şefā‘ at rüz-ı maḥşerde eger
Dūzaḥ-ıla ḥālūme bī-şek iderler kaḥkaḥa
11. Es-selām ey ‘ arif-i billāh-ı ḥalvetgāh-ı rāz
Nāzenīn-i ḳurb-ı ḥaşşü’l-ḥaşş-ı Rabb-i bī-niyāz
Sidre-hümā bülbül-i ‘ arş-āşiyān-ı ‘ izz ü nāz
Ey gül-i bāğ-ı cemīle bāğ-ı kevneyne tırāz
Ser-firāz-ı lī-ma‘ a’llah şāhib-i ḥavz u livā
12. Es-selām ey tuḥfe-i rūḥı şalāt-ı bī-ḳıyās
Vey şalātı revnaḳ u pīrāye-i efvāh-ı nās
Ravza-i pākūḡ ile eyvān-ı cennet hem esās
Ümmetüñden eyleyen ma‘ dūd-ı Ḥaḳḳa şad sipās
Ey şeh-i pīş-rev meh-i Baḥḥā Resül-i müctebā
13. Es-selām ey zūhra ki mihr-i nübüvvet-müntaḳış
Ḥuccet-i maḥtūm-ı Ḥaḳ tuğrā-yı emr-i nūr-reş
Yaḳmasun deyü vücūd-ı nāzūkin tāb-ı güneş
Ebr[i] ḳılmış farḳuḡa Ḥaḳ sāyebān ey māhveş
Sen de ḳılma üstümüzden sāye-i luḥfuḡ cüdā
14. Es-selām ey ravza-i pāk-i muḥāf-ı ‘ ām u ḥāş
Ḥaşşa-i zātı ‘ izz ü eşref-i cümle ḥavāş¹⁶⁶
Nice_ olur maḥşerde ḥālüm ey şeh-i ‘ afv-iḥtişāş
Olmadı dest-i hevādan dāmenüm benüm ḥalāş
İtmedüm fermānuḡuḡ biñde birine iḳtidā

¹⁶⁶ Vezin aksamaktadır.

15. Es-selām ey inkıyādı ehl-i dīne dīn ü farz
İttibā‘ -ı ümmet üzre farz ‘ ayn u ‘ ayn farz
Kılmada bālīnini *küntü turāb*¹⁶⁷-ı çarḥ-ı ‘ arz
Saḡa medfen olalı ey cevher-i gül ḥāk-i arz
Ḥāk-i ḡabrūndür melā’ik çeşmine kuḥl-ı cilā [240]
16. Es-selām ey zīb ü zīn-i Refref-i ḡavş-ı bisāt
Maḡdem-i gerdūn-ı seyrünle melekler pür-neşāt
Sākinān-ı ‘ arş-ı a‘ lāya medār-ı inbisāt
Şimdiden бүkdi miyān-ı ‘ aḡlumı ḡavf-ı Şırāt
Korkaram yolda ḡoya bār-ı girān-ı māsivā
17. Es-selām ey āşinā-yı burc-ı i‘ zāz-ı Ḥafīz
Lücce-i nā-faḡr-ı bāb-ı mevc-endāz-ı Ḥafīz
Bülbül-i ‘ arş-āşiyān-ı sidre-i pervāz-ı Ḥafīz
Gülbün-i bī-sāye gül-bā[ḡ] ḡonca-i rāz-ı Ḥafīz
Bāḡ-ı Yāsīn ravza-i Ṭaha Muḡammed Muştafā
18. Es-selām ey şevḡine şevḡ ile çarḥ iden semā‘
Maḡzar-ı sırr-ı rumüz-ı *cāvvizü’l-işneyni şā*¹⁶⁸
Tābe-maḡşer ḡösterüp fermānuḡa ḡalk-ı ittibā‘
Eylemekde bāḡ-ı şer‘ ünḡden ḡalāyık intifā‘
Ḥār-ı ḡırman olmadın ḡavf eylerem rūzi baḡa
19. Es-selām ey leyletü’l-İsrā-yı teşrīfe çerāḡ
Ey şehīd-i ‘ aşḡına me’vā olan dāḡ üsti bāḡ
Kılmasun Allah Ḥabīb ‘ aşḡuḡı dilden ıraḡ
Kāfir olsun ḡulluḡuḡdan ḡösteren rūy-ı firāḡ
Sen ḡabül eyle hemān ey Ḥaḡ ḡarīn-i aşfiyā

¹⁶⁷ “Kuşkusuz biz insanın önceden yapıp ettiklerini karşısında göreceği ve inkârcının, “Keşke toprak olsaydım!” diyerek dövüneceği gün gerçekleşecek olan yakın bir azaba karşı sizi uyardık.” ayetinden iktibastır. (Nebe/40)

¹⁶⁸ “Her sır iki kişiyi aşarsa yayılır.” Arapça bir atasözü veya deyim diyebileceğimiz sözün açıklaması bu şekildedir. Buradaki ikinin; iki dudak arası da olabileceği düşünülmüştür.

20. Es-selām ey dūde-i ecdādına hayrū'l-ḥalef
 Muḳtedā-yı enbiyā-yı müctebā ervāḥ-ı selef
 Ḳadr-i seng-i rāhına nispet dūr ü gevher ḥazef
 Yoḳ şalāt-ıla selāmuḡ itmeden a' lā şeref
 'Ömrüm oldukça şalātuḡ eylerem şubḡ u mesā
21. Es-selām ey ḥādimüḡ Cibrīl merkūbuḡ Burak
 'Āşıkuḡ Ḥaḳ cilvegāhuḡ āsumān-ı nüh-ṭabāk
 Bundan a' lā rütbe olmaz ey meh-i burc-ı talāk
 Eyleyüp Cibrīl ile Allāha ' arz-ı iştiyāk
 Bezm-i ḥaşş-ı ḳurba da' vet ide Bī-çün u çirā
22. Es-selām ey hāce-i dürrü'l-' ulüm-ı şer' -i pāk
 Ümmī-i nā-h'ānde üstād-ı ' ilm-i feyżnāk
 Müşk-i cennet ḳabr-i pür-envāruḡa pertevde ḥāk
 Hāk-i pāk-i ravzā-i pür-nūruḡa **Rūḥi** fedāk
 Ey şehen-şāh-ı serīr-ārā-yı mülk-i iştifā
23. Es-selām ey *rahmeten lil-'ālemīn*¹⁶⁹ hayrū'l-milel
 Olmayup şikeste-dilden rişte-i tül-ı emel
 Ey Resūl-i a' zamü'l-ḳadr-ı Ḥudā-yı lem-yezel
 Rūz şeb kārūm me' āşī itdigüm sū' -i ' amel
 Eylemezsen ḥāl pek müşkil olur ' afvum ricā
24. Es-selām ey rāyet-efrāz-ı risālet es-selām
 Es-selām ey ḳāidü'l-ceyş-i nübüvvet es-selām
 Ālinüḡ aşḥābınuḡ tā sā' at-i rüz-ı ḳıyām
 Tuḥfe-i ervāḥı olsun es-şalāt u ves-selām
 Ey emīn-i vaḡy-i Ḥaḳ şāh-ı şefā' at-intihā
25. Es-selām ey zā'ir-i dergāh-ı Cibrīl-i Emīn
 Menzīl-i şān-ı şerīfī *rahmeten lil-'ālemīn*
 Ḳabr-i pākin olduḡıçün genc-i envār-ı yaḳīn
 Ser-fürü eyler turāba dā'imā çarḡ-ı berīn
 Ey turāb-ı ḳabri kuḡl-ı dīde-i şāh u gedā

¹⁶⁹ "Resūlüm! Biz seni ālemlere ancak rahmet olarak gönderdik." ayetinden iktibastır. (Enbiyā Sūresi /107)

26. Es-selām ey nūr-ı Hâk burhân-ı kudret ‘aşkına
 Zahrına mersûm olan mühr-i nübüvvet ‘aşkına
 Mu‘ cizātuñ haqqına nūr-ı risâlet ‘aşkına
 Ey şefî‘ -i rûz-ı maşşer Rabb-i ‘izzet ‘aşkına
 Kıl ‘inâyet eyleme maħrûm firdevs-i ‘atâ
27. Es-selām ey enbiyâ vü evliyânunñ ecmeli
 Âsûmân-ı kurb o ednâ-yı mihr-i mûncelî
 Çâr-yârundur Ebû-bekr ‘Ömer [ü] ‘Osmân ‘Alî
 Çâr-yârunñ haqq-ıçün ey mürselinünñ efdali
 Eyle maşşerde şefâ‘ at kim kabûl eyler Hüdâ

103¹⁷⁰**Lİ- CENÂB-I HAYÂTÎ***Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün*

1. Gördüm yine bir kâmet-i bâlâ-yı kıyâmet
 Haqqâ ki odur velvele-ârâ-yı kıyâmet
2. Âyâ bu kadar haşmet ü nâz ile o şâha
 Yâ Rab nice tākāt ide şahrâ-yı kıyâmet
3. Bir haylî yamandır hele bilmem ne gelişdür
 Beşzer ki ola tıfl-ı dîl-ârâ-yı kıyâmet
4. Kurbânunñ olam atma oquñ cânuma her dem
 Çeşm-i sipehündür dile gavgâ-yı kıyâmet
5. Dünâyı senünñ ‘aşkına çula virdi Hayâtî
 Bu yolda ider vaz‘ -ı temennâ-yı kıyâmet

¹⁷⁰ Hayâtî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

104¹⁷¹

ĠAZEL

Meʿūlü mefāʿilü mefāʿilü feʿülün

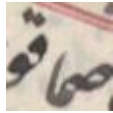
1. Ey ğamzeleri cānuma pür-tāb-ı ħarāret
Ey ŧīvelerüñ açdı baña bāb-ı ħarāret
2. Yandurdı gibi āteŧi mihrüñ beni āħir
Geldi yine mecrā-yı dile āb-ı ħarāret
3. Bir köhne baħār irdi gibi meclis-i ğamda
Üstümüze cūŧ eyledi seyl-āb-ı ħarāret
4. Her demde görüp ğamze-i cellādını dīdem
Bir çeŧme gibi dökmede ħün-āb-ı ħarāret
5. Āteŧ misin üftādene ey ŧūħ-ı dil-efrüz
Yakdı bu Ĥayātī ħuluñı āb-ı ħarāret

[242]

105¹⁷²

RĀŧİD BEĠÜD DUĤTERİNE TĀRİĤ

Fāʿilātün fāʿilün fāʿilātün fāʿilün

1. Ĥānedān-ı ħazret-i Rāŧİd BeĠüñ
Ġoncaveŧ bir duĥteri ğöçdi dünyādan hemān
2. Cismi ol tıfluñ yatur ŧüretā ħāk içre lġk
Murġ-ı rüħı eyledi sāk-ı ʿarŧı āŧiyān
3. ŧevħiyā bir düŧdi tārġh-i menħüt fevtine
Eyledi Zümrüd Ĥanum ħaŧr-ı cennetde mekān

(1279)

106¹⁷³

¹⁷¹ Ĥayātī mahlaslı ŧiirlere yer veren çalıŧmalarda tespit edilememiŧtir.

¹⁷² ŧevħî mahlaslı ŧiirlere yer veren çalıŧmalarda tespit edilememiŧtir.

Ayrıca Nebi Çelik'in "Edirneli ŧevki Divanı Baġlamalı Dizin Ve İŧlevsel Sözlük" adlı YLT ve İŧhak Taŧdelen'in "ŧevħî Hasan Tahsin İstanbulî Divanı" adlı doktora tezi de taranmıŧ fakat ŧiir bulunamamıŧtır.

¹⁷³ Baġdatlı Rūhî Divanı, G. 804 (8 Beyit) s.836. YÖK Tez Numarası: 533498. Mecmuada "Rūħî Efendi" baŧlıġı ile kayıtlıdır.

107¹⁷⁴

[243]

108¹⁷⁵

109¹⁷⁶

110¹⁷⁷

[244]

111¹⁷⁸

LĪ-SĀ'Ī EFENDĪ SELLEMU'LLAH

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Yüzün baħr-ı melāħat kākülün aġ-ı siyāhīdür
O aġ içre siyāh ebrūlaruñ ġūya ki māhīdür
2. Yaħūd vech-i cemīlün āsumānı nāz u behçetdür
Hilāli kaşlaruñ ruħsar-ı vechde mihr ü māhıdur
3. Yaħūd mir'āt-ı şāfīdür görinen ħaṭ degül anda
Maķarr-ı ehl-i derdüñ ' aks-i āh-ı şubħgāhıdur
4. Yaħūd bir ġülsitān-ı ' ālem-ārādur senün rüyuñ
Ruħuñ ġül şaçlaruñ sünbül ħaṭuñ berg-i siyāhīdür
5. Bugün bir cebhe-i zībā temāşā itdüm ey Sā' ī
Meh-i tābān u mihr-i ' ālem-ārā ħāk-rāhıdur

112¹⁷⁹

[245]

113¹⁸⁰

¹⁷⁴ Bağdatlı Rūhī Divanı, G. 227 (5 Beyit) s.455. YÖK Tez Numarası: 533498. Mecmuada “Lī-Cenāb-ı Rūhī” başlığı ile kayıtlıdır.

¹⁷⁵ Bağdatlı Rūhī Divanı, G. 437 (5 Beyit) s.594. [4. Beyit; “Ol iki āyīneye kim ‘arız-ı dildārdadır: Ol iki ruħ ki iki şem' i cihān-ārādur D.”] YÖK Tez Numarası: 533498. Mecmuada “Ġazel-i Rūhī” başlığı ile kayıtlıdır.

¹⁷⁶ Bağdatlı Rūhī Divanı, G. 532 (5 Beyit) s.659-660. [1. Beyit; “ider illere dā' im: dā' im raķam eyler D.”] YÖK Tez Numarası: 533498. Mecmuada “Rūhī” başlığı ile kayıtlıdır.

¹⁷⁷ Bağdatlı Rūhī Divanı, G. 529 (9 Beyit) s.657-658. YÖK Tez Numarası: 533498. Mecmuada “Ġazel-i Rūhī” başlığı ile kayıtlıdır.

¹⁷⁸ Bu şiir Saī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir.

¹⁷⁹ Çelebizāde Āsım Dīvānı, G.4 (5 beyit) s.211. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Şeyhü'l-İslām ' Āşım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸⁰ Çelebizāde Āsım Dīvānı, G.40 (8 beyit) s.232. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lī-Cenāb-ı ' Āşım” başlığıyla kayıtlıdır.

114 ¹⁸¹	
115 ¹⁸²	
	[246]
116 ¹⁸³	
117 ¹⁸⁴	
118 ¹⁸⁵	
	[247]
119 ¹⁸⁶	
120 ¹⁸⁷	
	[248]
121 ¹⁸⁸	
122 ¹⁸⁹	
	[249]

¹⁸¹ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.43 (5 beyit) s.234. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Âşım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸² Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.52 (5 beyit) s.239. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Âşım” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸³ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.53 (7 beyit) s.240. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Gazel-i Lî- Cenâb-ı ‘Âşım” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸⁴ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.60 (5 beyit) s.244. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Âşım” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸⁵ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.61 (6 beyit) s.244-245. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Âşım” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸⁶ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.66 (9 beyit) s.247-248. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “‘Âşım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸⁷ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.67 (5 beyit) s.248-249. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Âşım” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸⁸ [1. Beyit; “dîdeleri: dîdesini D.”; // 2. Beyit; “hancere:hançer-i ser-tîz D.”; // 3. Beyit; “ğam-hâneden: ğam-horden D.; hicrânla: ışkın ile D.”; // 5. Beyit; “döküp: düşüp D.”; // 8. Beyit; “yüze: yüzüñ D.; ‘akreble:‘akrebe D.; // 9. Beyit; “kılşun: görsün D.”; // 10. Beyit; “‘alıplıgüm: ‘alıp kim D.; ‘arz-ı merâm it: ey kalem arz et D.] <https://doi.org/10.31465/eeder.534550> Bu şiir mecmuada “Dâ’ire-i Gazel-i Şâhîn Girây” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁸⁹ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.82 (5 beyit) s.257-258. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lî- Cenâb-ı ‘Âşım” başlığıyla kayıtlıdır.

MÜSTEZÂD-I ŞAFVET

Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

1. Bugün gemiye düşdi kaçā ile bir āfet
Pek yoşma kıyāfet
Şaşurdu bütün puşlayı erbāb-ı muḥabbet
Ḥaḫ vire selāmet
2. Başdan kıça endām-ı dil-ārāmı güzeldür
Bî-‘ ayb u ‘ ileldür
Şirāne nigāhında nühüfte nice ḫālet
Ta‘ rife ne ḫācet
3. Ey ḫāce donadur seni mānende-i arma
Pek üstüne varma
Bilmez ḫamere ol ḫamer-i evc-i melāmet
Lāzım mı işāret
4. Kāfir-meniş eyyām re’is-i ḫayl-i raḫībān
Mānende-i ḫorşān
Bu furtınadan eyledi taḫşil-i meserret
Yā Rab ne rezālet
5. Ol bāldır-ı simīne prāḡa ne dimekdür
‘Uşşāḫa kürekdür
Bir niceye uğrar idin adam bu ki cür’et
Bilmem ne cesāret
6. İtse bu hevā ile gönül ‘ aḫlına yelken
Daḫl eyleyemem ben
Şandal olamaz ‘ arız-ı dil-cüyına nispet
Ḥurşid-i leḫāfet

¹⁹⁰ Bilal Güzel’in “Safvetü Mehmet Çelebi Dîvânçesi” adlı çalışma ile Ömer Zülfe’nin YLT olan Nâşid Dîvân’ı taranmış fakat şiir bu çalışmalarda bulunamamıştır. Yine Safvet mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda da tespit edilememiştir.

7. Țunus Țurabulus mı Cezāyir mi nedür bu
Vallahi ğadır bu
Seydī gibi yārum ide alyonda iāmet
Yaklaşdı iyāmet
8. Uřřāa gnjüllü  alemin ğayrı aarlar
Țann itme aarlar
Böyle donadur işte donanmasını devlet
Bī-renc ü meřaāt
9. İtdi iki başdan paarız hālümü tadīr
Kār itmedi tedbīr
Çeksün o şanem firate de sāğar-ı firāt
Gönlüm çeke hāset
10. Ğām mevci beni nice aranlara şodı
Bu hārtada yodı
Orsa boca eyler idüm ol şu-ıla ülfet
Göz etdi iřābet
11. Āh adı sefer la net ola Rüm-ı pelīde
Deryā-yı sefīde
Çeşmün aradup ol yüzi a itdi  azīmet
Allaha emānet
12. Her ağza alarğa yanaşur şanma piyāde
Lāf itme ziyāde
Liman-ı ricāya atagör lenger-i riat
Feryāduı dilet
13. Dirler apudandur gemisin urtaran  āil
Eski meşel ey dil
Sancağ-ı emān altına gir eyle řefā at
Belki ola şefat
14. Talīře atardum o civānı baa alsa
Paşa dümen alsa
Çekdürmese ben zāra bu cevri-ğar-ı felāket
Menşür olur elbet

[250]

15. Nūh   omr ni i   t  ide Allah sa a pa a
 Sen bi  sene ya a
 A   d nı ide  ar a-i gird b-ı hezimet
 Tuf n-ı mu ibet
16. Sen H srev-i derya-kerem-i H tem-   atasın
 Őeyh 'l-v zer sın
 El   Afvu zek t 'z-zafere eyle ri   ayet
 Vir y ruma ru sat
17. Ecn dına İly s-ı neb  mangad ş olsun
 H zr ar adaş olsun
 Z tın idesin i te budur ma lab-ı Şafvet
 Nu ret ile   avdet

124¹⁹¹

 AZEL-İ H TEM

Mef  l  mef   l  mef   l  fe  l n

1. Mest itdi beni m şk o ı bir k k l-i Şeb-b 
 S nb l mi ned r bu
 A ıtdı g z m ya ını m nende-i inc 
 Hoy-gerde o dil-c 
2. Sevd -yı ha u  rehber-i b y-ı H ten itd m
  in-i gama gitd m
  e m-i emelim n fede  aldı sa a y h 
 Ey g zleri  h 
3. H r id mid r ol t bi -i ru s re el irmez
 İrse ele girmez
 Mah-ı neve bir vechile y z virmez o meh-r 
 H n er  eker ebr 
4.   A ı  itdi bize la   lini meclisde m heyy 
 Sa ı mid r  y 
 Ho  ne  e-i g ft rı Őekerden Őafalu
 Bir lebleri  l 

¹⁹¹ H tem D.,5 bent, s.380.

5. **Hâtem** harem-i hüsne tutuğ girdi hebâdan
Setr itdi şabâdan
Reşkin ‘arus eyledi ruhsârını her-sû
Mallara o giysû

125¹⁹²

[251]

126¹⁹³

[252]

127¹⁹⁴

128¹⁹⁵

129¹⁹⁶

[253]

130¹⁹⁷

[254]

131¹⁹⁸

132¹⁹⁹

133²⁰⁰

134²⁰¹

¹⁹² Sünbülzâde Vehbî Dîvânı, Müstezâd-ı Sûdâsiyye, s.432-433.

<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56212,sunbulzade-vehbi-divanipdf.pdf?0> Bu şiir mecmuada “Müstezâd-ı Vehbî” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁹³ Dîvân-ı Pertev, Mûs 2, s.70, 122-123, 98-99, 30. YÖK Tez Numarası: 356287 Bu şiir mecmuada “Müstezâd-ı Pertev Paşa” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁹⁴ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.83 (5 beyit) s.258. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lî-Cenâb-ı ‘Âşım” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁹⁵ Çelebizâde Âsım Dîvânı, R.6 s.262. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Rubâ’î” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁹⁶ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.71 (7 Beyit) s.250-251. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “‘Âşım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁹⁷ Çelebizâde Âsım Dîvânı, G.85 (4 Beyit) s.259. YÖK Tez Numarası: 381329. Bu şiir mecmuada “Lî-Cenâb-ı ‘Âşım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.

¹⁹⁸ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 49. YÖK Tez Numarası:162085

¹⁹⁹ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 55. YÖK Tez Numarası:162085. Bu şiir mecmuada Rubâ’î başlığıyla verilmiştir.

²⁰⁰ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 156. YÖK Tez Numarası:162085. Bu şiir mecmuada Rubâ’î başlığıyla verilmiştir.

²⁰¹ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 158. YÖK Tez Numarası:162085. Bu şiir mecmuada Rubâ’î başlığıyla verilmiştir.

135²⁰²

136²⁰³

137²⁰⁴

138²⁰⁵

139²⁰⁶

140²⁰⁷

[255]

141²⁰⁸

KİT' A-İ DER-ĦAKK-I MĀDER-İ SERVER-İ KĀ'İNĀT

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1. İki cihān güneşi burc-ı sa' ādetde iken
Vālideynine nice virmeye Mevlā şerefi
2. Çeşm-i inşāf ile ey dil nazar it kavvāşa
Alıcak dürrini yābāna atar mı şade fi

142²⁰⁹

143²¹⁰

144²¹¹

145²¹²

²⁰² Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Müf. (1 Beyit) s. 68. YÖK Tez Numarası:162085. Bu şiir mecmuada Beyt başlığıyla verilmiştir.

²⁰³ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 259. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²⁰⁴ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 49. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²⁰⁵ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 49. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²⁰⁶ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 129. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²⁰⁷ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 243. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²⁰⁸ Şiirin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

²⁰⁹ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 229. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²¹⁰ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 117. [1. Beyit; "Dār-ı dünyāda: Devrden veh ki D."] YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²¹¹ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 230. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²¹² Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 298. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

146²¹³

147²¹⁴

148²¹⁵

149²¹⁶

150²¹⁷

[NAZM]²¹⁸

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Muḥammedden diger yok dāḥil olmuş *ḳābe ḳavseyne*²¹⁹
Gürüh-ı enbiyādan girmemiş bir ferd mābeyne
2. Haremḡāh-ı viṣāle Aḥmedi Mevlā alup tenhā
O ḥalvet oldı maḥşūş Ḥāzret-i Sulṫān-ı kevneyne

[256]²²⁰

[257]²²¹

[258]

151²²²

152²²³

153²²⁴

154²²⁵

²¹³ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 101. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²¹⁴ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 146. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²¹⁵ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 109. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²¹⁶ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 107. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²¹⁷ Şiirin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

²¹⁸ Bu şiir mecmuada Rubā'î başlığıyla verilmiştir.

²¹⁹ “Öyle ki, iki yay kadar hatta daha yakın oldu”. ayetinden iktibastır.(Necm/ 9)

²²⁰ Bu sayfaya şiir kaydedilmemiştir.

²²¹ Bu sayfaya şiir kaydedilmemiştir.

²²² Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Müf. (1 Beyit) s. 207. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Beyt başlığıyla verilmiştir.

²²³ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Müf. (1 Beyit) s. 211. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Beyt başlığıyla verilmiştir.

²²⁴ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Müf. (1 Beyit) s. 128. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Beyt başlığıyla verilmiştir.

²²⁵ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Müf. (1 Beyit) s. 126. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Beyt başlığıyla verilmiştir.

155²²⁶

156²²⁷

157²²⁸

158²²⁹

159²³⁰

160²³¹

161²³²

²²⁶ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Müf. (1 Beyit) s. 129. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Beyt başlığıyla verilmiştir.

²²⁷ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Müf. (1 Beyit) s. 96. [1. Dize; “olmaçdur: ölmekdür D.” // 2. Dize; “Belki: Bil ki D.; çok: belki D.”] YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Beyt başlığıyla verilmiştir.

²²⁸ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 136. YÖK Tez Numarası: 162085.

²²⁹ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 175. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada “Kıt'a-i Der-Haqq-ı Şehadet-i Hazret-i Hamza Rağıya'llahu 'anha” başlığıyla kayıtlıdır.

²³⁰ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, N. (2 Beyit) s. 109. YÖK Tez Numarası: 162085. Bu şiir mecmuada Kıt'a başlığı ile verilmiştir.

²³¹ Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 162. YÖK Tez Numarası: 162085

²³² Fuzûlî Hadîkatü's-Süedâ, Kt. (2 Beyit) s. 136. YÖK Tez Numarası: 162085

SONUÇ

Müretteplerin fikir dünyası ve zevki etrafında teşekkül eden mecmualar, varlığından haberdar olunmayan şiiirlerin edebiyat tarihine kazandırılmasını sağladığı kadar, öğrenilegelen hatalı bilgileri düzeltmesi bakımından da oldukça önemlidir. Mecmualar şairlerin yaşantılarına, eserlerine ve dönemin sosyal hayatına dair izlere hakim olmamızı sağlayan eserlerdir.

Bu çerçevede İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Türkçe Yazma katalogunda 03560 numarada kayıtlı Mecmû‘a-i Eş‘âr-ı Kudemâ isimli mecmuanın 198-257. varakları arasındaki şiiirler çalışılmıştır. Bu sayfalar arasında 161 şiiir bulunmaktadır. Son sayfadaki 157 ve 161 numaralı “KİT‘A” başlıklı şiiir iki defa kaydedilmiştir. Mecmuada bununla ilgili herhangi bir not düşülmemiştir. Şiiirlerin tamamı Türkçe‘dir. Mürettebi hakkında bir bilgi bulunmayan mecmuada, düzen ve yazı biçimi tek bir müstensihin elinden çıkmış gibi görünmektedir. 243, 244, 245, 246 ve 247. sayfalarda ise yazı tipi bozulmuş ve okumak zorlaşmıştır.

Sâi Efendi‘nin bir şiiirinde başlık olarak “sellemehullâhu” ibaresi kullanılmıştır. Bu ibare hayatta bulunan İslam büyükleri, alimler, şairler ve daha genel bir ifadeyle tanınmış kişilerin dünyevi ve uhrevi her türlü musibet ve felaketten uzak kalması niyetiyle “Allah ona selamet versin” anlamında söylenmektedir. Buradan yola çıkarak mürettebin de yaşadığı dönem hakkında bilgi sahibi olma ihtimalimiz olsa da Sâi Efendi‘nin yaşadığı yüzyıl hakkında bir bilgi elde edilememiştir. Bu sebeple de bu ibare bize yol gösterememiştir. Fakat şiiiri kaydedilen şairlerin yaşadıkları yüzyıla bakacak olursak içlerinde Enderunlu Fâzıl ve Enderunlu Vâsıf‘ın vefat tarihlerinin 1800‘lü yıllarda olduğu bilgisinden yola çıkarak mecmuanın da 19. yüzyıl başlarından itibaren kaydedilmiş olabileceği düşünülmektedir.

Mecmuada 116 gazel, 14 kıt‘a, 12 nazm, 8 müfred, 4 müstezad, 3 kaside, 1 rubâ‘î, 1 muhammes, 1 tahmis ve 1 murabba yer almıştır.

Kaydedilen şiiirler ahreb, remel, hezec, muzâri‘, müctes, cedîd, recez ve serî‘ olmak üzere 8 farklı bahirle yazılmıştır. En çok şiiir (196) remel bahri kalıplarıyla kaleme alınmıştır. Mecmû‘a-i Eş‘âr-ı Kudemâ‘nın okuduğumuz sayfaları arasında kalan şairler, 15-19. yüzyıllar aralığında yaşamıştır. Mahlasını tespit edebildiğimiz 31 şair vardır. En çok şiiir %47‘lik bir oranla 16. yüzyıl şairlerine aittir. Bu sırayı % 21‘le 18. yüzyıl ve %14‘le 17. yüzyıl takip etmektedir.

Mahlası bulunmayan 33 şiir bulunmaktadır. Bunlar 14 kıt'a, 11 nazm ve 8 müfred şeklindedir. Fakat bunlar üzerinde yapılan detaylı araştırmalar sonucunda 12 kıt'a, 10 nazm ve 7 müfrede Fuzûlî'nin Hadîkatü's-Süedâ adlı eserinde rastlanmıştır. Böylece mecmuamızda bulunan şiirler içinden yalnızca 1 müfred, 1 nazm ve 2 kıt'anın şairi tespit edilememiştir.

Mecmuada mahlası belirli 31 şair bulunmaktadır. Bunlardan divan veya diğer kaynaklarda şiirleri bulunan 24 şairin biyografilerine çalışmamızda yer verilmiştir.

Mecmuada harf, ek, kelime, nazım şekli, kafiye ve redif açısından müstensih tarafından hatalar yapıldığı görülmektedir. Sözelimi; Âlî mahlaslı bir gazelin, kaydedilen mahlaslı şaire değil Mihrî Hâtun'a ait olduğu tespit edilmiştir.

“Rubâ'î” başlığı ile kaydedilen 131, 134, 137, 140, 141, 146, 147, 148, 149 numaralı şiirlerin veznine ve uyak düzenine bakıldığında kıt'a olduğu; yine “Rubâ'î başlığı ile kaydedilen 132, 133, 136, 138, 139, 142, 143, 144, 145, 150 numaralı şiirlerin veznine ve uyak düzenine bakıldığında nazm olduğu tespit edilmiştir.

Mecmuada belki de en dikkat çekici olduğunu düşündüğümüz sonuç, Fazlî mahlaslı yeni şiirlerin tespit edilmesidir. Fazlî mahlaslı 62 gazelden yalnızca 4 tanesi Kara Fazlî divanında yer almaktadır. Diğer 58 şiir Fazlî mahlaslı divanlarda bulunmamaktadır. Ancak bu şiirlerin de Kara Fazlî'ye ait olduğunu düşündüren bazı hususlar vardır. Bunlardan ilki mecmuada Fazlî mahlaslı tüm gazeller ard arda verilmiş ve bu şiirler içinde Kara Fazlî divanında yer alan gazeller de yer almıştır. Bir diğer husus da; Kara Fazlî divanının herhangi bir nüshasının tespit edilememesi ve bu şair üzerinde çalışma yapan Mustafa Özkat'ın yüksek lisans tezinin de bir mecmua taraması sonucu ortaya koyulması mecmualarda şairin yeni şiirlerine ulaşılabileceğini ihtimalini göstermektedir. Bu çalışmada eksik olan bazı beyitler mecmua okumamızda tamamı bulunmuş, bazı şiirlerin ise eksik kalan, okunamayan kelimeleri tamamlanmıştır. Bu durumlar düşünüldüğünde mürettibin bu şiirleri Kara Fazlî divanından aldığı söylenebilir. Böylece mecmuamızda Kara Fazlî'ye ait olduğunu düşündüğümüz, 62 gazel ve 1 müfred bulunmaktadır.

Bununla birlikte yine mecmuamızda 15 gazel ile Nâbî; 12 kıt'a, 10 nazm ve 7 müfred ile Fuzûlî; 13 gazel, 1 rubai ile Âsım; 2 gazel ile Derzizade Ulvî; 2 gazel ile Gelibolulu Sun'î en çok şiiri olan şairler olarak bu sırayı izlemektedir. Mecmuada Azmizade Hâletî, Şeyhülislâm Yahyâ, Hatem gibi şairlerin de birer şiiri bulunmaktadır.

Yine dikkat çeken bir tespit olarak mecmuamızda Bağdatlı Ruhî adına kayıtlı bir na'tın bulunmuş olmasıdır. Muhammes nazım şekli ile yazılan bu şiir Bağdatlı Ruhî divanında yer almamaktadır.

Ayrıca yine mahlası verilmiş olup divanında veya diğer kaynaklarda eserleri bulunamayan belki de yeni şiirlerini tespit ettiğimiz diğer şairler ise şöyledir; Celalî (1gazel), Şevkî (1nazm), Hasîb (1 kaside), Sâ'î (1 gazel), Hayâtî (2 gazel), Kamîl (1 tahmis).

Şevkî mahlaslı bir şiir, Edirneli Şevki ve Şevkî Hasan Tahsin İstanbulî divanlarında tespit edilememiştir. Yapılan diğer kaynak taramalarında da bu şiire rastlanmamıştır.

Kamîl'in şiiri ise; Fâzıl'ın III. Selim'e yazdığı bir mersiye tahmistir. "Kıbrıslı Hocazâde Şeyh Ahmed Dîvân-ı Kâmil" adlı yüksek lisans tezinde ve Harezmi Kâmil Divanı'nda bu şiir yer almamaktadır.

Hasîb'in "Saraybosna Ahâlisi Mücrimlerinüñ Cürümleri ' Afvı İçün Vezîr-i Âşaf Nazîr Devletlü ' Abdullah Paşa Hâzretlerine Sarây Mollasınun Virdigü Kaşîdedür" başlıklı şiiri taramalarımız neticesinde herhangi bir çalışmada tespit edilememiştir.

Görüldüğü üzere mecmuamızda dîvânı bulunan bazı şairlerin dîvânlarında yer almayan şiirlere rastlanılmıştır. Fakat bu şiirlerin kesin bir kanı ile bahsi geçen şairlere ait olduğunu söyleyebilmek çoğu zaman güçtür. MESTAP kapsamında yapılmış ve yapılacak olan diğer mecmua çalışmalarıyla birlikte bu bilgiler desteklenerek, şiirler üzerine detaylı bir üslup çalışması yapıldığında daha net bulgulara ulaşmak mümkün olacaktır.

Yapılan tüm bu çalışmalardan sonra elde edilen bilgilerin, akademik sahaya katkı sağlamasını temenni etmekteyiz.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Ak, Coşkun, Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin), Uludağ Üniversitesi Yay., Bursa 2001.

Aksoyak, İ. Hakkı, Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı, Ankara, 2018.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58695,gelibolulu-mustafa-ali-divanipdf.pdf?0>
(E.T. 10/03/2023)

Bilkan, Ali Fuat, Nâbî Dîvânı, C. I-II, Akçağ Yay., Ankara 2011.

Çelik, Büşra- Kılıç, Muzaffer, Dîvân: Derzi-zâde 'Ulvî, DBY Yay. 2018.

Devellioğlu, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitapevi Yay., Ankara, 2010.

İpekten, Haluk, Enderunlu Vâsıf, KB Yay., Ankara 1989.

Kaçalın, Mustafa S., Âhî Dîvânı,
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/10590,ahidivanimustafakacalinpdf.pdf0>
(E.T. 17/02/2022).

Kaçalın, Mustafa S., Hüdâyî (Salâ Mushsı) Dîvân, TDK Yay., Ankara 2016.

Kaplan,Orhan- Kıyçak, Özgür- Açar,Bedriye Gülay, Mecmu‘a-i Naza’ir, Paradigma Akademi Yay., Çanakkale 2023

Kaya, Bayram Ali, Azmizâde Hâletî Dîvânı, Sakarya 2017.

Kurtoğlu, Orhan, Zatî Dîvânı -Gazeller Dışındaki Şiirler-, Ankara 2017.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56164,zati-divanipdf.pdf?0> (E.T. 26/12/2019).

Küçük, Sabahattin, Bâkî Dîvânı (Tenkitli Basım), TDK Yay., Ankara 2015.

Öztekin, Özge, Çelebizâde Âsım Dîvânı, Ürün Yay. ANKARA 2010.

Yenikale, Ahmet, Sünbülzâde Vehbî Dîvânı, Ankara 2017.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56212,sunbulzade-vehbi-divanipdf.pdf?0> (E.T. 05/10/2023).

Süreli Yayınlar

Arslan, Mustafa Uğurlu, “Klasik Türk Edebiyatında Şahin Giray Üslubu”, Edebî Eleştiri Dergisi, c. 3/1, s. 1-14. 2019.

Çavuşoğlu, Ali, Kırım Hanı Şahin Giray (Ö. 1787) ve “Gazel-i Müdevver”i, Turan Stratejik Araştırmaları Merkezi Dergisi, C.II, S.8, Sonbahar, 2010.

Gürbüz, Mehmet, Şiir Mecmualarının Kaynakları Üzerine, Turkish Studies, Volume 8/1, s. 316.

Köksal, M. Fatih, Metin Neşrinin Ana Esasları, Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi, S. 31, Ankara 2012, s. 181.

Köksal, M. Fatih, Şiir Mecmualarının Önemi ve ‘Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi’ (MESTAP), Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII., Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, haz. Hatice Aynur vd., Turkuaz Yay., İstanbul 2012.

Ünver, İsmail, Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, Türkoloji Dergisi, C. XI, S. I, s. 51- 89.

Diğer Yayınlar

Ak, Coşkun, “Rûhî-yi Bağdâdî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 35, İstanbul 2008.

Akyüz, Kenan; BEKEN, Süheyl; Yüksel, Sedit; Cunbur, Müjgân, Fuzûlî Divanı, Ankara, İşbankası Yayınları, 1958.

Arslan, Ömer, Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2013.

Aypay, A. İrfan, Nahifî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı’nın Tenkitli Metni), C-I, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Konya 1992.

Azarkan, Muhammed Şerif, Mehmed Said Pertev Paşa Dîvânı Transkripsiyon ve Tahlil, YLT, Diyarbakır 2013.

Beyhan, Esra, Enderunlu Fâzıl Divanı (Metin-İnceleme) YLT, İzmir 2021.

Beyzadeoğlu, Süreyya, “Sünbülzâde Vehbî Lutfiyye” MEB Yay., İstanbul 2004.

Bilkan, Ali Fuat, “Nâbî, Yûsuf Nâbî Efendi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1846> (E.T.16/01/2023).

Çağlı, Adnan, Vişne-zâde İzzetî (Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 1990.

Çaldak, Süleyman, “Veysî, Üveys Çelebi, Üveys b. Mehmed”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2843> (E.T. 20/03/2022).

Çavuşoğlu, Mehmet, “Bâkî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 4, İstanbul 1991.

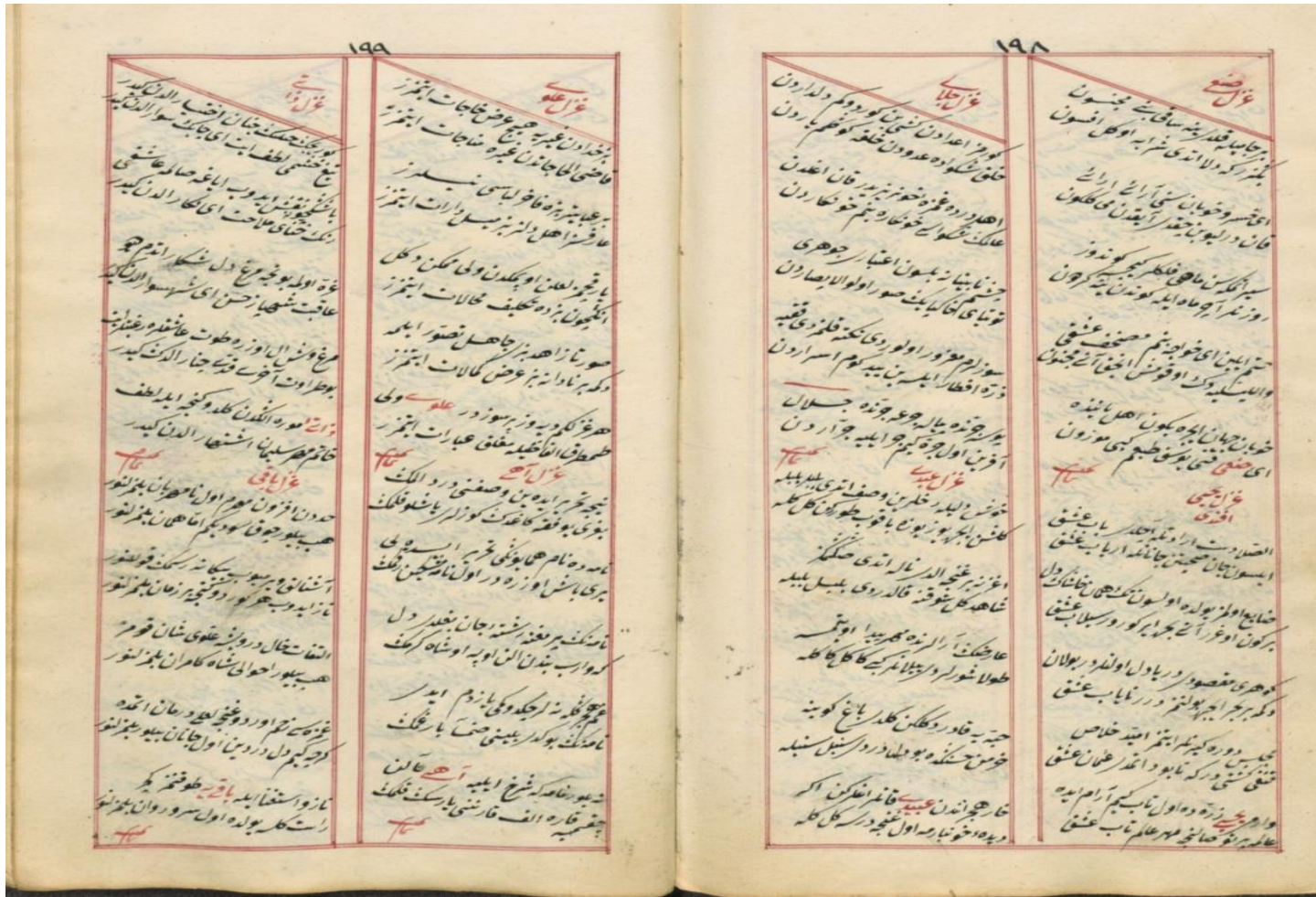
- Çetin, İsmail, Derzi-zâde Ulvî (Hayatı-Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkidli Metni), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Elazığ 1993.
- Çinar, Hüseyin, Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercüme Ve Şerhi Üzerine İnceleme YLT, Eskişehir 2015.
- Demiralay, Mehmet, Hüdâyî-i Kadîm (16. yy.) ve Dîvânı İnceleme-Tenkidli Metin, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Isparta 2007.
- Dikmen, Hamit, “Seyyid Vehbî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 37, İstanbul 2009.
- Dikmen, Hamit, Seyyid Vehbî ve Divanının Karşılaştırmalı Metni, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Ankara 1991.
- Güneş, Murat, Manastırlı Celâl Bey Dîvânı (İnceleme – Metin), Sivas 2013.
- Güngör, Şeyma, Fuzûlî'nin Hadikatu's-Suada'sı Tanıtılması, Değerlendirilmesi ve Metnin Edisyon Kritiği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi 1985.
- Gürel, Raşan, “Enderunlu Osman Vâsıf Gazeller” Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, İstanbul 1987.
- Güzel, Bilal, Safvetî Mehmet Çelebi Dîvânçesi, Ankara 2018.
www.kulturturizm.gov.trhttp://ekitap.kulturturizm.gov.tr (E.T. 18/08/2022).
- İpekten, Haluk, “Azmîzâde Mustafa Hâletî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 4, Ankara 1991.
- İsen, Mustafa- Aksoyak, İ. Hakkı, “Âli/Çeşmî, Gelibolulu Mustafa”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=943> (E.T.18/11/2021).
- Kaplan, Hasan -Macit, Muhsin, “Bâkî”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2462> (E.T.01/01/2023).
- Kaplan, Yunus, “Hâtemî/Mâtemî, İbrahim Bey”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1121> (E.T.13/11/2022).
- Karahan, Abdülkadir, “Nâbî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.32, İstanbul 2006.
- Karavelioğlu, Murat Ali, “Nahîfî, Süleyman”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2663> (E.T.11/10/2022).

- Kavruk, Hasan, “Şeyhülislâm Yahyâ”
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3604> (E.T.22/11/2022).
- Kaya Yiğit, Bilge, “Mantıkî, Ahmed Efendi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1432> (E.T.16/02/2023).
- Kaya, Bayram Ali, “Hâletî, Azmîzâde”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=280> (E.T.13/11/2019).
- Kaya, Bayram Ali, “Veysî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 43, İstanbul 2013.
- Kaya, Bilge, XVII. Yüzyıl Divan Şairi Mantıkî Ahmet Efendi ve Divançesi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 1991.
- Kut(Alpay), Günay, Veysî'nin Divanında Bulunmayan Bir Kasidesi Üzerine. Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten, 18, 169-178.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/belleten/issue/38361/444668> (E.T. 01/10/2022).
- Konya,Hilal, XIX. Yüzyılda Yazılmış Olan Vâsıf Bey'in Güfte Mecmuasının İncelenmesi / Vasıf Bey'in XIX. Yüzyılda Yazdığı Gazel Kitabı Üzerine Bir İnceleme YLT , İstanbul 2013.
- Macit, Muhsin, “Fuzûlî”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=624> (E.T. 13/11/2023).
- Özkat, Mustafa, Kara Fazlı'nın Hayatı, Eserleri Edebî Kişiliği Ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitleli Metin) İstanbul 2005.
- Öztoprak, Nihat, “Rûhî, Bağdatlı”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2428> (E.T. 20/11/2019).
- Serdaroğlu Coşkun, Vildan, “Zâtî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.44, İstanbul 2013.
- Şanlı, İsmet, “Ubeydî, Abdurrahman Çelebi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1694> (E.T. 22/11/2019).
- Varıoğlu, Mehmet Celal, Hâtem Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Divanının Tenkitli Metni ve İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 1997.
- Yakar, Halil İbrahim, “ Gelibolulu Sun'î Dîvânı ve Tahlili”, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul 2002.

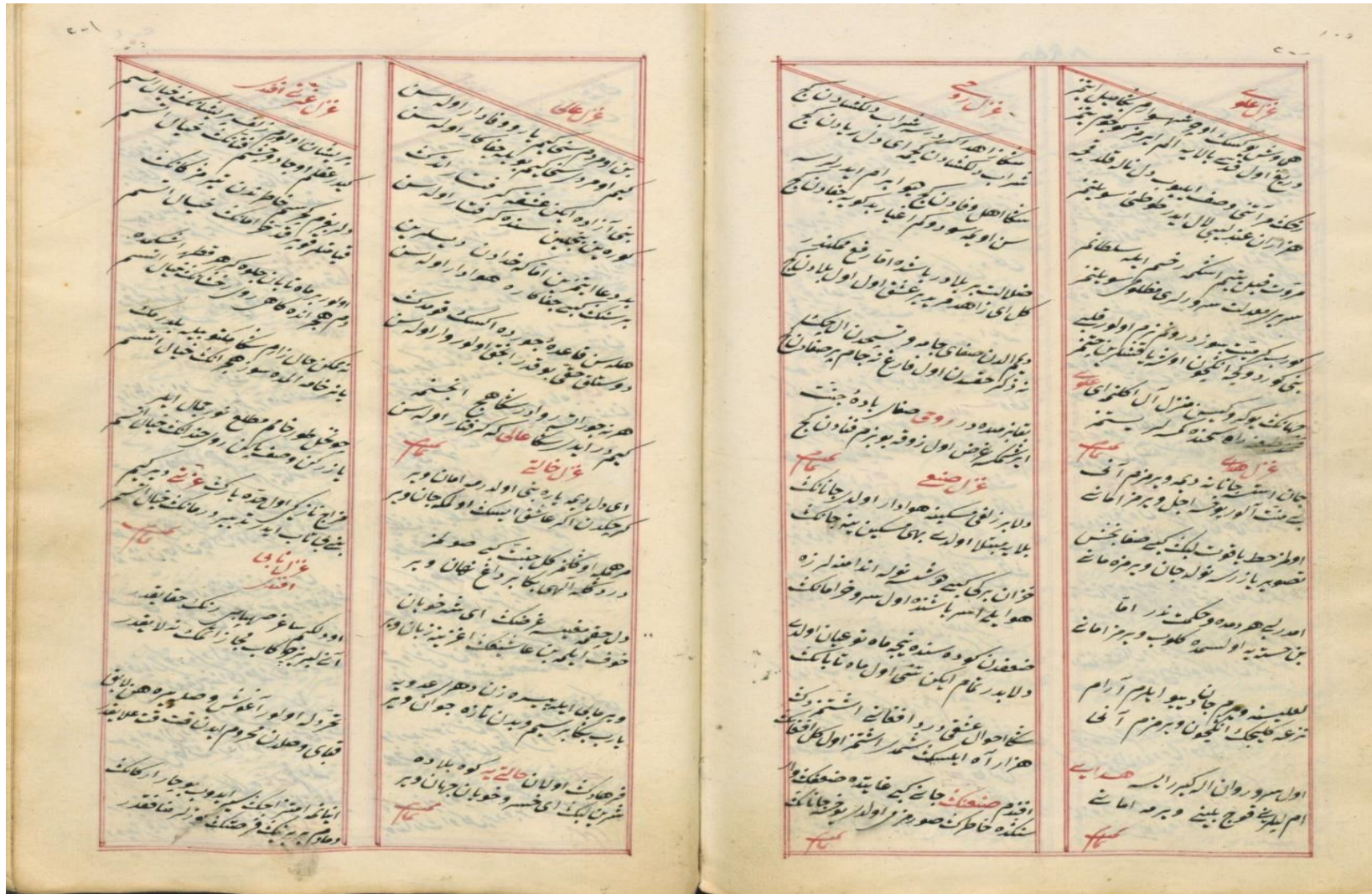
Yekbaş, Hakan, “Hüdâyî-i Kadîm, Mustafa”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=145>
(E.T.13/09/2022).

Yıldız, Ayşe, “İzzetî, Vişnezâde İzzetî Mehmed Efendi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4590>
(E.T.18/03/2023).

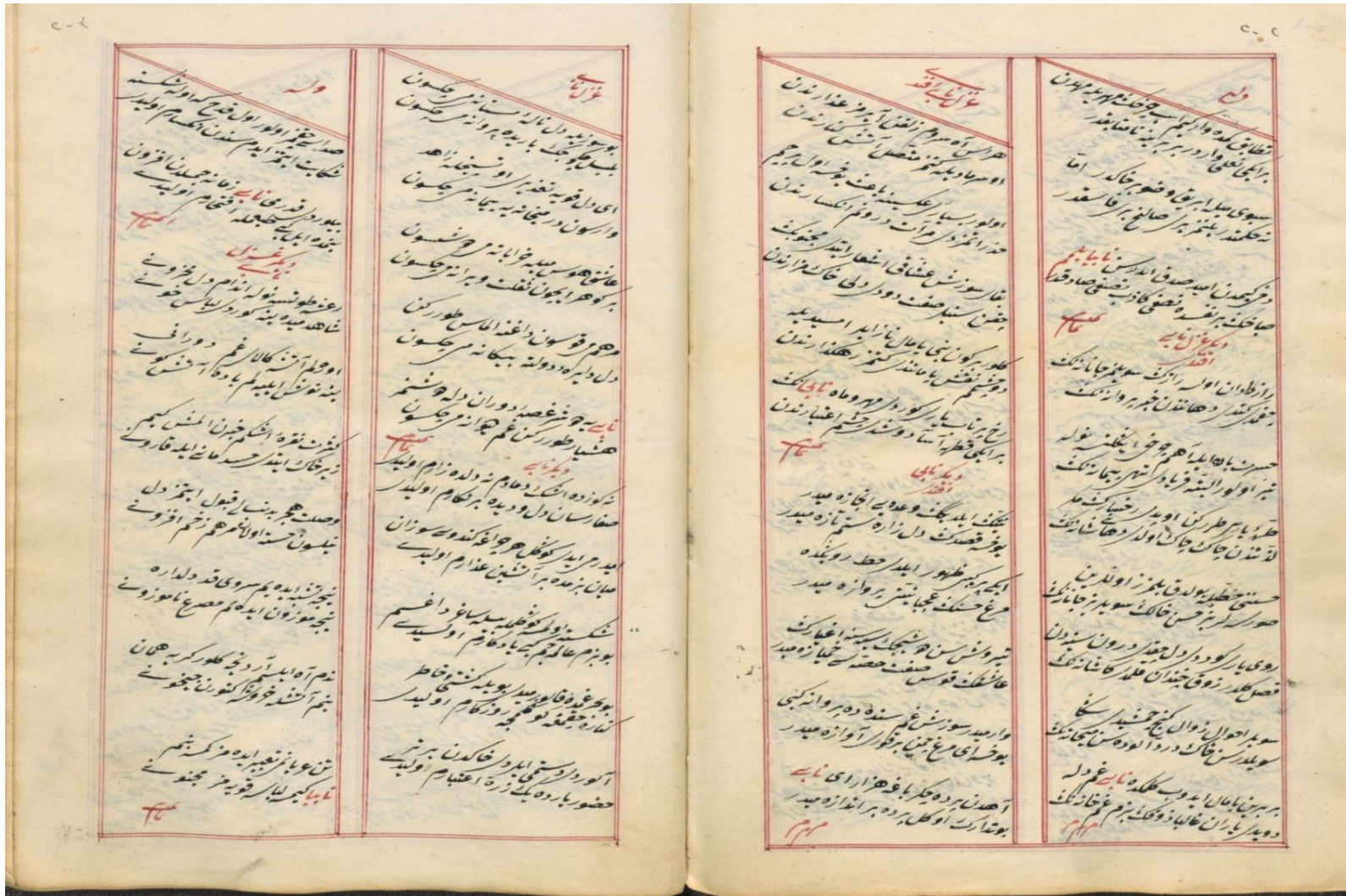
Ek 1: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 198. ve 199. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 2: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 200. ve 201. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

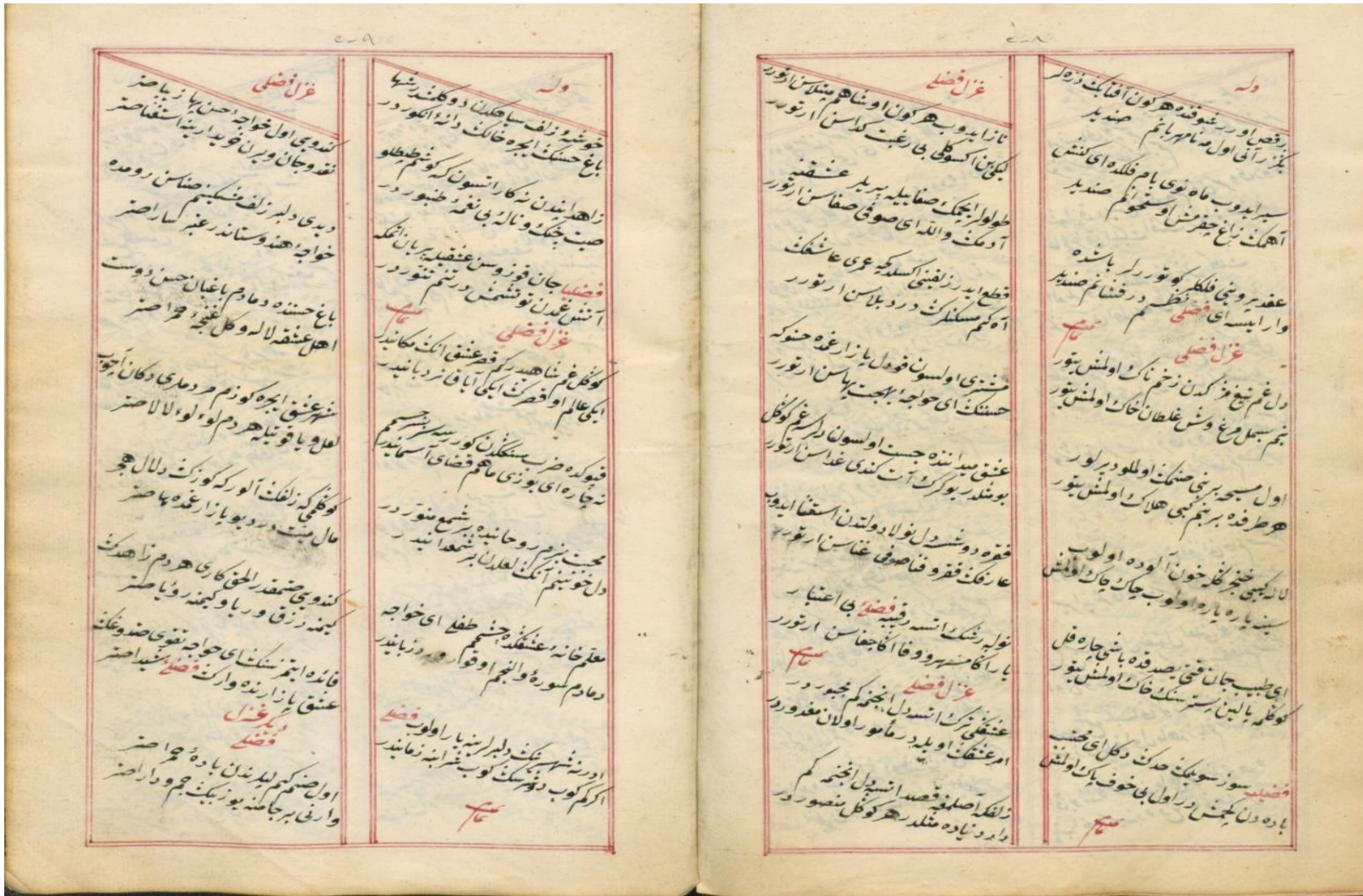
Ek 3: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 202. ve 203. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

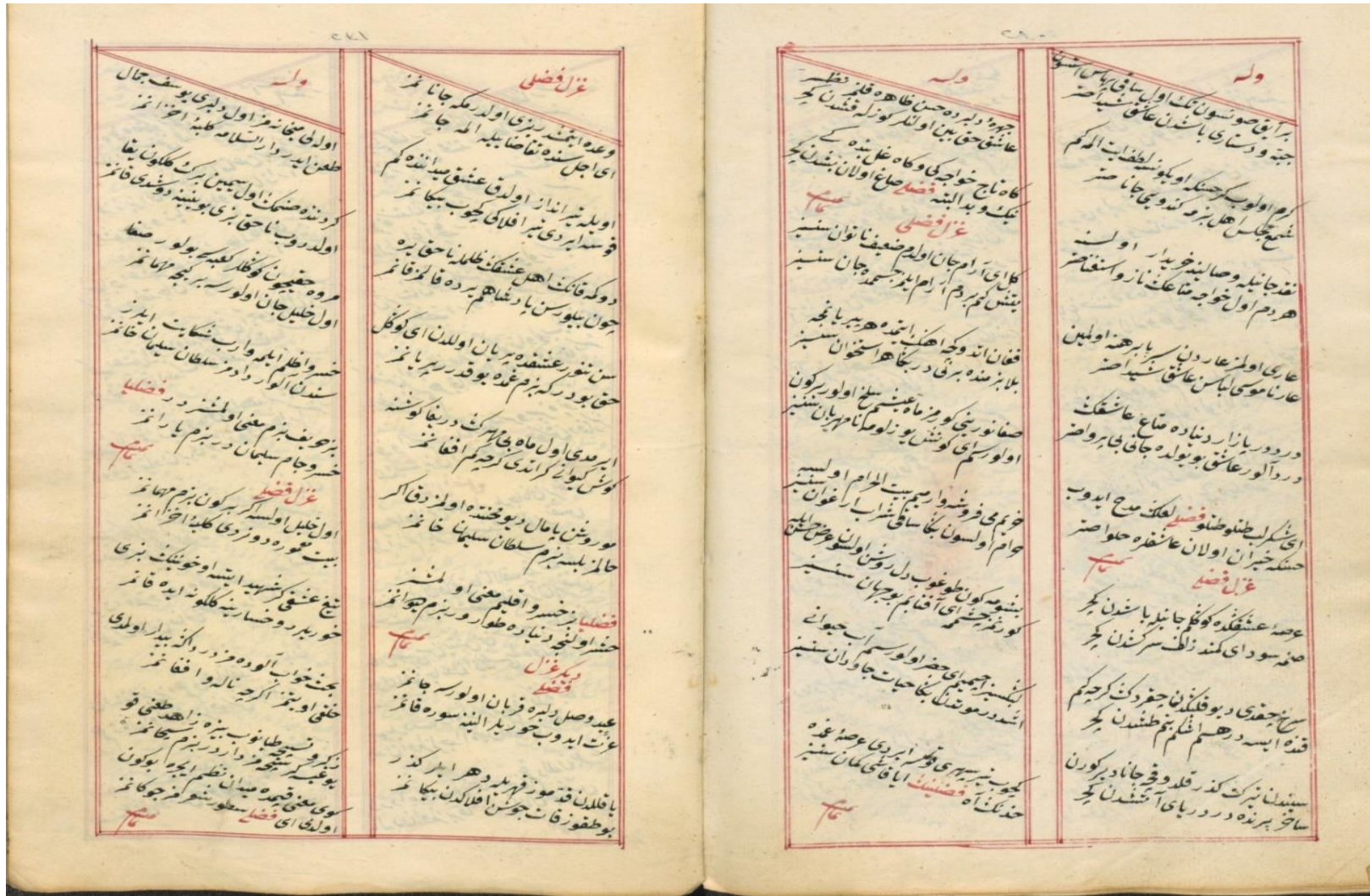
Ek 4: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 204. ve 205. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 5: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 206. ve 207. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 6: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 208. ve 209. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 7: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 210. ve 211. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 8: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 212. ve 213. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 9: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 214. ve 215. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 10: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 216. ve 217. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 11: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 218. ve 219. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

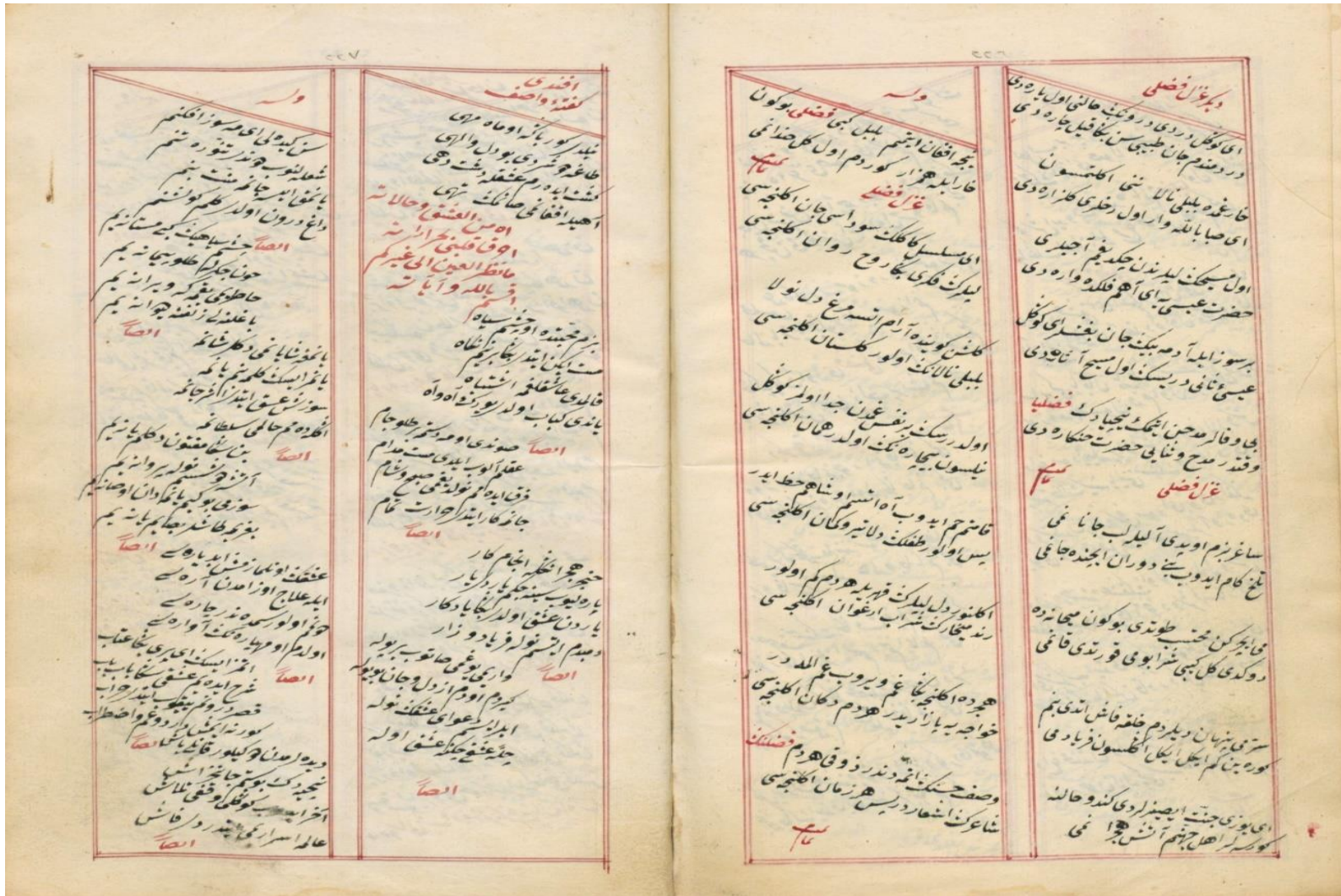
Ek 12: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 220. ve 221. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

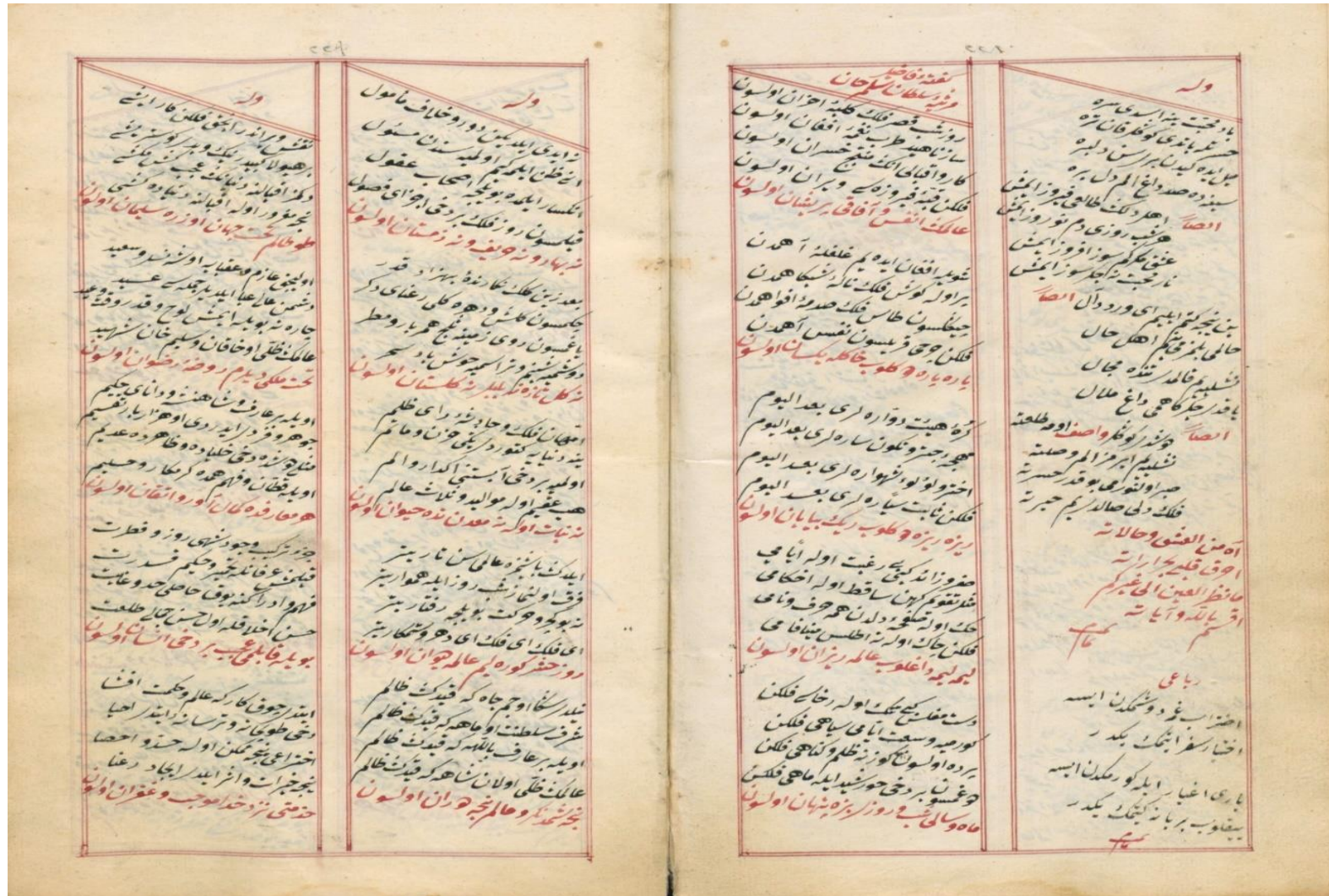
Ek 13: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 222. ve 223. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

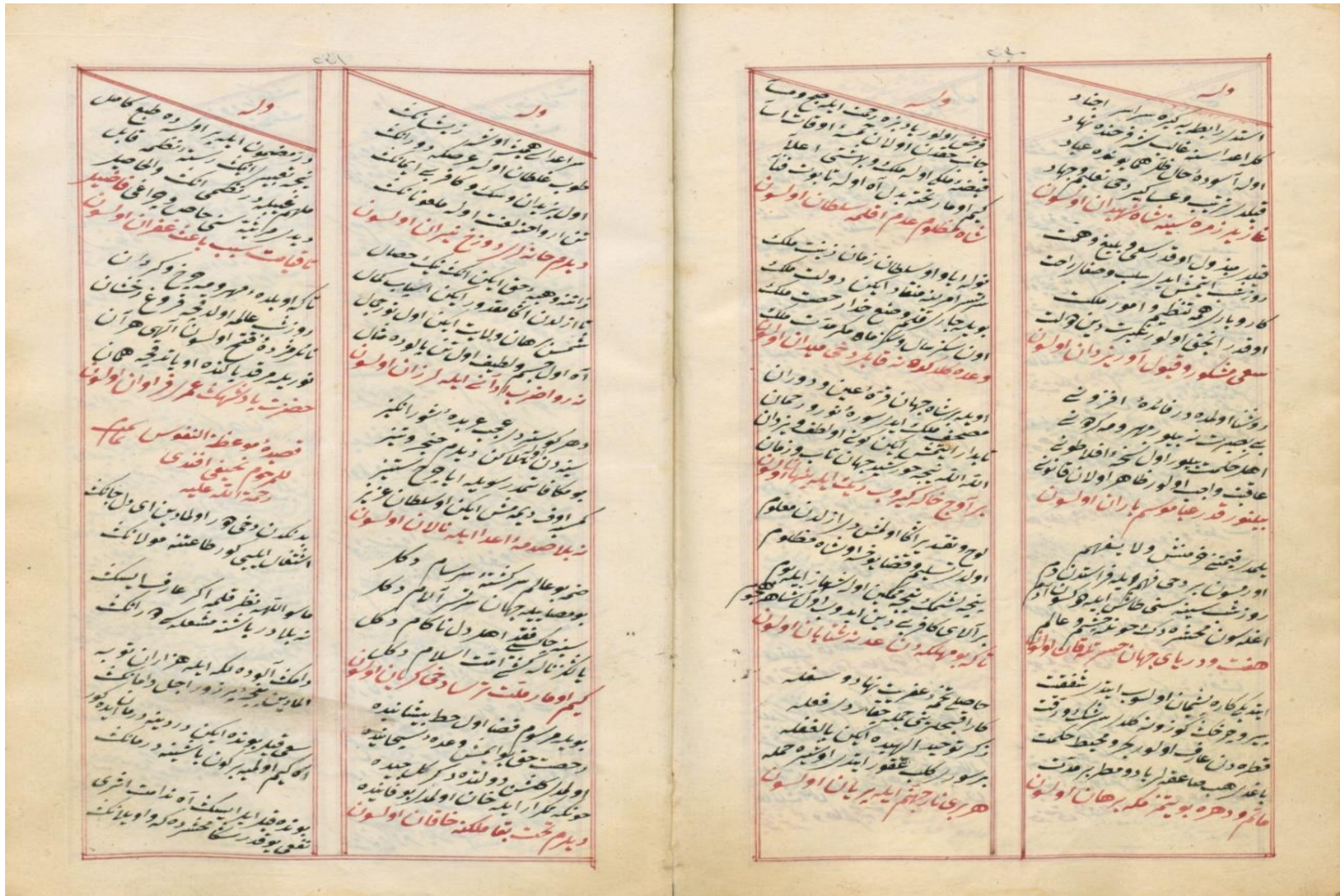
Ek 14: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 224. ve 225. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

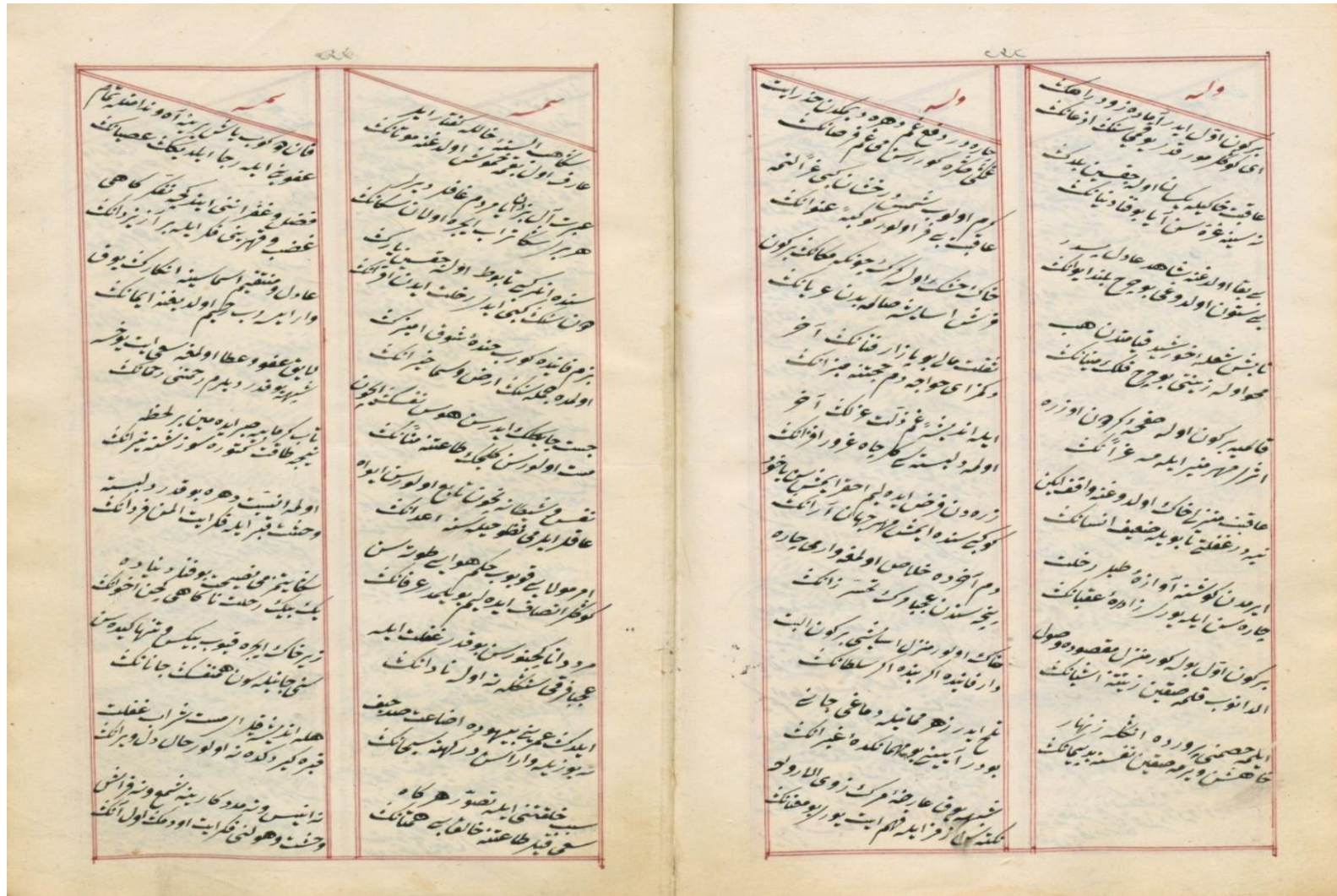
Ek 15: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 226. ve 227. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

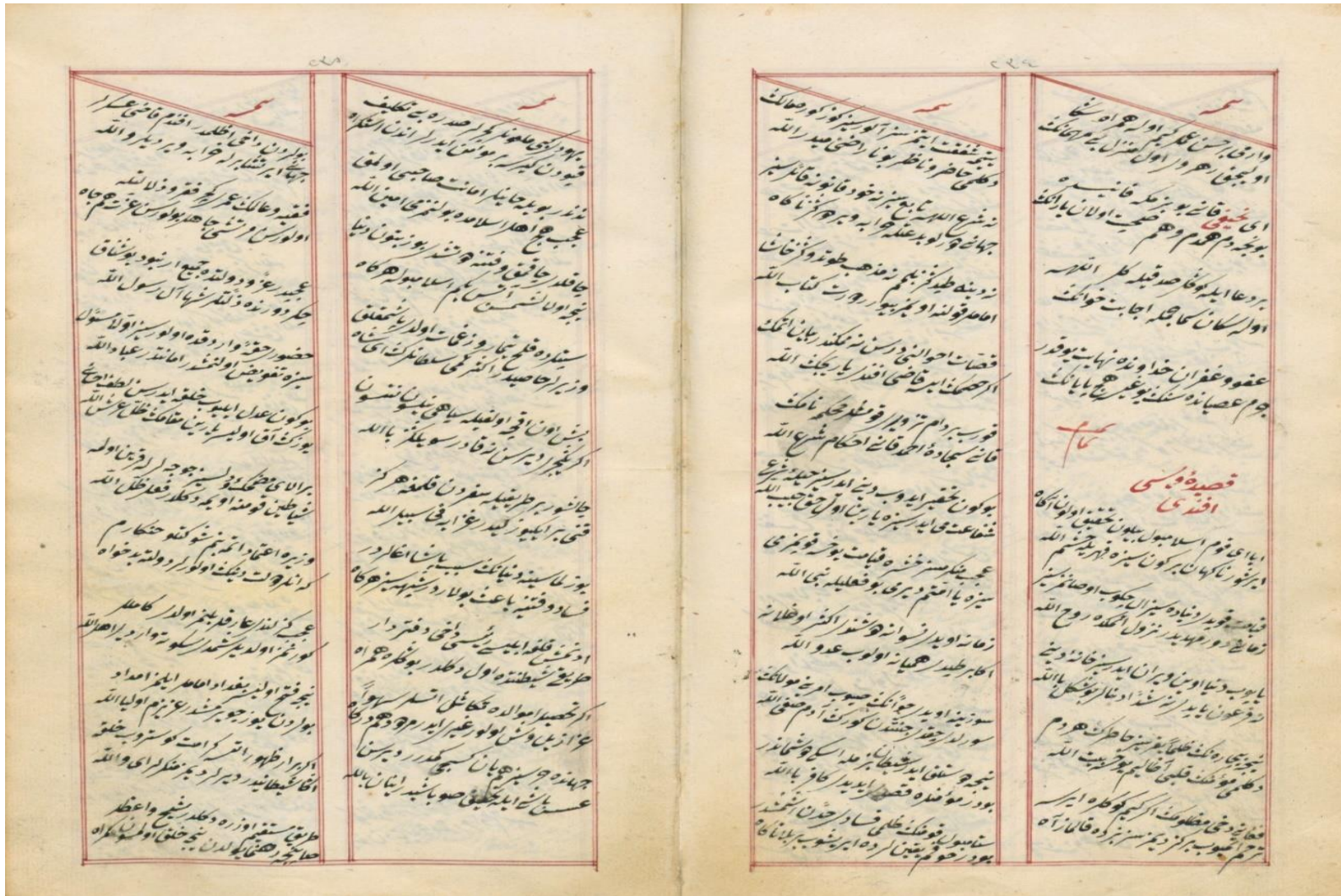
Ek 16: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 228. ve 229. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

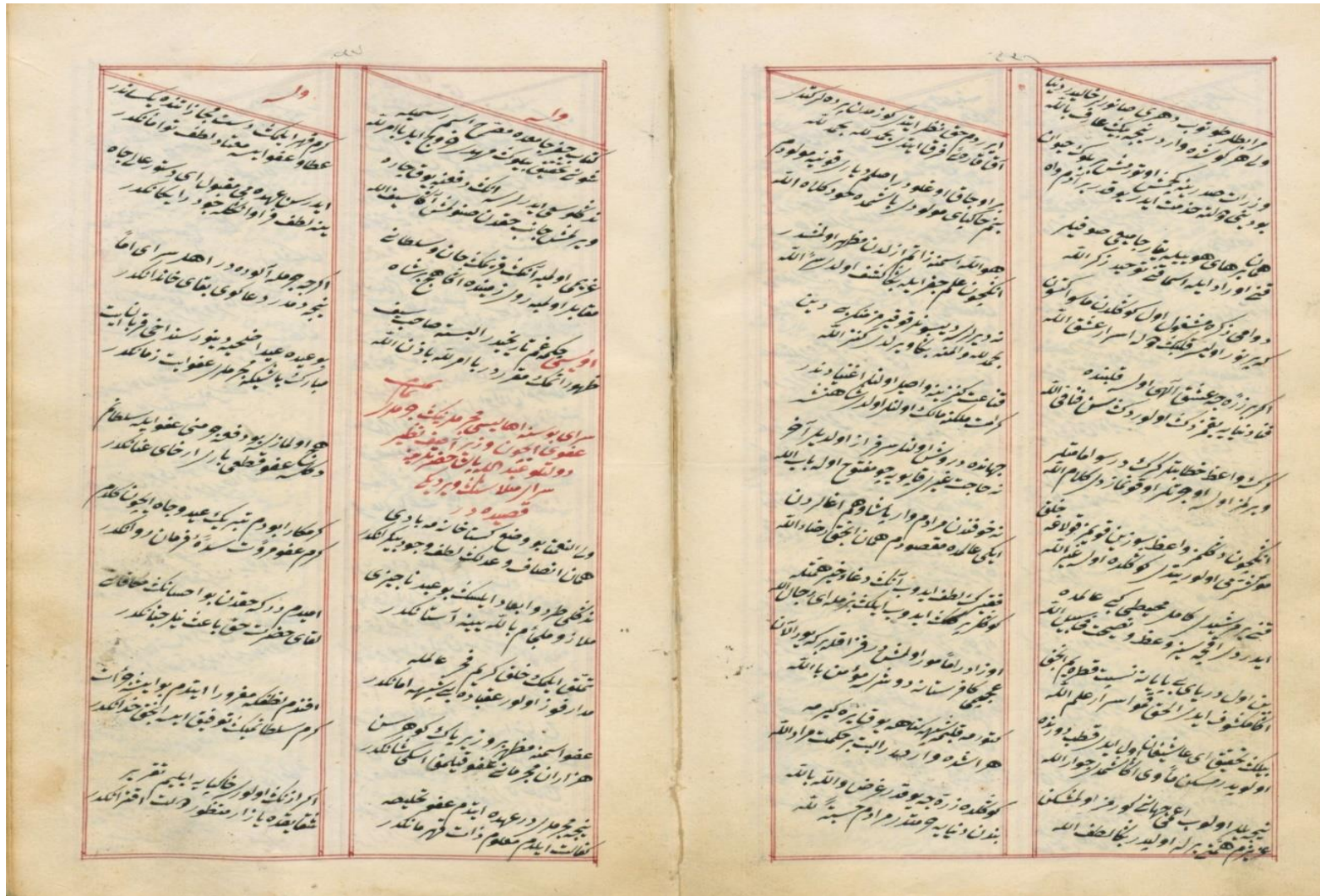
Ek 17: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 230. ve 231. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

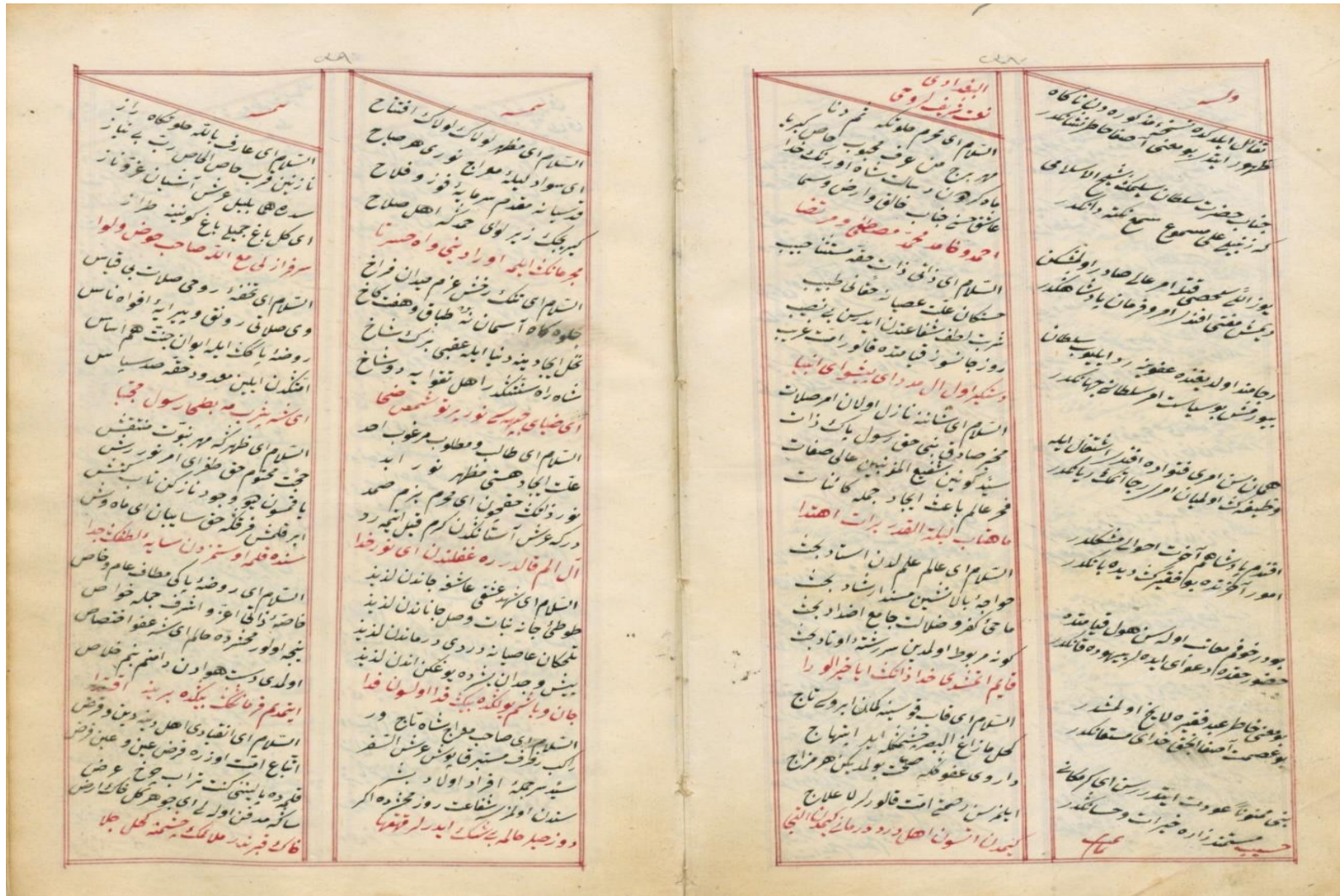
Ek 18: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 232. ve 233. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

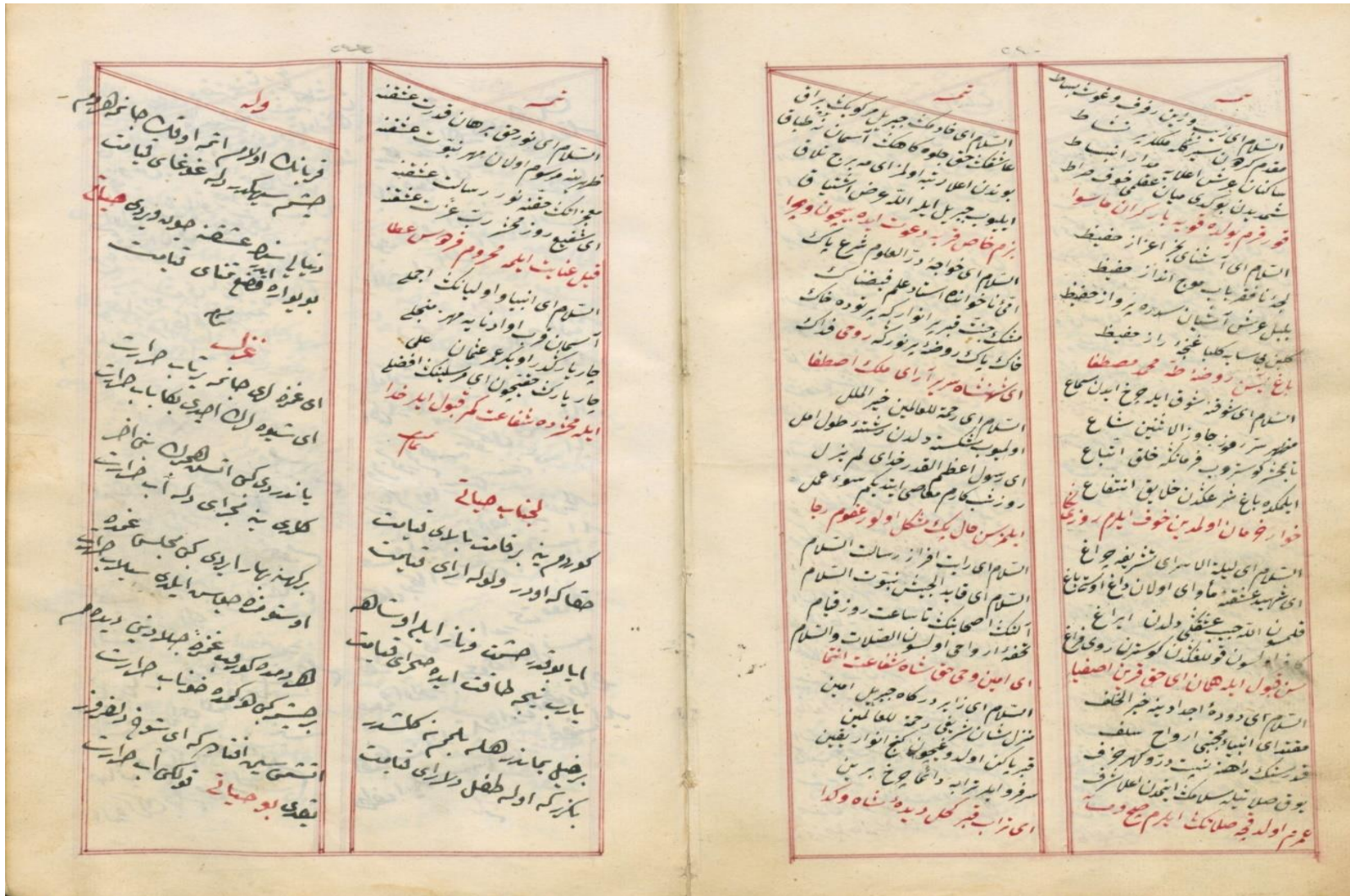
Ek 19: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 234. ve 235. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 20: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 236. ve 237. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

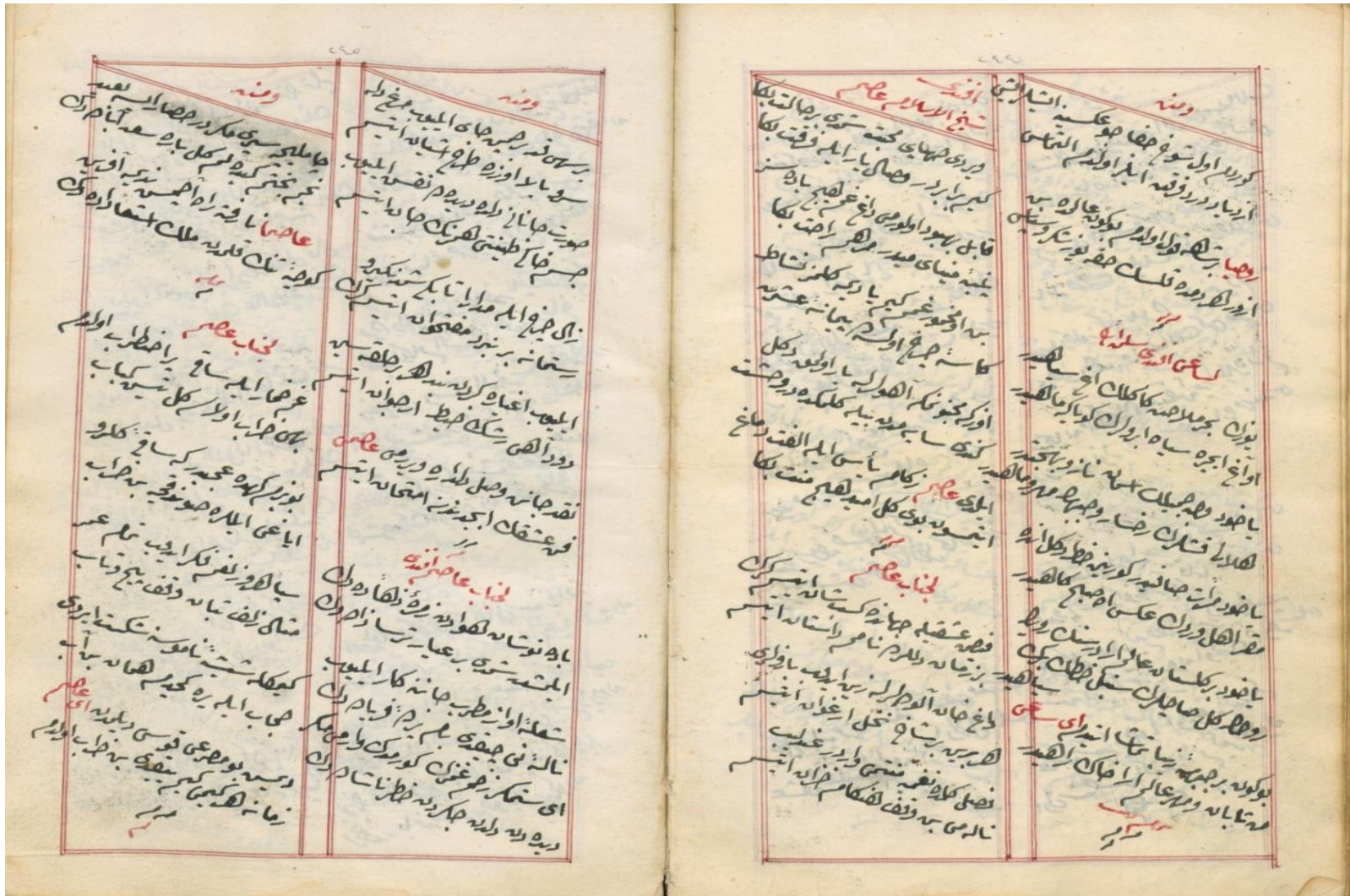
Ek 21: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 238. ve 239. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 22: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 240. ve 241. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 23: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 242. ve 243. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

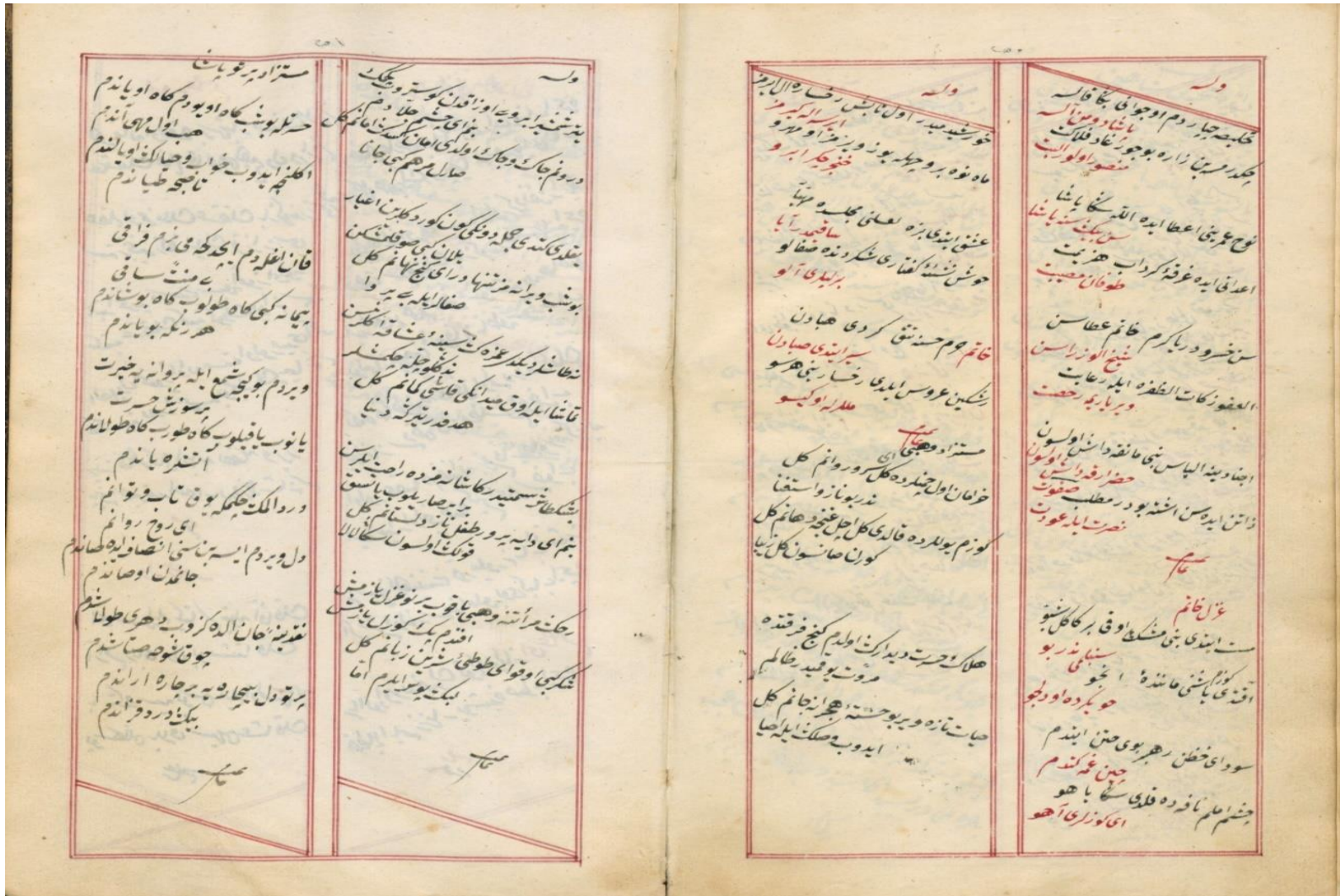
Ek 24: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 244. ve 245. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 25: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 246. ve 247. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

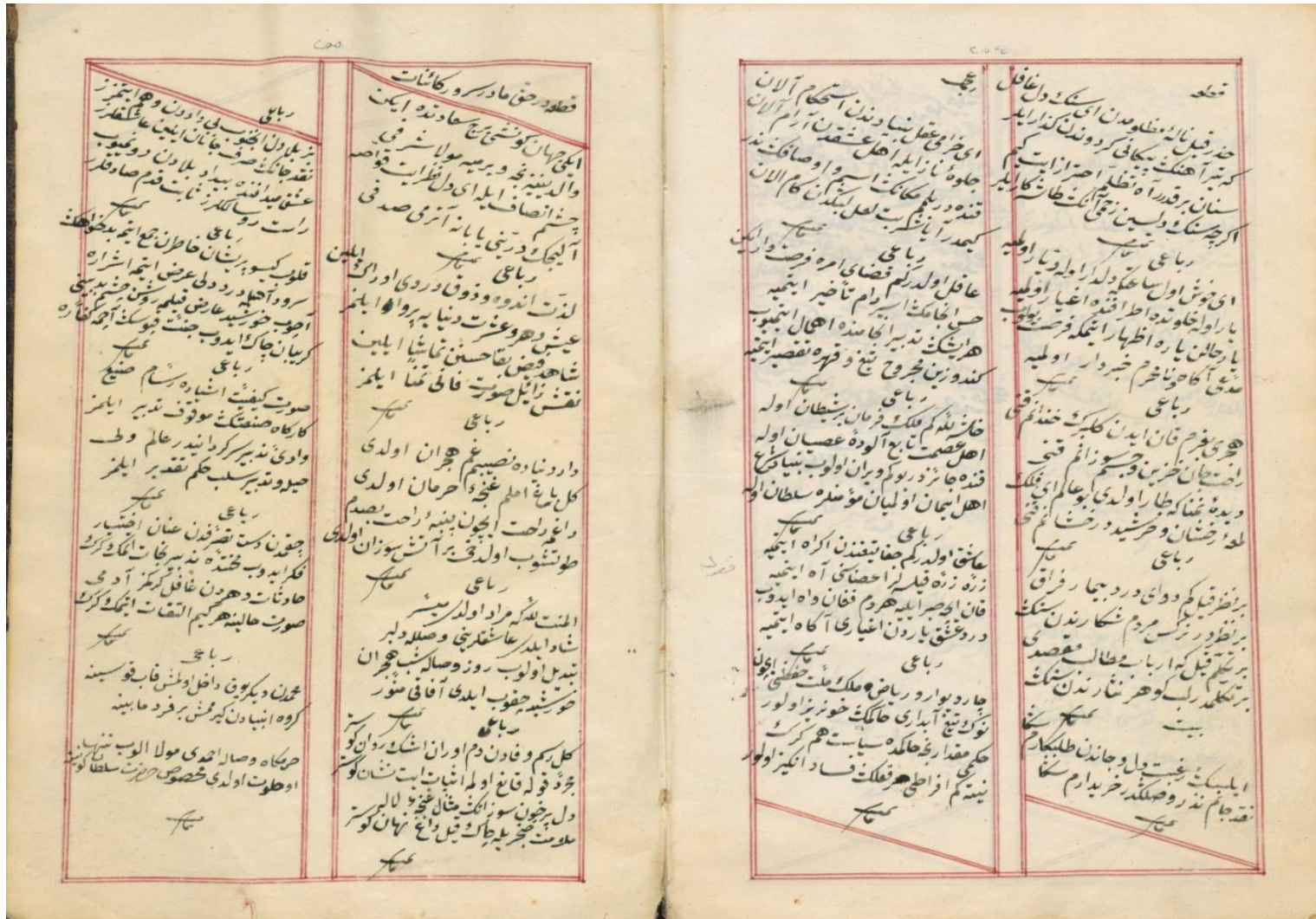

Ek 26: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 248. ve 249. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

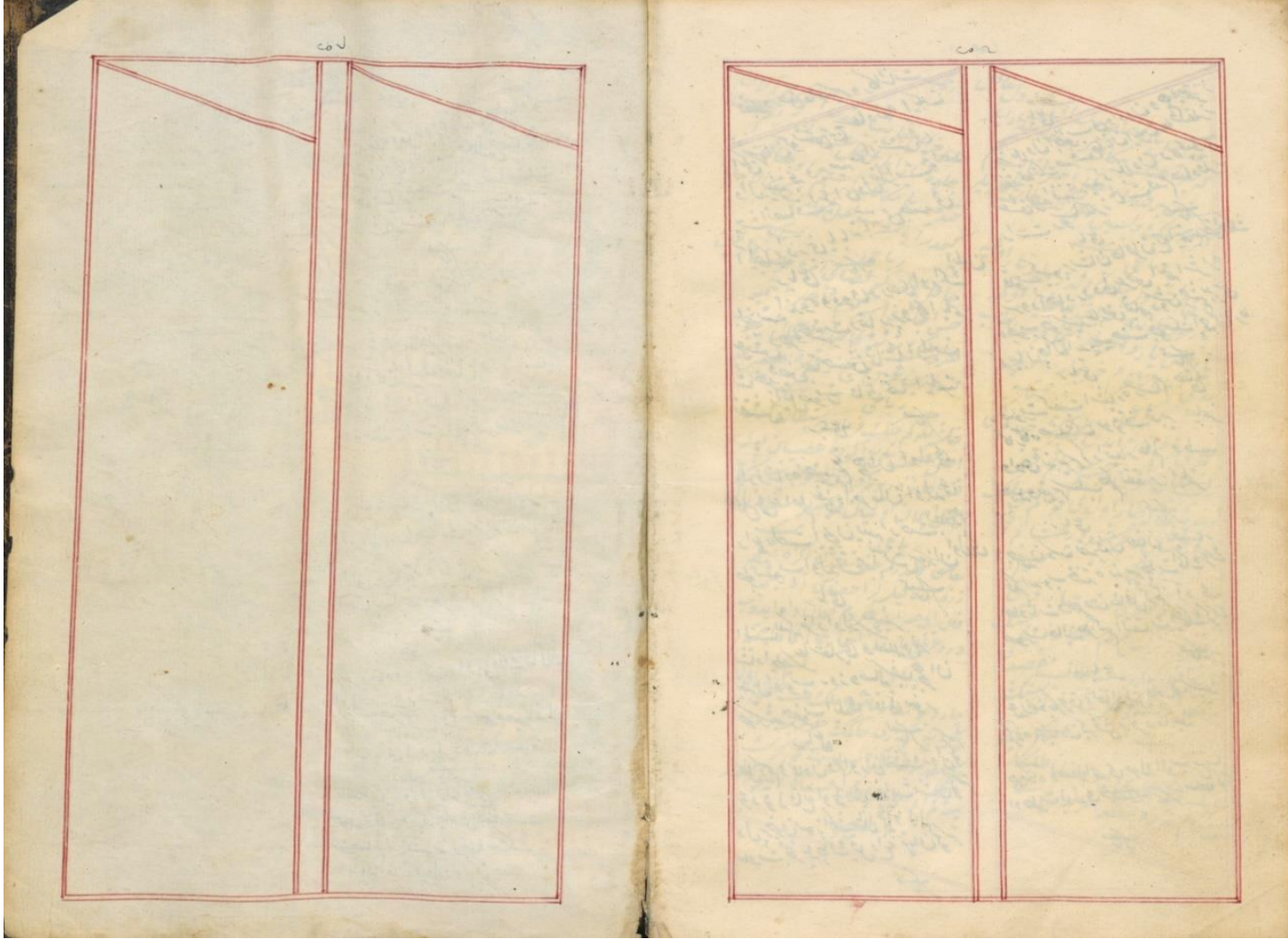

Ek 27: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 250. ve 251. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 29: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 254. ve 255. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 30: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 256. ve 257. sayfalarının tıpkıbasımıdır.

Ek 31: Mecmû'a-i Eş'âr-ı Kudemâ'nın 258. sayfasının tıpkıbasımıdır.

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Aleyna BUDAK EKİZ	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Fen Edebiyat Fakültesi
Bölümü	Türk Dili ve Edebiyatı
Makale ve Bildiriler	
1. Budak Ekiz, Aleyna, La'lin Avnî Divanı' na Yansımaları ,V. International Halich Congress On Multidisciplinary Scientific Research, January 15-16, s. 660-669, Istanbul 2023.	